

การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

นางนงลักษณ์ ธรรมสุทธิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาบัณฑิตกรรม การสื่อสารทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่น สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2564

**Communication for Promoting Community-based Tourism of Thung Wa
Sub-district Administrative Organization in Thung Wa District,
Satun Province**

Ms. Nonglug Thummachuchoot

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Communication Arts in Communication Innovation for Political and Local Administration

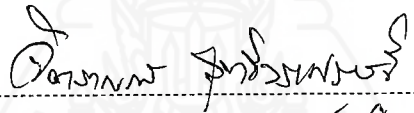
School of Communication Arts
Sukhothai Thammathirat Open University

2021

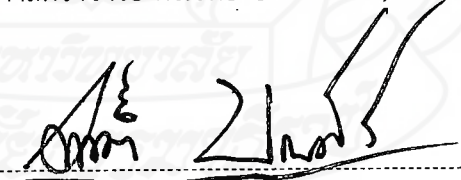
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล
ชื่อและนามสกุล นางนงลักษณ์ ธรรมโชติ
แขนงวิชา นวัตกรรมสื่อสารทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่น
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ธร ท่อแก้ว
2. อาจารย์ ดร.กานต์ บุญศิริ

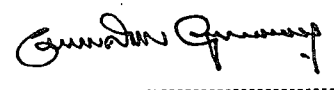
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2564

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตรภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ธร ท่อแก้ว)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กานต์ บุญศิริ)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.เทพศักดิ์ บุญรัตพันธุ์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

ผู้วิจัย นางนงลักษณ์ ธรรมฐิโชติ รหัสนักศึกษา 2611500998

ปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (นวัตกรรมการสื่อสารทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่น)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.วิฑูรย์ ท่อแก้ว (2) อาจารย์ ดร.กานต์ บุญศิริ ปีการศึกษา 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า เกี่ยวกับ 1) กระบวนการสื่อสาร และ 2) การจัดการสื่อสาร

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก เลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจงจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมจำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสร้างข้อสรุป

ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการสื่อสาร ประกอบด้วย (1) ผู้ส่งสารเป็นหน่วยงานที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการท่องเที่ยวชุมชน ได้แก่ ที่ว่าอำเภอทุ่งหว้า เทศบาลตำบลทุ่งหว้า องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า กำนันผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาลตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจการท่องเที่ยว กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนและแม่ค้า กลุ่มแม่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กลุ่มไกด์และมัคคุเทศก์น้อย และกลุ่มนักท่องเที่ยว (2) เนื้อหาสาร คือ มรดกภูมิปัญญาของชุมชน ด้านวรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา ด้านศิลปะการแสดง ด้านแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และงานเทศกาล ด้านความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล ด้านงานช่างฝีมือดั้งเดิม และด้านการละเล่นพื้นบ้าน กีฬา และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว (3) สื่อ มีสื่อดั้งเดิมประกอบด้วย สื่อบุคคล สื่อพื้นบ้านประเพณีวัฒนธรรม กิจกรรม สิ่งพิมพ์ เอกสาร แผ่นพับ แผ่นป้าย และรถแห่ สื่อมวลชน ส่วนสื่อใหม่ ประกอบด้วย เฟซบุ๊ก “Thung Wa Villager” เฟซบุ๊กขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า เพจของชุมชนท่องเที่ยวและเพจถ้าเลสเตโกดอน Line กลุ่มโฮมสเตย์ทุ่งหว้า กลุ่มทุ่งหว้าโฮมสเตย์สุโขทัยออนไลน์ กลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านทุ่งหว้า กลุ่มท่องเที่ยวท่าอัย กลุ่มถ้าเลสเตโกดอน กลุ่มสวนควนช่องหม้อข้าวหม้อแกงลิง กลุ่มรองเท้านารีควนปรีดา กลุ่มของฝากท่าอัย กลุ่มไอดิมนรักดีและกลุ่มจิม เมล่อน (4) ผู้รับสารเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว (5) ผลการสื่อสารการท่องเที่ยวชุมชน คือ การพัฒนาจากจุดเริ่มต้นการก่อตั้งกลุ่มท่องเที่ยวสุโขทัย (ทุ่งหว้า) จนกลายเป็นวิสาหกิจการท่องเที่ยวทุ่งหว้าที่ประสบความสำเร็จ 2) การจัดการสื่อสาร ประกอบด้วย (1) ก่อตั้งจากนโยบายของจังหวัดสตูล อำเภอทุ่งหว้า และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว (2) การรวมตัวของชุมชนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ (3) การกำหนดภารกิจและหน้าที่ของแต่ละฝ่ายตามความถนัดและเชี่ยวชาญ (4) ร่วมกันวางแผนการสื่อสาร (5) ร่วมกันปฏิบัติการการสื่อสารตลอดปี (6) ร่วมกันจัดปัจจัยสนับสนุนด้านการสื่อสารในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน และ (7) ร่วมกันประเมินผลเพื่อปรับปรุงการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ การสื่อสารเพื่อส่งเสริม การจัดการ การท่องเที่ยวชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Thesis title: Communication for Promoting Community-based Tourism of Thung Wa Sub-district Administrative Organization in Thung Wa District, Satun Province

Researcher: Mrs. Nonglug Thammachuchoot; **ID:** 2611500998;

Degree: Master of Communication Arts (Communication Innovation for Political and Local Administration); **Thesis advisors:** (1) Dr. Wittayatorn Torkaew, Associate Professor; (2) Dr. Karn Boonsiri; **Academic year:** 2021

Abstract

The objective of this research was to study the communication for promoting community-based tourism of local administrative organizations in Thung Wa Subdistrict regarding 1) the communications process; and 2) communications management.

This was a qualitative research using in-depth interviews. The fifteen key informants were chosen by purposive sampling from among people directly involved with communications to promote tourism of the subdistrict. The data collection tool was a semi-structured interview form. Data were analyzed deductively to draw conclusions.

The results showed that 1) the communications process consisted of (1) message senders were agencies that were stakeholders in community tourism including district officials, municipal officials, village chiefs, assistant village chiefs, neighborhood patrols, district and sub-district council members and other local elected officials, community enterprises, tourism enterprises, homestay operators, community shop-owners and vendors, housewives, village public health volunteers, tour guides, junior guides and also tourists; (2) the message was about the community's intellectual heritage, local literature and language, performance art, social practices, ceremonies, traditions, holidays, knowledge about nature and the universe and related practices, traditional handiwork, and folk games and sports including self-defense; (3) the message channels employed included conventional media such as personal media, folk media like culture, traditions and activities, print media, pamphlets, signs, broadcast vehicles, and the press. New media included the ThungWa Villager Facebook page, the Thung Wa Sub-district Administrative Organization's Facebook page, tourism community webpages, the Stegodon Sea Cave site, Thung Wa Homestay Line group, the Thung Wa Homestay Sungai Upe Retro group, Baan Thung Wa Community Tourism, Tha Oi Tourism Group, the Stegodon Sea Cave group, Khuan Khong Pitcher Plant and Venus Slipper Garden, Khun Brida's Lady Slipper Group, Tha Oi souvenirs group, Rakdee Ice Cream group and Chim Melon group; (4) message receivers were stakeholders and tourists; (5) the results of communication were that from the starting point of the Sungai Upe Tourism Group, the Thung Wa Tourism Community Enterprise was successfully developed. 2) Communication management consisted of (1) formation from the tourism promotion policies of Satun Province, Thung Wa District and local administrative organizations; (2) joining together of local communities and tourism entrepreneurs; (3) setting suitable tasks and responsibilities of each team member according to their aptitudes and expertise; (4) joint communication planning; (5) joint operations all year long; (6) joint management of factors of support; and (7) joint evaluation for continuous improvement.

Keywords: Promotional communication, Management, Community tourism, Local administrative organization

กิตติกรรมประกาศ

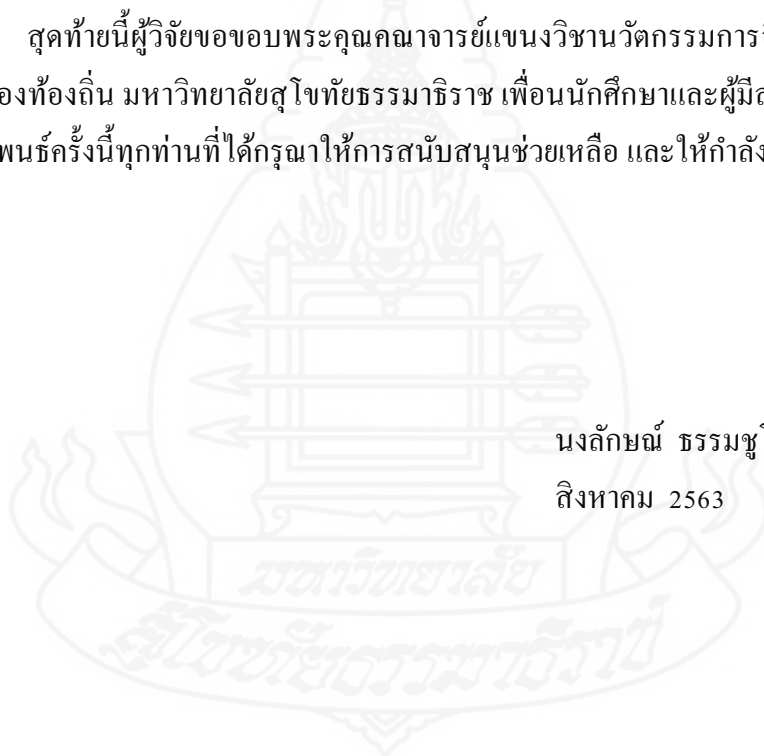
การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.วิथाธร ท่อแก้ว และดร.กานต์ บุญศิริ อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณ

ขอขอบพระคุณนายอำเภอเบ็นซ์ นายวีระพรรณ สุขะวัลลิ นายอำเภอทุ่งหว้า นายณรงค์ฤทธิ์ ทุ่งปรือ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกคน พี่ๆ น้องๆ รวมถึงเพื่อนๆ ที่เป็นแรงทั้งผลักดันหนุนเสริมและให้กำลังใจให้ผู้วิจัยได้มีแรงในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์แขนงวิชานิติกรรมการสื่อสารทางการเมือง การปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนนักศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

นงลักษณ์ ธรรมสุทธิ

สิงหาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสาร	10
ทฤษฎีการแพร่พันธุ์วัฒนธรรมหรือข่าวสาร	15
แนวคิดเรื่องรูปแบบของการสื่อสารและสื่อประชาสัมพันธ์	18
แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	20
แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	21
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดการท่องเที่ยวชุมชน	23
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
แบบการวิจัย	35
ผู้ให้ข้อมูลหลัก	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
ส่วนที่ 1 ผลการศึกษากระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กร	
ปกครอง ส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล.....	40
ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาการจัดการการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กร	
ปกครอง ส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล.....	72
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	98
สรุปการวิจัย	98
อภิปรายผลการวิจัย.....	100
ข้อเสนอแนะ.....	105
บรรณานุกรม.....	107
ภาคผนวก	110
ก แบบสัมภาษณ์.....	111
ข ภาพลงพื้นที่เก็บข้อมูล.....	115
ประวัติผู้วิจัย.....	117

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงสื่อกับกระบวนการยอมรับนวัตกรรม.....	17
ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาส การพัฒนาในอนาคตของท้องถิ่นด้วยเทคนิค (SWOT ANALYSIS) การท่องเที่ยวชุมชนตำบลทุ่งหว้า.....	80
ตารางที่ 4.2 ปัจจัยภายนอก (External Factor).....	81
ตารางที่ 4.3 การจัดทำทริป การท่องเที่ยว โดยการจัดโปรแกรมนำเที่ยว และรายละเอียดค่าใช้จ่าย ผ่านสื่อโซเชียล เช่น โปรแกรมนำเที่ยวของ Thailandvillageacademy โปรแกรม 2 วัน 1 คืน.....	82
ตารางที่ 4.4 การจัดทำทริป การท่องเที่ยว โดยการจัดโปรแกรมนำเที่ยว และรายละเอียดค่าใช้จ่าย ผ่านสื่อโซเชียล เช่น โปรแกรมนำเที่ยวของ Thailandvillageacademy โปรแกรม 3 วัน 2 คืน.....	84
ตารางที่ 4.5 การจัดทำทริป การท่องเที่ยว โดยการจัดโปรแกรมนำเที่ยว และรายละเอียดค่าใช้จ่าย ผ่านสื่อโซเชียล เช่น โปรแกรมนำเที่ยวของ Thailandvillageacademy โปรแกรม 6 วัน 5 คืน.....	86

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
ภาพที่ 2.1 แบบจำลองทาสเวลล์.....	11
ภาพที่ 4.1 กระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล.....	41
ภาพที่ 4.2 ภาพกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวได้มาเที่ยวและศึกษาเรียนรู้การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า.....	45
ภาพที่ 4.3 ภาพกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวได้มาเที่ยวและศึกษาเรียนรู้การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า.....	45
ภาพที่ 4.4 การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวจากภาคส่วนราชการ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ.....	46
ภาพที่ 4.5 นายวีระพรณ สุชะวลลิ นายอำเภอทุ่งหว้า จัดประชุมให้แก่ภาคส่วนราชการเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า.....	47
ภาพที่ 4.6 ผู้นำการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ถ่ายทอดความรู้แก่นักท่องเที่ยวให้ใช้ทักษะที่ถูกและเหมาะสม.....	49
ภาพที่ 4.7 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า จัดกิจกรรมและเพิ่มทักษะส่งเสริมการท่องเที่ยวแก่ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวและผู้ประกอบการโฮมสเตย์.....	50
ภาพที่ 4.8 การถ่ายทอดสารจากผู้รู้ ผู้นำศาสนา ผ่านการเล่าเรื่องโดยภาพและถ่ายทอดผ่านสื่อกิจกรรม.....	52
ภาพที่ 4.9 การถ่ายทอดสารจากผู้รู้ ผู้นำศาสนา ผ่านการเล่าเรื่องโดยภาพและถ่ายทอดผ่านสื่อกิจกรรม.....	53
ภาพที่ 4.10 โปสเตอร์ประเด็นสารในการถ่ายทอดการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า.....	53
ภาพที่ 4.11 กิจกรรมการประชุมหารือการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า.....	56
ภาพที่ 4.12 สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า.....	57
ภาพที่ 4.13 สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า.....	57

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.14 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ใช้สื่อบุคคลที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว	58
ภาพที่ 4.15 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ได้รับความสนใจจากยูทูบเบอร์ ที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ ในการถ่ายทำรายการท่องเที่ยวขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าให้เป็นที่รู้จัก	59
ภาพที่ 4.16 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ได้รับความสนใจจากยูทูบเบอร์ ที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ ในการถ่ายทำรายการท่องเที่ยวขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าให้เป็นที่รู้จัก	60
ภาพที่ 4.17 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ได้รับความสนใจจากยูทูบเบอร์ ที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ ในการถ่ายทำรายการท่องเที่ยวขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าให้เป็นที่รู้จัก	60
ภาพที่ 4.18 เป็นสื่อกิจกรรมในการถ่ายทอดเรื่องราววัฒนธรรมในชุมชนขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้สื่อกิจกรรมงานประเพณี ..	62
ภาพที่ 4.19 การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านการใช้สื่อใหม่ ในสื่อสังคมออนไลน์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า	64
ภาพที่ 4.20 รูปแบบของการสื่อสาร	65
ภาพที่ 4.21 การจัดการสื่อสาร	72
ภาพที่ 4.22 การแลกเปลี่ยนข้อมูลการท่องเที่ยวระหว่างภาคส่วนราชการกับผู้ประกอบการ ..	74
ภาพที่ 4.23 สินค้าของฝากและแหล่งท่องเที่ยวในเขตการท่องเที่ยวขององค์กรปกครอง ส่วนตำบลทุ่งหว้า	92
ภาพที่ 4.24 สินค้าของฝากและแหล่งท่องเที่ยวในเขตการท่องเที่ยวขององค์กรปกครอง ส่วนตำบลทุ่งหว้า	93
ภาพที่ 4.25 การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์	94
ภาพที่ 4.26 การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์	94

บทที่ 1

บทนำ

เป็นบทที่ว่าด้วยบทนำของการวิจัยเรื่องการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับ 1) กระบวนการสื่อสารและ 2) การจัดการการสื่อสารโดยบทนำประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา คำถามการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย ขอบเขตการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะและประโยชน์ที่ได้รับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564 ได้ประเมินสถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทยว่าแนวโน้มการท่องเที่ยวสามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยจุดเด่นด้านทำเลที่ตั้ง และความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยวประกอบกับเอกลักษณ์ความเป็นไทย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560) เช่น การนำนโยบายการท่องเที่ยววิถีไทย (Discover Thinness) มาเป็นเครื่องมือส่งเสริม การท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้เป็นจำนวนมากให้กับประเทศไทย โดยปี พ.ศ. 2558 มีรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวน 2.24 ล้านล้านบาท (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2559) และปี พ.ศ. 2559 จำนวน 2.52 ล้านล้านบาท (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2560) นับเป็นความสำเร็จอันเกิดมาจากต้นทุนที่ได้เปรียบทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตซึ่งมีเอกลักษณ์และความโดดเด่นเฉพาะ ถือเป็นยุทธศาสตร์ที่ได้ถูกกำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน พร้อมประสบการณ์ใหม่ของนักท่องเที่ยว (สุธรรมะ ธรรมศักดิ์, นพพร วงศ์วิวัฒน์, และนัฏฐพงศ์ จำปาเกิดทรัพย์, 2558)

แนวโน้มสถานการณ์การท่องเที่ยวประเทศไทยในปัจจุบัน ยังขาดการจัดการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560) มีข้อมูลพบว่าประเทศไทยยังขาดการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาครัฐ เพราะประเทศไทยเรายังขาดการเชื่อมโยงระหว่างชุมชนท้องถิ่น จังหวัด และประเทศ รวมถึงยังขาดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและหน่วยงานในระดับต่างๆ ที่จะทำงานร่วมกันในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนให้เกิดขึ้นต้องมีการสนับสนุนช่วยเหลือ มีการกระจายอำนาจ

ให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์ รวมถึงการมีส่วนร่วมในชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการในระดับชุมชนท้องถิ่นขึ้นมาเพื่อจะได้ช่วยพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีภาคเอกชน ภาครัฐ และชุมชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของตนเอง

จากสถานการณ์ดังกล่าว การท่องเที่ยวชุมชนถือได้ว่าเป็นแนวทางใหม่ของการท่องเที่ยวในปัจจุบันที่จะสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยว เนื่องจากการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น จะเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวและเจ้าของบ้านได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพในการสร้างสรรค์ของตัวร่วมกันได้ช่วยเชื่อมโยงกลุ่มของชุมชนที่มีความพร้อมในกิจกรรมการท่องเที่ยวสร้างสรรค์และขณะเดียวกันก็เป็นช่องทางของการนำเสนอเป้าหมายใหม่ๆ ให้กับนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ ซึ่งนับว่าได้มีส่วนในการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้นและจะเป็นการพัฒนาศักยภาพของชุมชนผ่านการท่องเที่ยวได้อีกด้วย (Raymond, 2000) การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในประเทศไทยเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559 (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2554) ที่รัฐบาลให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว เพื่อให้มีพัฒนามุ่งไปสู่รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในจังหวัดต่างๆ ที่มีความพร้อมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนในจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์ พร้อมกับเสริมสร้างศักยภาพชุมชนให้สามารถบริหารจัดการและเชื่อมโยงผลประโยชน์ต่างๆ จากการท่องเที่ยวได้

จากสถิติการท่องเที่ยว ที่ผ่านการท่องเที่ยวในจังหวัดสตูล ได้รับความนิยมนอย่างมาก และมีกระแสนิยมสื่อโซเชียลมีเดีย และสื่อต่างๆ มากมายทำให้เห็นได้ว่าศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวในจังหวัดสตูลนั้นมากมาย มีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม มากมายทำให้เกิดการผลักดันจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมากมายในการส่งเสริมการท่องเที่ยวส่งผลให้การท่องเที่ยวในจังหวัดสตูลมีจำนวนนักท่องเที่ยวและเกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเห็นได้จากสถิติข้อมูลนักท่องเที่ยว ซึ่งในปี 2560 มีจำนวนนักท่องเที่ยว 1.4 ล้านคน รายได้ 8,000 ล้านบาท ปี 2561 นักท่องเที่ยว 1.53 ล้านคน รายได้ 9,100 ล้านบาท ซึ่งทางจังหวัดได้ตั้งเป้าหมายนักท่องเที่ยว 2 ล้านคนในปี 2563 ตัวเลข 6 เดือนแรกในปี 2562 มีนักท่องเที่ยว 900,000 คน รายได้ 6,300 ล้านบาท (<https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG190824202323537>)

การสื่อสารมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว เพราะการสื่อสารเปรียบเสมือนตัวกลางในการเชื่อมโยงปรากฏการณ์ทางสังคม และมีบทบาทในการกระตุ้นให้กลุ่ม

บุคคลในระดับสังคมหรือชุมชนที่มีการจัดการการท่องเที่ยวให้เกิดการรวมตัวกัน เกิดจิตสำนึก ความสามัคคี และความเข้าใจที่ตรงกันต่อประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยว จนสามารถประสานความร่วมมือ ร่วมใจ เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี อันนำมาสู่การพัฒนา ความเป็นชุมชนเข้มแข็ง และพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนได้อย่างยั่งยืน (กาญจนา แก้วเทพ, 2551)

ในแง่ของการสื่อสารมีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้น โดยการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการติดต่อประสานสัมพันธ์ และสร้างการปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน รวมทั้งมี อิทธิพลต่อกิจกรรมต่างๆ ซึ่งมีผลต่อการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ การเปลี่ยนแปลงของการท่องเที่ยว และสังคมทำให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของคน และแหล่งท่องเที่ยวจึงมีความจำเป็นต้องใช้การ สื่อสารเข้ามาเกี่ยวข้องจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามที่ต้องการ และจากการพัฒนาด้านต่างๆ ทำให้แหล่ง ท่องเที่ยวในชุมชน ได้รับผลกระทบทั้งแง่บวกและแง่ลบ ดังนั้นรูปแบบการสื่อสารจึงถูกนำมาใช้ เพื่อการจัดการการท่องเที่ยวให้เกิดการพัฒนา แก้ไขปัญหาของแหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวมีความยั่งยืนการสื่อสารเป็น กิจกรรมที่สำคัญยิ่งสำหรับมนุษย์ ตลอดจนการสื่อสารยังเป็นพฤติกรรมที่มนุษย์หลีกเลี่ยงไม่ได้ (Gamble & Gamble, 1999) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวูด (Wood, 2000) ที่ว่ามนุษย์ใช้เวลาในการ สื่อสารมากกว่ากิจกรรมอื่นๆ หรือในการทำกิจกรรมก็มีการสื่อสารเข้าไปเกี่ยวข้อง รวมทั้งรูปแบบ การสื่อสารทำให้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในเวลาเดียวกันและต่อเนื่องกันและส่งผลซึ่งกันและกัน ตลอดเวลาในกระบวนการสื่อสาร ดังนั้นรูปแบบการสื่อสารนอกจากจะเกี่ยวข้องกับทุกคนในแหล่ง ท่องเที่ยว ยังเกี่ยวข้องไปถึงบุคคลอื่นที่อยู่นอกแหล่งท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นทำกิจกรรมใดล้วนต้องอาศัย การสื่อสารมาเป็นเครื่องมือในการสนองตอบความต้องการ ความพึงพอใจและการสร้างหรือรักษา ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน รวมทั้งการสื่อสารยังเป็นพื้นฐานของสังคมในการถ่ายทอดภูมิปัญญา และมรดกทางวัฒนธรรมของสังคม (Smith. (Ed), 1966) จากที่กล่าวมาจะเห็นว่ารูปแบบการสื่อสาร มีความสำคัญกับการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแบบร่วมมือทุกภาคส่วนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งสิ่งที่จะทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีการประชาสัมพันธ์ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วม และคง อยู่อย่างยั่งยืนจะต้องอาศัยรูปแบบการสื่อสารมาช่วยในด้านการจัดการและดำเนินการแหล่ง ท่องเที่ยว เริ่มตั้งแต่ผู้ส่งสารจะใช้รูปแบบการสื่อสารที่จะนำพา

จากประวัติความเป็นมาของอำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ในอดีตทุ่งหว้าหรือสุไหงอุเป (Su-ngai Upe) เป็นชุมชนที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน เป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของจังหวัดสตูลขึ้นอยู่ กับการปกครองของเมืองไทรบุรี และเรียกกันในหมู่นักเดินเรือผู้มาทำการค้าขายว่าเมือง สุไหงอุเป ซึ่งเป็นคำที่มาจากภาษามลายู แยกเป็น 2 คำ คือ คำว่า “สุไหง” แปลว่า “คลอง” ส่วนคำว่า “อุเป”

แปลว่า “กาบหมาก” เกิดจากต้นไม้ ชนิดหนึ่ง เรียกเป็นภาษาถิ่นว่า “หลาวชะโอน” ขึ้นอยู่ตลอดแนวริมคลอง มีลักษณะคล้ายต้นหมาก ชาวต่างชาติที่เข้ามาค้าขายจึงเรียกกันว่า “คลองสุไหงอุเป” ซึ่งกลายเป็นชื่อเมืองในที่สุด คือ “สุไหงอุเป” แปลว่าคลองกาบหมาก อำเภอทุ่งหว้าทำการค้ากับชาวต่างประเทศมีความเจริญรุ่งเรืองมาก สินค้าที่มีชื่อเสียงคือ พริกไทย ในภูมิภาคแถบนี้ขนานนามว่า “ปิ่นน้อย” ส่วนคำว่า “ทุ่งหว้า” มีที่มาจากที่ตั้งของตลาด ร้านค้า และสถานที่ราชการ ตั้งอยู่กลางทุ่ง มีต้นไม้ชนิดหนึ่งเรียกว่า “ต้นหว้า” จึงขนานตามลักษณะที่ตั้งว่า “ทุ่งหว้า” ซึ่งแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 5 ตำบล 35 หมู่บ้าน ได้ดังนี้

แหล่งท่องเที่ยว สภาพการณ์การท่องเที่ยวอำเภอทุ่งหว้า สงบ สะอาด ธรรมชาติบริสุทธิ์ คำขวัญจังหวัดสตูลที่บ่งบอกถึงความเป็นอัตลักษณ์ของอำเภอทุ่งหว้า เป็นอำเภอที่มีแหล่งท่องเที่ยวอย่างหลากหลายและมากมาย ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวชุมชน แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตร ทั้ง ถ้ำ เขา ป่า นา เล ธารน้ำตก งานประเพณี วัฒนธรรม ความเป็นชนดั้งเดิมและหมู่บ้านดั้งเดิม กล่าวคือ อำเภอทุ่งหว้าเป็นอำเภอที่มีลักษณะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะเป็นถ้ำ เขา ป่า ทะเล และธารน้ำตก และมีกิจกรรมการท่องเที่ยวงานประเพณี วัฒนธรรมพื้นถิ่น แหล่งท่องเที่ยวชุมชน หมู่บ้านเก่าลักษณะการสร้างแบบชิโนโปตุกีส ประเพณีดั้งเดิมอย่างมากมาย สภาพการณ์การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า จังหวัดสตูลมีลักษณะการท่องเที่ยวแบบ มาเช้า เย็น กลับ เนื่องจากตำบลทุ่งหว้า ยังมีจุดศักยภาพในการบริการนักท่องเที่ยวในด้านที่พักอาศัยค้างคืน ไม่เพียงพอแก่ความต้องการของนักท่องเที่ยว และในบางโอกาสที่พักพบกับจำนวนนักท่องเที่ยวแต่ขาดความเหมาะสมในการให้บริการ เช่น นักท่องเที่ยวกลุ่มฮาลาล มีความต้องการสถานที่พักที่ฮาลาล แต่ผู้ประกอบการรายใหญ่ในพื้นที่อำเภอทุ่งหว้าต่างศาสนา ส่งผลให้อำเภอทุ่งหว้าเสียโอกาสในส่วนของที่พัก จุดแข็งด้านการท่องเที่ยวชุมชน คือ อำเภอทุ่งหว้าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความดั้งเดิม นักท่องเที่ยวที่มาเยือนสามารถสัมผัส ความเป็นตัวตน ตัวจริง และความเป็นธรรมชาติที่ไม่ได้เสริมแต่ง ได้อย่างแท้จริง จุดด้อยของการท่องเที่ยวชุมชนอำเภอทุ่งหว้า ขาดการบริหารจัดการการสื่อสารการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์แบบและยั่งยืน ผู้นำ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ขาดความรับผิดชอบในการส่งเสริมการบริหารการสื่อสารทางด้านการท่องเที่ยวชุมชนของอำเภอให้เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวโดยทั่วไป รวมถึงการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในท้องถิ่น ที่ท้องถิ่น ไม่ได้บริหารในพื้นฐานการได้ประโยชน์ร่วมกันทางการท่องเที่ยวส่งผลให้ความยั่งยืนในการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกันในระยะทางท้องถิ่น ท้องถิ่น ขาดความยั่งยืน การบริหารจัดการเรื่องผลประโยชน์ ได้แก่ ผลประโยชน์ทางทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม รายได้ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว การจัดการด้านการตลาดในด้านการท่องเที่ยวชุมชนชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

เป็นการบริหารทางด้านการจัดการตลาดที่ขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาการตลาดจะเกิดขึ้นเมื่อได้รับการผลักดันในด้านงบประมาณจากส่วนราชการ การส่งเสริมการตลาด ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การสื่อสารต่างๆ ซึ่งสามารถทำได้อย่างรวดเร็วเกิดความสนใจในการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้นและเข้าถึงประชากรอย่างแพร่หลายแต่เมื่อภาคส่วนราชการหยุดการสนับสนุนงบประมาณการท่องเที่ยวชุมชนของอำเภอทุ่งหว้าก็หยุดการขับเคลื่อนทางการตลาด และขาดการผลักดันของผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและท้องถิ่นรวมถึงขาดการตลาดแบบบูรณาการของท้องถิ่น ท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล เป็นองค์กรหนึ่งที่มีทุนทางการท่องเที่ยวโดยธรรมชาติโดยผ่านกระบวนการจัดการของชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่หลากหลาย แต่ขาดการบริหารจัดการสื่อสารการท่องเที่ยวที่ดีและเหมาะสม จนส่งผลให้การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า ขาดโอกาสในการพัฒนารวมถึงการสื่อสารการท่องเที่ยวชุมชนให้เป็นที่รู้จักและพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชนของตน ขาดการบริหารจัดการสื่อสารที่ดีจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกๆ ด้าน เช่น ส่วนราชการ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ประชาชนผู้เป็นเจ้าของการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษากระบวนการสื่อสารและการจัดการสื่อสารด้วยความสำคัญของการสื่อสารในฐานะกลไกหลักที่มีส่วนช่วยสร้างการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชน ผู้วิจัยจึงมีศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาชุมชน คนในชุมชนจะได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว สร้างให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความยั่งยืนให้คงอยู่กับคนในชุมชนอย่างแท้จริง

2. คำถามการวิจัย

2.1 กระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลเป็นอย่างไร

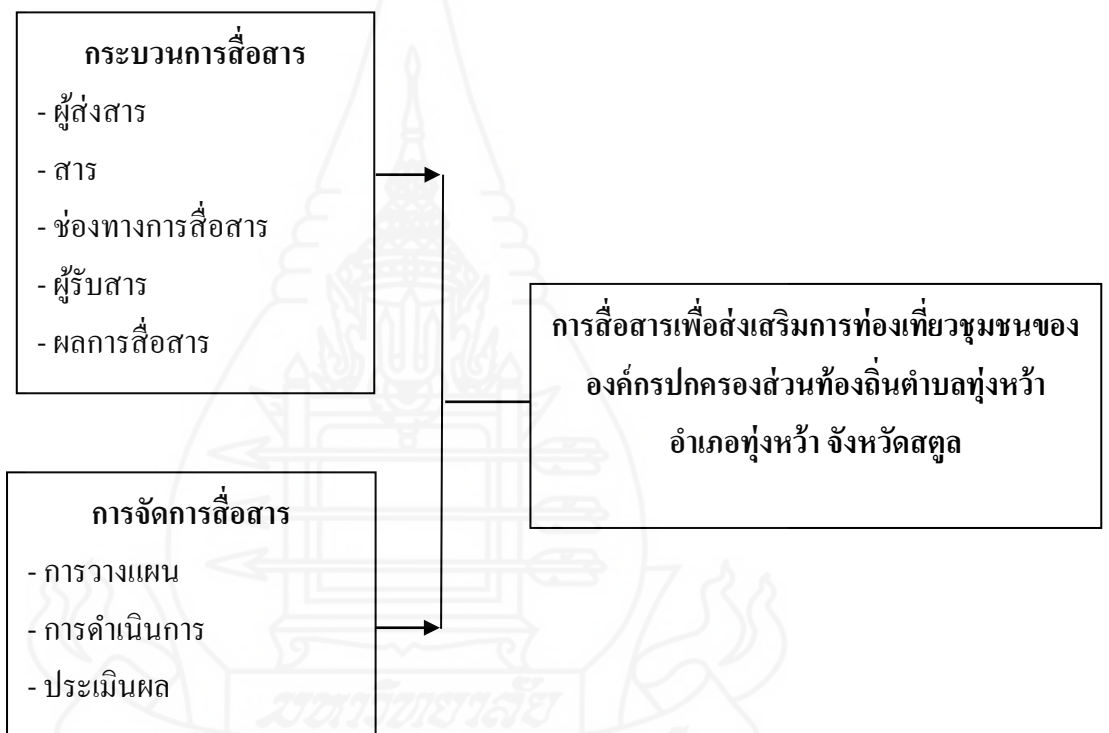
2.2 การจัดการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล มีอะไรบ้าง

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

3.1 เพื่อศึกษากระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

3.2 เพื่อศึกษาการจัดการการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการโดยมุ่งเน้นศึกษาการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล เกี่ยวกับกระบวนการสื่อสาร ดังนี้ 1) ผู้รับสาร 2) สาร 3) ช่องทางการสื่อสาร 4) ผู้รับสาร และ 5) ผลการ

สื่อสาร และ 2) การจัดการการสื่อสาร ขั้นตอน การวางแผน การดำเนินการสื่อสารและการประเมินผล การสื่อสาร เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

5.2 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารจัดการ การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลทุ่งหว้า จังหวัดสตูล รวม จำนวน 15 คน ประกอบด้วย 3 ภาคส่วน คือ 1) ภาคส่วนราชการ 2) ผู้นำท้องที่/ผู้นำท้องถิ่น และ 3) ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่

5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

เขตปกครององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

5.4 ขอบเขตด้านเวลา

พฤษภาคม 2563 – พฤศจิกายน 2563

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน หมายถึง การใช้การสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารแก่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลทุ่งหว้า

6.2 กระบวนการสื่อสาร หมายถึง การส่งสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารด้วยสื่อต่างๆ

6.3 สาร หมายถึง เรื่องราวที่มีความหมาย หรือสิ่งต่างๆ ที่อาจอยู่ในรูปของข้อมูล ความรู้ ความคิด ความต้องการ อารมณ์ ฯลฯ ซึ่งถ่ายทอดจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารให้ได้รับรู้ และแสดงออกมาโดยอาศัยภาษาหรือสัญลักษณ์ใดๆ ที่สามารถทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกันได้ ประกอบด้วย มรดกภูมิปัญญาทั้ง 6 ด้านของชุมชน ได้แก่ (1) วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา (2) ศิลปะการแสดง (3) แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และงานเทศกาล (4) ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล (5) งานช่างฝีมือดั้งเดิม และ (6) การละเล่นพื้นบ้าน กีฬา และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

6.4 ช่องทางการสื่อสาร หมายถึง ช่องทางการสื่อสาร นำเสนอสารในรูปแบบต่างๆ ประกอบด้วย การสื่อสารผ่านสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ ได้แก่ การประชุม คือที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ สื่อชุมชน การสื่อสารผ่านหอกระจายข่าวหรือเสียงตามสาย สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ บอร์ดประชาสัมพันธ์ สื่อสารมวลชน สื่อกิจกรรม และ การสื่อสารสื่อใหม่ สื่อสังคมออนไลน์

6.5 ผู้รับสาร หมายถึง ผู้ที่รับสารจากบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลหนึ่ง เมื่อได้รับสาร ผู้รับสารจะเกิดการตีความและการตอบสนองจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม และส่งปฏิกิริยาตอบสนอง กลับไปให้ผู้ส่งสาร

6.6 การวางแผน หมายถึง กระบวนการคิดก่อนลงมือทำ เพื่อกำหนดแผนงานไว้เป็นการล่วงหน้าเพื่อผลสำเร็จที่ตรงตามเป้าหมาย

6.7 การดำเนินงาน หมายถึง ดำเนินการ (Operation Plan) / แผนปฏิบัติการ (Action Plan): ความคิดหรือวิธีการที่ได้ผ่านการคิดและวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์หรือ SWOT Analysis อย่างละเอียดมาแล้ว สำหรับชี้นำการดำเนินการตามกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่การบรรลุ วัตถุประสงค์ขององค์กร การจัดทำแผนปฏิบัติการจะมีการระบุวัตถุประสงค์เป้าหมายการจัดสรรทรัพยากร และกรอบเวลาของแผนอย่างชัดเจน

6.8 การประเมินผล หมายถึง การสื่อสารเพื่อการจัดการท่องเที่ยวชุมชน หมายถึง การใช้การสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการท่องเที่ยวชุมชนทั่วๆ

6.9 การบริหารจัดการด้านการสื่อสารการท่องเที่ยวชุมชน หมายถึง การบริหารด้านการจัดการสื่อสารการท่องเที่ยวชุมชนอำเภอทุ่งหว้า โดยมีกระบวนการทางการจัดการที่เป็นระบบ

6.10 การท่องเที่ยวชุมชน หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีชุมชนเป็นเจ้าของในการบริหารจัดการตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการในการมาเที่ยวของนักท่องเที่ยว

6.11 การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน หมายถึง การแลกเปลี่ยนข่าวสารความคิดเห็นซึ่งกันและกันของคนในชุมชนของอำเภอทุ่งหว้า และการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกและนักท่องเที่ยวของอำเภอทุ่งหว้าที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

6.12 รูปแบบการสื่อสาร หมายถึง ลักษณะการสื่อสารที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชนใน อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันภายในและลักษณะการสื่อสารกับบุคคลภายนอกและนักท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน

6.13 ผู้ส่งสาร หมายถึง ผู้นำท้องที่ นายอำเภอ หัวหน้าส่วนราชการในระดับอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น ประกอบด้วย นายเทศมนตรีตำบลทุ่งหว้า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า เครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า เครือข่ายด้านผู้ประกอบการประมง เครือข่ายผู้ประกอบการโฮมสเตย์ เครือข่ายด้านการเกษตร ผู้ประกอบการรถโดยสารนักท่องเที่ยวประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ ประกอบด้วย แม่ค้าประชาชน

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

7.1 ได้ข้อค้นพบทางวิชาการเกี่ยวกับ กระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีการศึกษาอย่างเป็นระบบมาก่อนเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนทางด้านการสื่อสาร การวิจัย การบริการวิชาการ และการสร้างผู้ประกอบการด้านการสื่อสาร

7.2 พื้นที่ชุมชนอื่นๆ ที่มีฐานทรัพยากรพร้อมที่จะผลักดันการที่เกี่ยวชุมชนเป็นนโยบายและยุทธศาสตร์ หลักของชุมชนในการสร้างรายได้ สามารถนำข้อค้นพบซึ่งเป็นกระบวนการสื่อสารและการจัดการเพื่อส่งเสริมการไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพต่อไป

7.3 ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น หรือผู้นำระดับชาติ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ที่มีลักษณะเดียวกันสนใจในการพัฒนา สามารถนำไปเป็นกระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และการจัดการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่นของตนต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับ 1) กระบวนการสื่อสาร และ 2) การจัดการ การสื่อสารโดยบทที่ 2 ซึ่งเป็นบทที่ว่าด้วยวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวคิด ทฤษฎีและ ความรู้เกี่ยวกับ 1) การสื่อสาร 2) กระบวนการสื่อสาร 3) การแพร่พันธุ์กรรมหรือข่าวสาร 4) รูปแบบ ของการสื่อสารและสื่อประชาสัมพันธ์ 5) การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 6) การท่องเที่ยวชุมชน 7) การบริหารจัดการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และ 8) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสาร
2. ทฤษฎีการแพร่พันธุ์กรรมหรือข่าวสาร
3. แนวคิดเรื่องรูปแบบของการสื่อสารและสื่อประชาสัมพันธ์
4. แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
5. แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
6. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดการท่องเที่ยวชุมชน
7. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

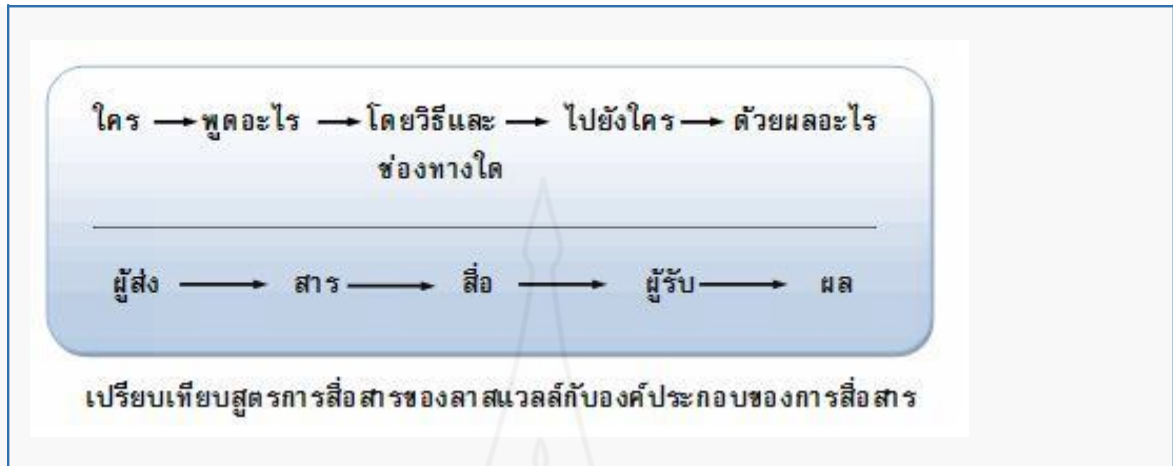
1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสาร

แนวคิดทฤษฎีการสื่อสาร

1.1 ทฤษฎีแบบจำลองการสื่อสารของลาสเวลล์

ลาสเวลล์เป็นนักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกันที่ได้ทำการวิจัยในเรื่องการสื่อสารมวลชน ไว้ในปี ค.ศ.1948 และได้คิดสูตรการสื่อสารที่ถึงพร้อมด้วยกระบวนการสื่อสารที่สอดคล้องกัน โดย ในการสื่อสารนั้นจะต้องตอบคำถามต่อไปนี้ให้ได้คือใคร * พูดอะไร * โดยช่องทางใด * ไปยังใคร * ด้วยผลอะไรสูตรการสื่อสารของลาสเวลล์เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับใช้กัน

ทั่วไปโดยสามารถนำมาเขียนเป็นรูปแบบจำลองและเปรียบเทียบกับองค์ประกอบของการสื่อสารได้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 แบบจำลองลาสเวลล์

ในการที่จะจัดให้การเรียนการสอนเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพดีนั้น เราสามารถนำสูตรของลาสเวลล์มาใช้ได้เช่นเดียวกับการสื่อสารธรรมดา คือ

1. ใคร (Who) เป็นผู้ส่งหรือผู้ทำการสื่อสาร เช่น ในการอ่านข่าว ผู้อ่านข่าวเป็นผู้ส่งข่าวสารไปยังผู้ฟังทางบ้าน ในสถานการณ์ในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนก็เช่นเดียวกัน ย่อมเป็นการพูดระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร เช่น ภาคส่วนราชการกับนักท่องเที่ยว หรือนักท่องเที่ยว กลับกลายเป็นผู้ส่งสาร

2. พูดอะไร ด้วยวัตถุประสงค์อะไร (Says What, With What Purpose) เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาข่าวสารที่ส่งไป ผู้ส่งจะส่งเนื้อหาอะไร โดยอาจเป็นข่าวสารธรรมดาเพื่อให้ผู้รับทราบความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่างๆ ในแต่ละวันเกี่ยวกับการท่องเที่ยว หรืออาจเป็นการให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

3. โดยใช้วิธีการและช่องทางใด (By What Means, In What Channel) ผู้ส่งทำการส่งข่าวสารโดยการพูด การแสดงกิริยาท่าทาง ใช้ภาพ ฯลฯ หรืออาจจะใช้อุปกรณ์ระบบไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ เช่น การใช้เสียงตามสายประจำหมู่บ้าน เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาข่าวสารให้ผู้รับรับได้โดยสะดวก

4. ส่งไปยังใคร ในสถานการณ์อะไร (To Whom , In What Situation) ผู้ส่งจะส่งข่าวสารไปยังผู้รับเป็นใครบ้าง เนื่องในโอกาสอะไร เช่น การอ่านข่าวเพื่อให้ผู้ฟังทางบ้านทราบข่าวสารประจำวัน หรือแสดงการทำกับข้าวให้กลุ่มแม่บ้านชม ผู้ส่งย่อมต้องทราบว่าผู้รับเป็นกลุ่ม

ใดบ้างเพื่อสามารถเลือกสรรเนื้อหาและวิธีการส่งให้เหมาะสมกับผู้รับ ในด้านการท่องเที่ยว เช่นเดียวกัน ผู้ส่งสารจะต้องทราบถึงสถานะ ระดับการรับรู้และภูมิหลังของผู้รับสารว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

5. ได้ผลอย่างไรในปัจจุบันและอนาคต (With What Effect, Immediate and Long Term?) การส่งข่าวสารนั้นเพื่อให้ผู้รับฟังผ่าน ไปเฉยๆ หรือจดจำด้วยซึ่งต้องอาศัยเทคนิค วิธีการที่แตกต่างกัน และในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ที่จะได้ผลนั้นผู้ส่งสารจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่าเมื่อส่งสารแล้ว ผู้รับสารจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนมากน้อยเท่าใด และสามารถถ่ายทอดหรือบอกต่อการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหัวใต้ได้เพียงใด

1.2 ทฤษฎีสารที่วัดด้วยเรื่องความรู้ ทศนคติ และการปฏิบัติ (KAP theory)

เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับ ตัวแปร 3 ตัวแปร คือ ความรู้ (knowledge) ทศนคติ (attitude) และการปฏิบัติ (practice) ของผู้รับสารอันมีผลกระทบต่อพฤติกรรมจากการรับสารนั้นๆ การเปลี่ยนแปลงทั้งสามประเภทย่อมเกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อผู้รับสารได้รับสารก็จะทำให้เกิดความรู้เมื่อเกิดความรู้ขึ้น ก็จะ ไปมีผลทำให้เกิด ทศนคติและขั้นสุดท้ายคือการก่อให้เกิด การกระทำ ทฤษฎีนี้อธิบายการสื่อสาร ที่สามารถเป็นตัวนำ การพัฒนาเข้าไปสู่กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ โดยการอาศัย KAP เป็นตัวแปรตามในการวัดความสำเร็จของการสื่อสารเพื่อการพัฒนากลยุทธ์

การประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมืออันสำคัญใน การเพิ่มพูนความรู้สร้าง ทศนคติที่ดี และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไปในทางที่เหมาะสม โดยผ่านสื่อชนิดต่างๆ ไปยังประชาชน กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งต้องประกอบด้วย

- ความรู้ (Knowledge)

เป็นการรับรู้เบื้องต้น ซึ่งบุคคลส่วนมากจะได้รับผ่าน ประสบการณ์ โดยการเรียนรู้ จากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า (S-R) แล้วจัด ระบบเป็น โครงสร้าง ของความรู้ ที่ผสมผสานระหว่าง ความจำ (ข้อมูล) กับสภาพจิตวิทยา ผลกระทบที่ผู้รับสารเชิง ความรู้ใน ทฤษฎีการสื่อสาร นั้นอาจ ปรากฏได้จากสาเหตุ 5 ประการคือ

1. การตอบข้อสงสัย (Ambiguity Resolution) การสื่อสารมักจะสร้างความ สับสน ให้สมาชิกในสังคม ผู้รับสาร จึงมักแสวงหาสารสนเทศ โดยการอาศัยสื่อทั้งหลาย เพื่อตอบ ข้อสงสัย และความสับสนของตน

2. การสร้างทัศนคติ (Attitude Formation) ผลกระทบเชิงความรู้ ต่อ การปลูกฝังทัศนคติ นั้น ส่วนมากนิยมใช้กับสารสนเทศที่เป็นนวัตกรรม เพื่อสร้าง ทัศนคติ ให้คนยอมรับ การแพร่ นวัตกรรมนั้นๆ (ในฐานะความรู้)

3. การกำหนดวาระ (Agenda Setting) เป็นผลกระทบเชิงความรู้ที่สื่อกระจายออกไป เพื่อให้ประชาชนตระหนักและผูกพันกับประเด็นวาระที่สื่อกำหนดขึ้น หากตรงกับภูมิหลังของปัจเจกชน และค่านิยมของสังคมแล้ว ผู้รับสารก็จะเลือกสารสนเทศนั้น

4. การพอกพูนระบบความเชื่อ (Expansion of Belief System) การสื่อสารสังคมมักกระจายความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ด้านต่างๆ ไปสู่ประชาชน จึงทำให้ผู้รับสาร รับทราบระบบความเชื่อถือ หลากหลาย และลึกซึ้งไว้ใน ความเชื่อของตนมากขึ้นไปเรื่อย ๆ

5. การรู้แจ้งต่อค่านิยม (Value Clarification) ความขัดแย้งในเรื่องค่านิยมและอุดมการณ์เป็นภาวะปกติของสังคม สื่อมวลชนที่นำเสนอข้อเท็จจริงในประเด็นเหล่านี้ย่อมทำให้ประชาชนผู้รับสารเข้าใจถึงค่านิยมเหล่านั้นแจ่มชัดขึ้น

- ทักษะ (Attitude)

ความรู้สึกรู้สึกความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งของ เหตุการณ์ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อเสนอใดๆ ในทางที่ยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรมอย่างเดียวกันตลอด องค์ประกอบของทัศนคติ มีอยู่ 3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้หรือความนึกคิดเป็นส่วนที่เป็นความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ทั่วไปทั้งสิ่งที่ชอบและไม่ชอบ หากบุคคลมีความรู้หรือความคิดว่าสิ่งใดดีก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้นๆ หากมีความรู้มาก่อนว่าสิ่งใดไม่ดีก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ซึ่งมีผลแตกต่างกันไปตามบุคลิกภาพของบุคคล เป็นลักษณะที่เป็นค่านิยมของแต่ละคน

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม การแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากความรู้ ความคิด และความรู้สึกการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยทั่วไปคนเราสามารถที่จะเปลี่ยนทัศนคติ และความคิดเห็นได้กระบวนการในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลมีอยู่ด้วยกัน 3 ประการ คือ

1. การยินยอม (compliance) จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อเขา และเพื่อมุ่งหวังให้เกิดความพึงพอใจจากบุคคลที่มีอิทธิพลนั้น การที่เขาทำตามสิ่งที่บุคคลผู้มีอิทธิพลอยากให้อาจก็เพราะคาดหวังว่าจะได้รับรางวัลหรือการยอมรับ ทัศนคติที่เกิดขึ้นจากกระบวนการยินยอมนี้ อธิบายได้ในแง่ของการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของบุคคลในสังคม

2. การเลียนแบบ (identification) เป็นภาวะที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้น และเป็นผลมาจากการที่เขาต้องการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี หรือที่พึงพอใจระหว่างตัวเขากับบุคคลอื่นหรือกลุ่มอื่น ความสัมพันธ์นี้อาจจะออกมาในรูปของการรับเอาบทบาททั้งหมดของ

บุคคลหรือกลุ่มมาเป็นของตน และ/หรือเปลี่ยนบทบาทซึ่งกันและกัน ทักษคติของบุคคลจะเปลี่ยนไปมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดการเลียนแบบนั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การเลียนแบบเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ซึ่งผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจะเลียนแบบมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความดึงดูดใจของสิ่งเร้าที่มีต่อบุคคลนั้น การเลียนแบบจึงขึ้นอยู่กับพลังของแหล่งข่าว

เมื่อบุคคลยอมรับหรือเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ โดยใช้กระบวนการเลียนแบบแล้ว บุคคลนั้นมีแนวโน้มจะกระทำสิ่งดังกล่าว เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่จะดำรงไว้ซึ่งสัมพันธภาพบางอย่างในสังคม นั้นหมายความว่า ทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความต้องการที่จะคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นในสังคม

3. ความต้องการที่อยากจะเปลี่ยน (internalization) เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือกว่าเนื่องจากสิ่งนั้นตรงกับความต้องการภายใน และค่านิยมของเขา พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยกระบวนการนี้จะสอดคล้องกับค่านิยมที่เขาถืออยู่เดิม ความพอใจจะขึ้นอยู่กับเนื้อหารายละเอียดของพฤติกรรมนั้น

- พฤติกรรมการยอมรับปฏิบัติ (Practice)

การกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลซึ่งผู้อื่นสามารถสังเกตเห็นได้ โดยปกติคนส่วนใหญ่มักจะแสดงออกตามทัศนคติของตน ทัศนคติจึงเป็นเสมือนหางเสือของพฤติกรรม คือเป็นเครื่องควบคุมการกระทำของบุคคล โดยทั่วไปการโน้มน้าวให้บุคคลเปลี่ยนพฤติกรรมในทุกระดับของการสื่อสารสังคม ผ่านสื่อต่างๆ อาจทำได้โดยอาศัยวิธีการดังนี้

1. การปลุกเร้าอารมณ์ เพื่อให้เกิดความตื่นตัวเร้าใจในการติดตาม โดยใช้เสียงหรือภาพ หรือทั้งภาพทั้งเสียง

2. การเห็นอกเห็นใจ โดยการแสดงความอ่อนโยน เสียสละ และความกรุณาปราณียอมแพ้อะไรๆ สิ่งเหล่านี้อาจโน้มน้าวใจให้ผู้คนยอมรับได้

3. การสร้างแบบอย่างขึ้นในใจ เป็นการสร้างมาตรฐานอย่างหนึ่งขึ้น เพื่อให้มาตรฐานนั้นปลูกศรัทธา และเป็นตัวอย่างแก่ผู้รับสารที่จะต้องปฏิบัติตาม

4. การให้รางวัล เช่น การลด แลก แจก แถมในการโฆษณา เพื่อเป็นการจูงใจให้เลือกซื้อสินค้ายี่ห้ออื่นๆ หรือใช้ในการรณรงค์เพื่อให้ประชาชนร่วมมือ หรือเข้าร่วมในกิจกรรมตามที่ต้องการ

ผลของการโน้มน้าวใจด้วยวิธีการข้างต้น ก่อให้เกิดพฤติกรรมพื้นฐาน คือ กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมใหม่ๆ หรือให้มีพฤติกรรมที่ต่อเนื่อง และหยุดยั้งพฤติกรรมเก่าๆ

ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม และในการใช้สื่อเพื่อพัฒนานั้น ผู้รับสารจะเกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกิดทัศนคติที่คล้อยตาม สนับสนุนและยอมรับอันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะเกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่องกันไป

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม คือ พฤติกรรมทั้งสามอย่างนี้มีความหมายสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด แต่ละอย่างมักจะเกิดขึ้นโดยอิสระแต่่มักจะเกิดขึ้นรวมกันและพึ่งพาอาศัยกัน การสร้างเสริมพฤติกรรมอย่างหนึ่งจะเป็นการพัฒนาพฤติกรรมอย่างอื่นไปโดยทางอ้อม (สุมนหา สร้อยน้ำ, 2550)

โรเจอร์ (Roger, 1978 อ้างถึงใน ศิริวรรณ ว่องวีรวิทย์, 2553, น. 55) ได้อธิบายว่าเมื่อผู้รับสาร ได้รับสารก็จะทำให้เกิดความรู้ เมื่อเกิดความรู้ขึ้นก็จะไปมีผลทำให้เกิดทัศนคติและขั้นสุดท้าย คือ การก่อให้เกิดการกระทำนั้น หมายความว่า เมื่อบุคคลมีความรู้ มีเจตคติอย่างไรรักจะแสดงพฤติกรรม ไปตามนั้น

โดยสรุปจะเห็นได้ว่าทฤษฎีการสื่อสารมีความจำเป็นในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุกส่วน การศึกษาการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการทองเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ ผู้ส่งสาร สาร ผู้รับสาร สื่อ และผลการสื่อสาร ให้เกิดความรู้ ทักษะที่มีต่อการทองเที่ยวซึ่งนำไปปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการทองเที่ยวชุมชน

2. ทฤษฎีการแพร่พันธุ์กรรมหรือข่าวสาร (information/innovation diffusion theory)

นักทฤษฎีการสื่อสารคนสำคัญในเรื่องนี้คือ Everett Rogers (1962) ได้ผสมผสานการไหลเวียนของข่าวสารกับอิทธิพลของคนโดยอาศัยความเป็นสหวิทยาพัฒนาเป็นทฤษฎีการแพร่ข่าวสาร ซึ่งภายหลังที่เป็นยุคแห่งวิทยาการสร้างทฤษฎี จึงมีชื่อใหม่ว่าทฤษฎีการแพร่พันธุ์กรรม ทฤษฎีการแพร่ข่าวสารหรือพันธุ์กรรมเป็นทฤษฎีที่อธิบายวิธีการที่พันธุ์กรรมถูกนำเสนอและพัฒนาโดยกระบวนการสื่อสารที่หลากหลายผ่านขั้นตอนต่างๆ เป็นระยะๆ จนกระทั่งบรรลุไปสู่เป้าหมายของการสื่อสาร ความที่คนแตกต่างกัน การรับรู้สารจึงมีทั้งรวดเร็วและล่าช้าแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งทำให้การเผยแพร่พันธุ์กรรมต้องใช้เวลาและขั้นตอนเพื่อไปยังคนที่แตกต่างกัน กลุ่มคนในสังคม โดยเฉพาะในสังคมเกษตรกรรมจะแบ่งได้เป็น 5 กลุ่มได้แก่ กลุ่มคนที่รับข่าวสาร/นวัตกรรมได้ช้ามากและส่วนใหญ่ก็จะเป็นเช่นนั้น คนกลุ่มนี้มีจำนวนหนึ่งเรียกว่ากลุ่มล่าช้าทางการสื่อสาร (laggards) ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงใดๆ กลุ่มคนกลุ่มที่สองเป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่หรือกลุ่มคนโดยเฉลี่ยซึ่งรับรู้ข่าวสาร/นวัตกรรมในระดับปานกลาง ผ่านสื่อสารมวลชน กลุ่ม

คนกลุ่มที่สามเป็นกลุ่มคนที่พร้อมจะรับข่าวสารและนวัตกรรมได้อย่างรวดเร็ว (early adopters) คนกลุ่มนี้ทำให้กระตุ้นให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากยอมรับนวัตกรรมได้เร็วบางครั้งเร็วทันที่ที่ข่าวสารจากสื่อที่ไปถึง กลุ่มคนกลุ่มที่สี่ เป็นกลุ่มคนที่รับความคิดหรือเรียนรู้จากกลุ่มที่ยอมรับนวัตกรรมได้อย่างรวดเร็วและพยายามใช้นวัตกรรมนั้น (late adopters) กลุ่มคนที่ห้า เป็นผู้นำความคิดเห็นค้นหาประโยชน์จากข่าวสารและเพิ่มริเริ่มสื่อนวัตกรรมออกไปโดยคนกลุ่มนี้เรียกว่า นวัตกรรม (innovator) ยิ่งกว่านั้น นวัตกรรม ยังกระตุ้นเพื่อนฝูงให้หันมายอมรับนวัตกรรม แม้แนวทฤษฎีจะดูราบรื่นแต่โรเจอร์ก็ยังคงพบข้อจำกัดเพราะเนื้อหาทฤษฎีให้ความสำคัญกับแหล่งสารซึ่งเป็นผู้กระจายสารออกไป จึงยังเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับชนชั้นนำในฐานะผู้ส่งสาร

นอกจากข้อจำกัดข้างต้นแล้ว ทฤษฎีนี้ยังทำให้สื่อพบข้อจำกัดอีกด้วย เพราะสื่อจะนำเสนอนวัตกรรมเป็นหนึ่งเดียวโดยไม่จำแนกผู้รับสารที่มีความแตกต่างกัน สื่อมวลชนทำให้เกิดการรับรู้ข่าวสารและนวัตกรรมได้อย่างดีกับกลุ่มคนที่รับข่าวสารและนวัตกรรมได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะกลุ่มผู้นำความคิดเห็นซึ่งรับนวัตกรรมได้เร็วและทรงอิทธิพลต่อคนในสังคมที่สุด ก็พบว่ายังไม่เพียงพอต่อการให้ผู้คนหันมายอมรับนวัตกรรม ดังนั้น ตัวแทนการเปลี่ยนแปลง (change agents) จึงเป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้คนเข้าหานวัตกรรม หน้าที่ของตัวแทนการเปลี่ยนแปลง จะทำหน้าที่อย่างไม่เป็นทางการเพื่อทำให้ทุกคนในสังคมอยากเปลี่ยนแปลง ตัวแทนการเปลี่ยนแปลง จะทุ่มความพยายามแพร่ข่าวสารและนวัตกรรม โดยเฉพาะต่อกลุ่มผู้ที่ยอมรับนวัตกรรมได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะกลุ่มผู้นำความคิดเห็น หน้าที่ของสื่อจึงไม่ใช่หน้าที่สำเร็จรูปในการนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลง แต่เป็นผู้จูงชวนให้เกิดข้อถกเถียงที่นำไปโดยตัวแทนการเปลี่ยนแปลง โดยการเปลี่ยนแปลงแบ่งได้เป็น 5 ระดับ เริ่มต้นจากการสร้างความตระหนักรู้ (awareness) การให้ความสนใจ (interesting) การประเมินผล (evaluation) การทดลองใช้ (trial) และการยอมรับในที่สุด (adoption) ซึ่งการแพร่ข่าวสารโดยกระบวนการเช่นนี้ได้ประสบความสำเร็จจริงในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในห่วงโซ่การยืนยันที่การสื่อสารเพื่อการพัฒนา (development communication) กำลังเป็นสาขาวิชาที่นิยมในกลุ่มประเทศโลกที่สาม

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงสื่อกับกระบวนการยอมรับนวัตกรรม

ลำดับ ความสำคัญ ของสื่อ	กระบวนการยอมรับนวัตกรรม				
	ความ ตระหนักรู้	ความสนใจ	การประเมิน	การลอง ลองปฏิบัติ	การยอมรับ
1	สื่อมวลชน	สื่อมวลชน	สื่อบุคคล	สื่อบุคคล	ประสบการณ์ ส่วนบุคคล
2	สื่อบุคคล	สื่อบุคคล	หน่วยราชการ	หน่วยราชการ	สื่อบุคคล
3	หน่วยราชการ	หน่วยราชการ	หน่วยงาน เอกชน	หน่วยงาน เอกชน	หน่วยราชการ
4	หน่วยงาน เอกชน	หน่วยงาน เอกชน	สื่อมวลชน	สื่อมวลชน	สื่อมวลชน
5	-	-	-	-	หน่วยงาน เอกชน

ซึ่งในแต่ละขั้นตอนจะมีการเลือกใช้สื่อที่แตกต่างกันในการเข้าถึงผู้รับสารตั้งแต่สื่อมวลชนไปถึงสื่อบุคคล ซึ่งทฤษฎีการแพร่พันธุ์นวัตกรรมก็เป็นส่วนหนึ่งในยุคแรกเริ่มที่มองผลกระทบอันจำกัดของสื่อในบทความของ Hagerstrand (1968) ได้วัดการกระจายหรือการแพร่พันธุ์นวัตกรรมโดยการจับแผนที่การกระจายในระยะเวลาที่ประสบความสำเร็จ ผลคือ การสื่อสารส่วนตัวถูกพบว่ามีพลังและแพร่ไปได้เร็วกว่าการประกาศผ่านสาธารณะ ในการทำงานพบว่าแบบจำลองกระบวนการพัฒนามี 2 รูปแบบ รูปแบบแรก เป็นแบบจำลองอุปนิสัยและพรณณาการแพร่พันธุ์นวัตกรรมออกไปในพื้นที่ต่างๆ รูปแบบที่สอง เป็นอนุกรมตามแบบจำลองมอนติคาร์โล สรุปสุดท้ายได้ว่าการคาดทำนายงานที่อยู่นอกพื้นที่การแพร่และการประเมินนวัตกรรมจะกระทบเทคนิคการสร้างแบบจำลองของ Hagerstrand เพราะนวัตกรรมยึดโยงอยู่กับการแสวงหาพื้นที่ภูมิศาสตร์และพื้นที่ของการวิจัย

โดยสรุป ทฤษฎีนี้เป็นผลมาจากการสำรวจเอกสารเพื่อนำไปสู่การณรงค้วสารหรือนวัตกรรมซึ่งมีลักษณะเป็นเส้นตรงที่มีแหล่งสารเป็นสำคัญ มองสื่อมวลชนว่ามีอิทธิพลที่จำกัดแต่ต้องพึ่งสื่อบุคคลในขั้นสุดท้ายเพื่อช่วยให้กลุ่มคนที่ยังไม่เข้าใจนวัตกรรมยอมรับนวัตกรรมได้ในที่สุดในการศึกษาการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้านำทฤษฎีการแพร่พันธุ์นวัตกรรมหรือข่าวสารในประเด็นการจัดการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหัวเป็นการนำทฤษฎีมาใช้เพื่อเป็นการสื่อสารการประชาสัมพันธ์การรับรู้การเกี่ยวกับท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหัว ในกระบวนการสื่อสารช่องทางการสื่อสารในรูปแบบสื่อดั้งเดิมประเภทสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชน

3. แนวคิดเรื่องรูปแบบของการสื่อสารและสื่อประชาสัมพันธ์

การสื่อสารถือเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อให้การสื่อสารการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตำบลทุ่งหัวประสบความสำเร็จ การประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่ทำหน้าที่เผยแพร่ กระจ่าย ข่าวสาร เรื่องราว นโยบาย วัตถุประสงค์ กิจกรรม ผลงานและการดำเนินงานในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จสื่อประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือและสื่อกลางในการสื่อสารจากองค์กรสู่กลุ่มเป้าหมายการสร้างความสัมพันธ์อันใกล้ชิดให้เกิดขึ้นระหว่างองค์กรกับสาธารณชน ในปัจจุบัน สื่อในการประชาสัมพันธ์มีมากมายและหลากหลาย อันเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีของโลก อย่างไรก็ตาม สามารถแบ่งสื่อประชาสัมพันธ์หลักๆ โดยพิจารณาตามลักษณะของสื่อได้เป็น 6 ประเภท คือ

1. สื่อบุคคล หมายถึง ตัวบุคคลที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ สื่อบุคคลจัดได้ว่าเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสูงในการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการโน้มน้าวจิตใจ เนื่องจากติดต่อกับผู้รับสารโดยตรง ส่วนใหญ่อาศัยการพูดในลักษณะต่างๆ เช่น การสนทนาพบปะพูดคุย การประชุม การสอน การให้สัมภาษณ์การโต้วาทีการอภิปราย การปาฐกถาและการพูดในโอกาสพิเศษ แต่สื่อบุคคลมีข้อจำกัด คือ ในกรณีที่เนื้อหาเป็นเรื่องซับซ้อน การใช้คำพูดอย่างเดียวอาจไม่สามารถสร้างความเข้าใจได้ทันทีและเป็นสื่อที่ไม่ถาวรยากแก่การตรวจสอบและอ้างอิง นอกจากนี้จะมีผู้บันทึกเสียงหรือจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเอาไว้

2. สื่อมวลชน จากข้อจำกัดของสื่อบุคคลที่ไม่สามารถใช้เป็นสื่อกลางถ่ายทอดข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์สู่คนจำนวนมากพร้อมกันในเวลาเดียวกันอย่างรวดเร็ว มนุษย์จึงได้พัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารและเกิดเป็นสื่อมวลชน เพื่อมารับใช้ภารกิจดังกล่าว สื่อมวลชนอาจแบ่งประเภทตามคุณลักษณะของสื่อได้ คือ หนังสือพิมพ์นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์ทั้งนี้สื่อหนังสือพิมพ์และนิตยสาร มีความคงทนถาวร สามารถนำข่าวสารมาอ่านใหม่ได้ซ้ำ แต่มีข้อจำกัดสำหรับบุคคลที่ตาบอดหรืออ่านหนังสือไม่ออก ส่วนสื่อวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่ส่งไปได้ไกลเพราะใช้คลื่นวิทยุ ไม่มีข้อจำกัดด้านการขนส่งเหมือนสื่อสิ่งพิมพ์และสามารถรับฟังในขณะที่ทำอย่างอื่นไปด้วยได้ แต่มีข้อจำกัด คือ ผู้ฟังไม่สามารถย้อนกลับมาฟังใหม่

ได้ ดังนั้น หากมิได้ตั้งใจฟังก็จะไม่ได้รับข่าวสารอย่างสมบูรณ์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์ จัดเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารมากที่สุด เนื่องจากสามารถเห็นภาพเคลื่อนไหวและได้ยินเสียง ทำให้การรับรู้ เป็นไปได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพสื่อวิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์ จัดเป็น สื่อที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารมากที่สุด เนื่องจากสามารถเห็นภาพเคลื่อนไหวและได้ยินเสียง ทำให้การรับรู้เป็นไปอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

3. สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ที่หน่วยงานเป็นผู้ผลิตและเผยแพร่ไปสู่กลุ่มเป้าหมายด้วยวัตถุประสงค์ในการผลิตและรูปแบบแตกต่างกันออกไป เช่น แผ่นปลิว แผ่นพับ โปสเตอร์จัดหมายข่าววารสาร เอกสารเผยแพร่ หนังสือในโอกาสพิเศษ รายงานประจำปี เป็นต้น ปัจจุบันความนิยมในการใช้สื่อประเภทสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์นี้มีอยู่มากและมีรูปแบบที่หลากหลายออกไปอีกมากมาย เช่น ในรูปปฏิทิน รูปลอก สมุดบันทึก ซึ่งล้วนแต่เป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีอายุการใช้งานนานแต่มีข้อจำกัดในเรื่องการนำเสนอเนื้อหา ซึ่งต้องให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น แผ่นพับที่เขียนด้วยภาษาวิชาการ ถ้าส่งไปให้ประชาชนในชนบท อาจจะไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาที่ต้องการประชาสัมพันธ์ได้เลย

4. สื่อโสตทัศน์เป็นสื่อที่ผู้รับสามารถรับได้ ทั้งภาพ และหรือเสียง โดยปกติสื่อโสตทัศน์แบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นสื่อวัสดุ และส่วนที่เป็นสื่ออุปกรณ์ โดยสื่อวัสดุอาจจะสามารถใช้ได้ด้วยตัวเองโดยตรงเช่น ภาพวาด แบบจำลอง หรือของตัวอย่าง หรืออาจต้องนำไปใช้ร่วมกับสื่ออุปกรณ์ เช่น เทปบันทึกเสียง เทปวีดิทัศน์ फिल्मภาพยนตร์ แผ่นซีดีรอม เป็นต้น ส่วนที่เป็นสื่ออุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องเล่นเทปบันทึกเสียง เครื่องเล่นวีดิทัศน์ เครื่องฉายภาพยนตร์และเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

5. สื่อกิจกรรม ปัจจุบันสื่อนี้มีความหมายขยายขอบเขตกว้างขวางไปถึงกิจกรรมที่สามารถสื่อความรู้สึกนึกคิด ความรู้ อารมณ์ และเรื่องราวข่าวสารไปสู่กลุ่มเป้าหมายได้ สื่อประเภทกิจกรรมมิได้มากมายหลายรูปแบบ เช่น การจัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรม การแถลงข่าว การสาธิต การจัดริ้วขบวน การจัดนิทรรศการการแข่งขันกีฬา การจัดแสดง การจัดกิจกรรมทางการศึกษา การจัดกิจกรรมเสริมอาชีพ การจัดกิจกรรมการกุศล โดยสื่อกิจกรรมนี้สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้ยืดหยุ่น เหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์ได้ง่ายแต่มีข้อจำกัดคือ ผู้รับมีจำนวนจำกัด เฉพาะกลุ่มที่ร่วมกิจกรรมนั้นๆ เท่านั้น

6. สื่อสมัยใหม่ (Modern Media) นิยมใช้กันในยุคสังคมข่าวสาร หรือยุคสารสนเทศ (Information Age) ประเภทของสื่อสมัยใหม่ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ดาวเทียม (Sattelite) อินเทอร์เน็ต (Internet) การประชาสัมพันธ์ที่จัดทำขึ้นบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งถือว่าเป็นสื่อสมัยใหม่ที่นำมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดเช่นเดียวกับสื่ออื่นๆ อินเทอร์เน็ตที่ใช้ทำการประชาสัมพันธ์ส่วน

ใหญ่ผ่านทาง E-mail หรือระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์และระบบข้อมูลจาก World Wide Web (www) โดยการจัดทำเป็น Website ของแต่ละแห่งให้ประชาชนเข้าไปติดตามข้อมูลของหน่วยงานได้

สรุปแนวคิดที่นำมาใช้ในการณรงค์ รูปแบบของการสื่อสารและสื่อประชาสัมพันธ์
แนวคิดในการสื่อสาร โดยมีผู้นำชุมชน เป็นเป้าหมายในการขับเคลื่อนการสื่อสารเพื่อการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นการท่องเที่ยวชุมชนตำบลทุ่งหว้า มีแนวคิดหลักในการบูรณาการการสื่อสารเพื่อการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้ผู้นำชุมชนเป็นหลัก โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชน โดยการสร้างความตระหนัก สร้างแรงกระตุ้นให้คนในชุมชนร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตำบลทุ่งหว้าให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ดังนั้น แนวคิดการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ประกอบด้วย มรดกภูมิปัญญาทั้ง 6 ด้านของชุมชน ได้แก่ (1) วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา (2) ศิลปะการแสดง (3) แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และงานเทศกาล (4) ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล (5) งานช่างฝีมือดั้งเดิม และ (6) การละเล่นพื้นบ้าน กีฬา และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวโดยรณรงค์รูปแบบการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า โดยผ่านสื่อท้องถิ่น โซเชียล การจัดบอร์ดนิทรรศการในชุมชน เว็บไซต์ แผ่นพับประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

4. แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีจุดเริ่มต้นจากการที่องค์การสหประชาชาติ (UN) ได้จัดการประชุมสหประชาชาติใน ปี พ.ศ. 2515 และได้ข้อสรุปให้ประเทศสมาชิกหันมาสนใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้นโดยมุ่งเน้นการพัฒนาประเทศควบคู่กับการรักษาสิ่งแวดล้อมและชุมชน ทั้งนี้การประชุมครั้งต่อมาใน ปี พ.ศ. 2535 ที่ประชุมได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เนื่องจากเห็นว่าการท่องเที่ยวมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อม และโครงสร้างชุมชนต่างๆ ที่เกิดขึ้น จึงเป็นที่มาของแนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Theobald, 1994) ต่อมากรอบแนวคิดนี้ได้ถูกพัฒนาโดย Swarbrooke (1999) เพื่อมุ่งเน้นการการรักษาสมดุลของการพัฒนาการท่องเที่ยวซึ่งนำไปสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจ และการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม โดยแนวคิดนี้ตั้งอยู่บนคำจำกัดความว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน คือการท่องเที่ยวซึ่งทำให้เศรษฐกิจเจริญออกมา แต่ต้องไม่ทำลายทรัพยากรซึ่งเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และต้องไม่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าทางวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว นั้น รวมถึงโครงสร้างทางสังคมของพื้นที่นั้นหลักการพัฒนาที่สำคัญ

ของ Swarbrooke (1999) นั้นเน้นที่การพัฒนาที่ควบคู่กันไประหว่างการเติบโต และการรักษามูลค่าทางวัฒนธรรม โดยแนวคิดนี้จะเน้นการวางแผนและจัดการที่เหมาะสม เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม หรือวิถีชีวิตของชุมชนซึ่งรวมถึงด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทั้งนี้การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ดีไม่ควรที่จะมองมรดกทางวัฒนธรรมหรือแหล่งท่องเที่ยวเป็นเพียงแค่สินค้าที่จะนำรายได้เข้าสู่ประเทศ หากแต่ควรมองแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวให้เสมือนมรดกของคนทั้งประเทศที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ให้คงอยู่ต่อไปงานศึกษาในช่วงห้าปีที่ผ่านมาได้กล่าวถึงการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากขึ้น Ivanovic (2008) และ Cooper Fletcher Fyall Gilbert และ Wanhill (2008) กล่าวว่าวัฒนธรรมและมรดกทางวัฒนธรรมเป็นรูปแบบการพัฒนาในการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นใหม่โดยแหล่งท่องเที่ยวรวมถึงกิจกรรมต่างๆ มีบทบาทสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวและผู้เข้าชม ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะเน้นการเดินทางไปสู่ประสบการณ์และกิจกรรมการมีส่วนร่วมในวิถีชีวิตที่อาจจะพบเห็นได้ยากในชีวิตประจำวัน (Goeldner & Ritchie, 2009)

สรุปแนวคิดที่นำมาใช้ในการรณรงค์การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความดั้งเดิม ความเป็นธรรมชาติให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกลิ่นไอความเป็นจริง การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ไม่ได้เสริมแต่ง การรณรงค์พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยการ ผู้นำชุมชนในตำบลทุ่งหว้าเป็นผู้ช่วยขับเคลื่อน โดยการวางแผน การจัดการในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ให้คงอยู่ อย่างยั่งยืน ผู้นำชุมชนในตำบลทุ่งหว้า ส่วนราชการอื่นรวมถึงภาคประชาชนให้ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้การท่องเที่ยวมีความยั่งยืน สร้างความประทับใจแก่ผู้มาเยือน

5. แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มีที่มาจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยมีจุดเริ่มต้นจากในแถบทวีปยุโรปซึ่งจะเน้นการท่องเที่ยวเพื่อเป็นประสบการณ์ และการเพิ่มพูนความรู้ Raymond และ Richards ซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมเพื่อการศึกษาการท่องเที่ยวและสันตนาการ (ATLAS) ได้ให้คำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างเป็นทางการ ว่าเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมของชุมชนผ่านทางกิจกรรมและประสบการณ์ที่ได้รับ (Wurzbarger, Aagesen, Pattakos, & Pratt, 2009) ในขณะเดียวกัน แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้รับการ

สนับสนุนโดยองค์กร UNESCO โดยมุ่งเน้นการพัฒนา และสร้างเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ ซึ่งส่งเสริมความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมอัตลักษณ์ของแต่ละชุมชนผ่านประสบการณ์นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้รับความนิยมมากขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวได้มี ปฏิสัมพันธ์ ได้ความรู้ ได้รับคุณค่า พร้อมได้รับความเพลิดเพลินจากการท่องเที่ยวในบริบทของ มรดกทางวัฒนธรรม ทั้งนี้ แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบสร้างสรรค์จะเน้นที่การสะท้อน ถึงความมีชีวิต วิถีชีวิต และการถ่ายทอดอย่างเป็นรูปธรรมจนทำให้สถานที่ดังกล่าวเป็นแหล่ง ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

จากแนวคิดเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนำมาสู่การวางแผนการ จัดการและการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว ตลอดจนการวางแผนกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมให้เหมาะสมกับประเทศไทย จากการศึกษาของ Bywater (1993) ได้แยกประเภท นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมออกเป็น 3 ประเภท

1. นักท่องเที่ยวตามแรงกระตุ้นทางวัฒนธรรม (Culturally Motivated) หมายถึง ผู้ที่เดินทางท่องเที่ยวด้วยเหตุผลทางวัฒนธรรมนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีความสนใจที่จะเรียนรู้ศึกษาวัฒนธรรม และมีพฤติกรรมที่จะพักอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวเป็นระยะเวลานาน

2. นักท่องเที่ยวตามแรงบันดาลใจทางวัฒนธรรม (Culturally Inspired) หมายถึง ผู้ที่ถูก ดึงดูดใจด้วยศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักหรือได้รับการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ รูปภาพ โดยนักท่องเที่ยวประเภทนี้จะใช้ระยะเวลาที่จะพักอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวน้อยกว่าประเภทแรก แต่มีโอกาสที่จะเดินทางกลับมายังสถานที่ท่องเที่ยวอีกครั้งในอนาคต

3. นักท่องเที่ยวตามแรงดึงดูดทางวัฒนธรรม (Culturally Attracted) หมายถึง ผู้ที่มีความ สนใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น โดยนักท่องเที่ยวประเภทนี้จะมีระยะเวลาในการท่องเที่ยว น้อย อาจจะเป็นในลักษณะเยี่ยมชมมากกว่าการพักอาศัย ทั้งนี้ Smith (2003) ได้จัดประเภทและ พฤติกรรมนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ดังนี้ประเภทนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สถานที่และกิจกรรมที่สนิมนักท่องเที่ยวแหล่งมรดก (Heritage Tourist) ปราสาท พระราชวัง บ้านโบราณ แหล่งโบราณคดีอนุสาวรีย์นักท่องเที่ยวศิลปะ (Arts Tourist) โรงละคร การแสดงคอนเสิร์ต เทศกาล งานประเพณีนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourist) ถ่ายภาพ วาดภาพ เครื่องปั้น ทำอาหาร หัตถกรรมนักท่องเที่ยววัฒนธรรมเมือง (Urban Cultural Tourist) แหล่งประวัติศาสตร์ แหล่งอุตสาหกรรมนักท่องเที่ยววัฒนธรรมชนบท (Rural Cultural Tourist) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชุมชน ฟาร์ม พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติภูมิทัศน์นักท่องเที่ยววัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวเขา ทะเลทราย เดินป่า ศูนย์วัฒนธรรม ศิลปะและหัตถกรรม (Indigeneous Cultural Tourist) นักท่องเที่ยว วัฒนธรรมทันสมัยสวนสนุก ห้างสรรพสินค้า การแสดงคอนเสิร์ต งานแข่งขันกีฬา (Popular Cultural

Tourist) การแบ่งประเภท และลักษณะของนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมดังที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ทราบถึงลักษณะและความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ตอบสนองความต้องการอันจะนำไปสู่การสร้างรายได้ให้แหล่งท่องเที่ยว ควบคู่ไปกับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และการรักษาวัฒนธรรมของชุมชนให้คงไว้

สรุปแนวคิดที่นำมาใช้ในการรณรงค์ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

การรณรงค์การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า โดยวางแผนการจัดการและการส่งเสริมการท่องเที่ยว จัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตำบลทุ่งหว้ามีความสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนคนในชุมชน ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

6. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดการท่องเที่ยวชุมชน

6.1 ความหมายของการท่องเที่ยวชุมชน

การท่องเที่ยวชุมชน "Community-based Tourism : CBT" เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ชุมชนเป็นฐานการบริหารจัดการ "การท่องเที่ยวโดยชุมชน"เป็นที่รู้จักและใช้กันอย่างแพร่หลายในหลายๆ ความหมาย ความเข้าใจและประสบการณ์ ซึ่งการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นส่วนหนึ่งที่จะนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้เป็นเรื่องการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การจัดการด้านโฮมสเตย์ที่ต้องมี "ชุมชน" เป็นส่วนประกอบสำคัญเมื่อชุมชนมาเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวก็จะมีคำใหม่ๆ เกิดขึ้นอาทิเช่น การท่องเที่ยวชุมชน

การท่องเที่ยวโดยชุมชนการท่องเที่ยวผ่านชุมชนการท่องเที่ยวในชุมชน ก็ขึ้นอยู่กับนิยามแห่งการสื่อความหมายต่อคำดังกล่าวแต่ที่แน่นอนก็คือ "ชุมชน" เป็นสิ่งที่ต้องถูกกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และอย่างไรคือการท่องเที่ยวโดยชุมชน "Community Based Tourism : CBT" ที่เหมาะสมอันจะเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรมและเห็นผล

การท่องเที่ยวชุมชนครอบคลุม 5 ด้าน พร้อมกัน ดังนี้ ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยมีชุมชนเป็นเจ้าของและมีส่วนในการจัดการ

6.2 กระบวนการเรียนรู้ของ CBT : มุ่งองค์ประกอบที่สำคัญคือ

- ศักยภาพของคน ต้องเริ่มที่คนในชุมชนที่จะต้องรู้จักรากเหง้าของตนเองให้ดีเสียก่อนเพื่อความพร้อมในการบอกเล่าข้อมูลและคนในชุมชนต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้มีความสามัคคี ทำงานร่วมกันได้

- **ศักยภาพของพื้นที่** หมายถึง ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบสานต่อกันมาคนในชุมชนต้องรู้จัก ต้องรักและหวงแหนเห็นคุณค่าของทรัพยากรในชุมชนของตนสามารถที่จะนำมาจัดการได้อย่างคุ้มค่าและยั่งยืน ทั้งนี้แล้วชุมชนต้องมีความพร้อมในการเรียนรู้ ตลอดจนมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องแนวคิดพื้นฐานทางด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน และการจัดการในพื้นที่ได้ด้วย

- **การจัดการ** เป็นเรื่องที่ไม่ง่ายนักที่จะทำอะไร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความยั่งยืนสมดุลในกลุ่มคนหมู่มาก ดังนั้นชุมชนที่จะสามารถบริหารจัดการ การท่องเที่ยวโดยชุมชน : "Community-based Tourism : CBT" ได้ต้องเป็นชุมชนที่มีผู้นำที่เป็นที่ยอมรับ มีความคิด มีวิสัยทัศน์ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชนทั้งยังต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภาครัฐที่เกี่ยวข้องต้องมีการพูดคุยกำหนดแนวทางในการเตรียมความพร้อมชุมชนรู้ว่าพื้นที่ของตนจะมีรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้อย่างไรควรมีกิจกรรมอะไรบ้าง และจะมีการกระจายจัดสรรรายได้อย่างไรทั้งหลายทั้งปวงที่กล่าวมานั้น สิ่งสำคัญที่สุดของชุมชนก็คือการมีส่วนร่วมอันหมายถึง ร่วมในทุกๆสิ่ง ทุกอย่างเพื่อส่วนรวม

- **มีส่วนร่วม มีได้อย่างไร** การสื่อสารพูดคุยเป็นการสื่อความคิดเห็น การแก้ปัญหา รวมถึงการหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว จากการระดมความคิดจากประสบการณ์ของนักวิจัยท้องถิ่นพบว่าชุมชนจัดให้มีเวทีพูดคุยร่วมกันคิดวางแผนดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน สร้างกฎระเบียบของชุมชนทางด้านต่างๆเพื่อให้คนในชุมชนรวมถึงผู้มาเยือนปฏิบัติตาม

- **ผลกระทบจากการทำการท่องเที่ยวโดยชุมชน : "Community-based Tourism : CBT"** ทุกอย่างที่ดำเนินการย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งที่ตั้งอยู่ สิ่งแวดล้อมโดยรอบทั้งสิ้นซึ่งมีผลกระทบด้านบวกและด้านลบ (วีระพล ทองมา, 2547 : 17-22) ได้แก่

ผลกระทบด้านบวก ส่งผลให้ชุมชนมีจิตสำนึกเกิดการพัฒนาตนเอง พึ่งพาตนเอง คิดเป็นทำเป็นมีความพยายามในการเรียนรู้พัฒนา เกิดรายได้เพิ่มขึ้นมีการรวมตัวกันสร้างความเข้มแข็งในชุมชน นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนตามความคาดหวังและความพยายามที่จะดำเนินการเพื่อให้เป็นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านสังคมวัฒนธรรม 3) สิ่งแวดล้อมและสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนคือการรวบรวมองค์ความรู้ ภูมิปัญญา สืบสานสืบทอด ตลอดจนการนำไปใช้ประโยชน์ได้ เกิดความรักความภาคภูมิใจในความรู้สึกเป็นเจ้าของมีส่วนร่วมในทรัพยากรของชุมชนและเกิดกระบวนการเรียนรู้การทำงานร่วมกันในที่สุด

ผลกระทบด้านลบ เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม อาทิจำนวนขยะที่เพิ่มมากขึ้นจากนักท่องเที่ยว การใช้น้ำ ระบบนิเวศธรรมชาติการรับวัฒนธรรมที่เข้ามาอย่างรวดเร็ว เกิดกระแสการ

เลียนแบบ มีความขัดแย้งทางความคิดเสียความเป็นส่วนตัวในการที่จะต้องรองรับนักท่องเที่ยวและที่สำคัญคืออาจถึงกับสูญเสียเอกลักษณ์ของท้องถิ่นหากมีการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวมากเกินไป

6.3 หลักการทำงานการท่องเที่ยวโดยชุมชน

จากแนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ที่มองชุมชนเป็นศูนย์กลางหรือฐานเพื่อกำหนดทิศทาง แผนงาน แผนปฏิบัติการของตนเองโดยดำเนินการพร้อมกันทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมนั้น จึงทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาแบบองค์รวมและเกี่ยวกับกลุ่มคนต่างๆ มากมาย เมื่อมองในบริบทของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวจึงควรต้องมีหลักการร่วมกัน ดังนี้

1. การท่องเที่ยวโดยชุมชนต้องมาจากความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ชุมชนได้มีการพิจารณาวิเคราะห์สภาพปัญหา ผลกระทบการท่องเที่ยวอย่างรอบด้านแล้ว ชุมชนร่วมตัดสินใจลงมติที่จะดำเนินการตามแนวทางที่ชุมชนเห็นสมควร
2. สมาชิกในชุมชนต้องมีส่วนร่วมทั้งการคิดร่วม วางแผนร่วม ทำกิจกรรมร่วม ติดตามประเมินผลร่วมกัน เรียนรู้ร่วมกันและรับประโยชน์ร่วมกัน
3. ชุมชนต้องการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เป็นชมรม เป็นองค์กร หรือจะเป็นองค์กรชุมชนเดิมที่มีอยู่แล้วเช่นกัน องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) ก็ได้ เพื่อกลไกที่ทำหน้าที่แทนสมาชิกทั้งหมดในระดับหนึ่ง และดำเนินการด้านการกำหนดทิศทาง นโยบายการบริหาร การจัดการ การประสานงาน เพื่อให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นไปตามเจตนารมณ์ของสมาชิกในชุมชนที่เห็นร่วมกัน
4. รูปแบบ เนื้อหา กิจกรรม ของการท่องเที่ยวโดยชุมชน ต้องคำนึงการอยู่ร่วมกันอย่างมีศักดิ์ศรี มีความเท่าเทียมกัน ความเป็นธรรม และให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมในเชิงสร้างสรรค์และลดผลกระทบในเชิงลบ
5. มีกฎ กติกาที่เห็นร่วมจากชุมชน สำหรับการจัดการท่องเที่ยวที่ชัดเจน และสามารถกำกับดูแลให้เป็นไปตามกติกาที่วางไว้
6. ชุมชนที่จัดการท่องเที่ยว สมาชิกในชุมชน ชาวบ้านทั่วไปและนักท่องเที่ยว ควรมีกระบวนการเรียนรู้ระหว่างกันและกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการทำงานการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้ถูกต้องเหมาะสม และมีความชัดเจน

7. การท่องเที่ยวโดยชุมชน จะต้องมีความรู้ที่มาจากข้อตกลงร่วมภายในชุมชนด้วย เช่น ความสะอาด ความปลอดภัย การกระจายรายได้ที่เป็นธรรมของผู้ที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาร่วมกันถึงขีดความสามารถในการรองรับ

8. รายได้ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว มีส่วนไปสนับสนุนการพัฒนาชุมชนและรักษาสีงแวดล้อม

9. การท่องเที่ยวจะไม่ใช่อาชีพหลักของชุมชน และชุมชนต้องดำรงอาชีพหลักของตนเองไว้ได้ ทั้งนี้หากอาชีพของชุมชนเปลี่ยนเป็นการจัดการท่องเที่ยว จะเป็นการทำลายชีวิตและจิตวิญญาณดั้งเดิมของชุมชนอย่างชัดเจน

10. องค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งพอที่จะจัดการกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้ และพร้อมจะหยุดเมื่อเกินความสามารถในการจัดการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้หากมองในแง่ความพร้อมของชุมชนและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการท่องเที่ยวในมิติของชุมชนแล้ว การท่องเที่ยวโดยชุมชนจะเป็นไปได้ด้วยดีนั้นยังต้องพิจารณาจากมิตินอกชุมชนที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยได้แก่ การตลาดนโยบายรัฐที่เข้ามาสนับสนุน และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว เป็นต้น

6.4 กระบวนการทำงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว

หากชุมชนมีความพร้อมมีปัจจัยเอื้ออำนวยต่อการเข้ามามีบทบาทจัดการการท่องเที่ยวแล้วนั้น ผู้นำชุมชนและแกนนำที่หลากหลาย ตัวแทนกลุ่มต่างๆ ในชุมชน เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสหกรณ์การเกษตร ฯลฯ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ครูอาจารย์ในโรงเรียน เป็นต้น ร่วมกันประชุมสัมมนาเพื่อสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งเป็นการฝึกกำลังความคิดสร้างสรรค์ประสานแนวคิดของทุกคนให้เห็นเป็นภาพเดียวกัน ในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน และนำวิสัยทัศน์ที่ได้มากำหนดเป็นเป้าหมาย เป็นทิศทางของการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนในระยะต่อไป ดังที่พจนานวนศรี (2546: 185-188) ได้กล่าวไว้ว่า

6.5 รูปแบบการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวชุมชน

รายการนำเที่ยวมีการออกแบบเพื่อให้ผู้มาเยือนได้รับประสบการณ์ในวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น แยกผู้มาเยือนและสมาชิกในชุมชนมีโอกาสที่จะพบและเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การนำเที่ยวและบริการต่างๆ เน้นการโดยกลุ่มองค์กรชุมชน มีการแบ่งบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ อาทิ ผู้ประสานงาน ผู้นำเที่ยวท้องถิ่นครอบครัวโฮมสเตย์ ฝ้ายอาหาร ยานพาหนะ เป็นต้น

รูปแบบการท่องเที่ยว โดยชุมชน มี 3 รูปแบบ :

1. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวปกติของชุมชน

2. ศึกษาฐาน เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งการบรรยาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้ผู้มาศึกษาฐานได้เข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทหรือวัตถุประสงค์ของการศึกษาฐาน

3. จิตอาสา เป็นกิจกรรมเพิ่มเติมสำหรับอาสาสมัครที่ต้องการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

หลักการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชน มีหลักการดังนี้

1. ชุมชนเป็นเจ้าของ
2. ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจ
3. ส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง
4. ยกระดับคุณภาพชีวิต
5. มีความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม
6. คงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น
7. ก่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างคนต่างวัฒนธรรม
8. เคารพในวัฒนธรรมที่แตกต่างและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
9. เกิดผลตอบแทนที่เป็นธรรมแก่คนท้องถิ่น
10. มีการกระจายรายได้สู่สาธารณประโยชน์ของชุมชน

เกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน

เกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนมีองค์ประกอบ 5 ด้าน

ดังนี้

1. กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนมีการจัดการอย่างยั่งยืน
2. การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการกระจายผลประโยชน์สู่ท้องถิ่น สังคมและคุณภาพชีวิต
3. การท่องเที่ยวโดยชุมชนมีการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรม
4. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน
5. ด้านบริการและความปลอดภัย

7. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

7.1 ความหมายของการจัดการการท่องเที่ยว

มนัส สุวรรณ และคณะ (2541) ได้ให้หลักการในการจัดการการท่องเที่ยวโดยต้องพิจารณาการจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายจะต้องพิจารณาระบบย่อยและองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยว บทบาทหน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น รวมถึงการพิจารณาสภาพแวดล้อมของระบบการท่องเที่ยวไปด้วย

1. ทรัพยากรทางท่องเที่ยว (Tourism Resource) ซึ่งประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยว

2. การบริการการท่องเที่ยว (Tourism Services) อันได้แก่การให้บริการเพื่อการท่องเที่ยวที่มีอยู่หรือกิจกรรมที่มีผลเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพื้นที่นั้นๆ โดยเป็นส่วนของการต้องการในการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่ ซึ่งหมายรวมถึงกิจกรรม รูปแบบหรือกระบวนการการท่องเที่ยว

บุญเลิศจิตต์วัฒนา (2548) ได้ให้ความหมายของการจัดการการท่องเที่ยวหมายถึง การวางแผนการท่องเที่ยวและดำเนินการให้เป็นไปตามแผนโดยมีการจัดการบริหาร งานบุคคล การอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม เพื่อให้เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้รวมทั้งมีการประเมินผลแผนการท่องเที่ยวด้วย

อารีย์ นัยพินิจ และจิรัชญา มณีเนตร (2551) ได้ให้ความหมายของการจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในด้านการวางแผนด้านการจัดการ ผู้รับผิดชอบ การควบคุม การจัดสรรงบประมาณ การประเมินผลและรายงานผล เกี่ยวข้องกับทางการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) ได้กล่าวถึง การจัดการการท่องเที่ยวที่ควร จะดำเนินการในความรับผิดชอบของหน่วยงานที่ดูแลสถานที่ท่องเที่ยว นั้น มีอยู่ 5 ภารกิจหลัก ดังนี้

1. การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ หน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวควรมิบทบาทในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้สาธารณะชนได้รับรู้และทราบให้มากที่สุด

2. การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับ ทรัพยากรการท่องเที่ยว เป็นการสำรวจหาข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่

3. การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เป็นการจัดทำแผนงาน โครงการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว

4. การบริหารแหล่งท่องเที่ยว เป็นการกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์สูงสุด

5. การรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว เป็นการวางระบบในการดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่รับผิดชอบ

สรุปว่า การจัดการการท่องเที่ยว คือ การกระทำหรือปฏิบัติอย่างมีเป้าหมายเพื่อสอดคล้องกับ หลักการทฤษฎี และแนวคิดที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงสภาพที่แท้จริงรวมทั้งข้อจำกัดต่างๆ ทางสังคมและสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทางมาตรการและแผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบความคิดที่กำหนดไว้

การจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง เป็นการจัดการท่องเที่ยวที่เน้นการมีส่วนร่วมของภาคีภาคต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ทุกฝ่ายทั้งผู้ไปท่องเที่ยวและชุมชนที่ถูกท่องเที่ยว นอกจากนี้ การจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนยังเป็นการท่องเที่ยวในเชิงสร้างสรรค์ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมของชุมชน แต่เป็นการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนที่ถูกท่องเที่ยวและผู้ไปท่องเที่ยวเองในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สุขภาพ ความรู้และการมีส่วนร่วม เป็นต้น

ราไพพรรณ แก้วสุริยะ (2547) ได้กล่าวถึง หลักการในการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ตามหลักการการพัฒนาการท่องเที่ยวโลกไว้ดังนี้

1. อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดีหมายถึง มีวิธีการจัดการใช้ทรัพยากร ทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพใช้อย่างประหยัดคำนึงถึงต้นทุนด้านคุณค่าและคุณภาพของธรรมชาติและต้น ทุนทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นควบคู่กับการลดการก่อของเสียคือ การร่วมกัน วางแผนกับผู้ที่เกี่ยวข้องจัดการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และจัดหาทรัพยากรอื่นที่มีคุณสมบัติมีคุณภาพเหมือนกัน หรือใช้ทดแทนกัน ได้เพื่อลดการใช้ทรัพยากรที่หายาก

3. รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติสังคมและวัฒนธรรม คือ ต้องมีการวางแผนขยายฐานการท่องเที่ยว โดยการรักษาและส่งเสริมให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยการเพิ่มคุณค่าและมาตรฐานการบริการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาท่องเที่ยวในสถานที่นั้น นานขึ้นหรือกลับไปเที่ยวซ้ำ อีก

4. ประสานแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ การประสานแผนการพัฒนากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล) แผนพัฒนาของสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาของกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อให้การทำงานในสถานที่ท่องเที่ยวมีศักยภาพ

5. นำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น คือ การประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยสรรหาความโดดเด่นของทรัพยากรในท้องถิ่น นำไปประชาสัมพันธ์เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเที่ยวเป็นการสร้างรายได้กระจายสู่ประชากรที่ประกอบการในท้องถิ่น

6. การมีส่วนร่วมการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น คือ มีการร่วมทำงานกับ ท้องถิ่นแบบองค์รวม โดยเข้าเป็นหน่วยงานร่วมจัด ร่วมวิเคราะห์หรือร่วมแก้ปัญหา ร่วมส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว ร่วมประเมินผลการท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนี้ต้องประสานเครือข่ายระหว่างองค์กรและท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

7. จัดประชุมและปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกันคือ ต้องมีการประสานกับ พหุภาคี ได้แก่ ชุมชนหรือประชาคมในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา สถาบันการศาสนา หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่ เพื่อร่วมประชุมปรึกษาหารือในการเพิ่มศักยภาพให้กับ แหล่งท่องเที่ยว การประเมินผลกระทบการท่องเที่ยวการแก้ไขปัญหาที่เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการตลาด เพื่อร่วมปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน

8. การพัฒนาบุคลากร คือ การให้ความรู้การฝึกอบรม การส่งพนักงานดูงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้พนักงานมีความรู้มีแนวคิด และมีวิธีปฏิบัติในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเป็นการพัฒนาบุคลากรในองค์กรและช่วยยกระดับ มาตรฐานการบริหารการท่องเที่ยว

9. การจัดเตรียมข้อมูลบริการข่าวสารการท่องเที่ยวคือ มีการจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวและการบริการการขายให้พร้อม มีเพียงพอต่อการเผยแพร่ซึ่งอาจจัดทำในรูปสื่อทัศนูปกรณ์รูปแบบต่างๆ

10. ประเมินผล ตรวจสอบ และวิจัย คือ การช่วยแก้ปัญหาและเพิ่มคุณค่ารวมถึงคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวการลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ต้องมีการประเมินผล การตรวจสอบผลกระทบ และการศึกษาวิจัย เพื่อนำมาปรับปรุงและแก้ไขการจัดการก่อให้เกิดการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน หมายถึง การกระทำ อย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับ หลักการทฤษฎีและแนวคิดที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงสภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัด

ต่างๆของสังคมและสภาพแวดล้อม และการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน คือการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้พัฒนาในทุกๆ ด้านอย่างรอบคอบ ระวังมิให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจสังคม และความงดงามทางสุนทรียภาพ มีการจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมที่ชาญฉลาด เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดและยาวนาน หลักการในการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ตามหลักการของการพัฒนาการท่องเที่ยวโลก ได้แก่นุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอควรลดการบริโภค ใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นควบคู่กับการลดการก่อของเสีย รักษาและส่งเสริม ความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม ประสานแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่นจัดประชุมและปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน การพัฒนานุเคราะห์ การจัดเตรียมข้อมูลบริการข่าวสารการท่องเที่ยวและประเมินผล ตรวจสอบและวิจัยเพื่อทราบผลของการบริการนำมาปรับปรุงและแก้ไขการจัดการเพื่อก่อให้เกิดการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

โดยสรุป การบริหารจัดการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า โดยการบริหารจัดการ 3 องค์ประกอบ คือ การจัดการ การวางแผนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน และการประเมินผล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการท่องเที่ยวและความยั่งยืนในการท่องเที่ยว

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นำชัย ทนุผล และคณะ (2543) ที่ได้อธิบายถึงลักษณะของศักยภาพของชุมชนนั้นไว้ว่า ศักยภาพของชุมชนย่อมเกิดจากทรัพยากรธรรมชาติและประเพณีวัฒนธรรมที่มีลักษณะเป็นการเฉพาะของแต่ละท้องถิ่นและยังต้องคงลักษณะของท้องถิ่นนั้นๆ ไว้ได้ ซึ่งชุมชนต้นแบบทั้ง 4 ชุมชนนั้น ต่างก็เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่บนพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีจึงทำให้ชุมชนต้นแบบทั้ง 4 ชุมชนมีลักษณะทางทรัพยากรธรรมชาติที่คล้ายกัน กล่าวคือ มีทรัพยากรธรรมชาติซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นที่ราบทุ่งนากว้างใหญ่ มีต้นตาลที่เป็นวิวัฒนาการที่โดดเด่นและยังมีลำน้ำสลับกับภูเขาอย่างสวยงาม

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) เองก็มองว่าศักยภาพของชุมชนย่อมต้องเกิดจากทรัพยากรการท่องเที่ยวของแต่ละชุมชนนั้นว่ามีอะไรบ้างที่เป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม ซึ่งอาจจะแบ่งได้ 3 ประเภทคือ ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และทรัพยากรประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรมภูมิปัญญาพื้นบ้าน วิถีชีวิตและการประกอบอาชีพ

ลินธุ์ สโรบล (2546) ที่ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวโดยชุมชนว่า ชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากรและเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว นั่น การนำเอาทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่นทั้งด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณีรวมทั้งวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนและวิถีชีวิตการผลิตของชุมชนมาใช้เป็นต้นทุนที่สำคัญในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นให้มากที่สุดนั่นเองซึ่งเป็นอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นที่ได้ประกอบสร้างให้ชุมชนมีความน่าสนใจโดยมีทุนทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น และมีประเพณีที่สำคัญของแต่ละชุมชน อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนจึงเป็นจุดเด่นและเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์นั้นเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการเรียนรู้ในเรื่องศิลปวัฒนธรรม เอกลักษณ์ ท้องถิ่นหรือสถานที่โดยผ่านประสบการณ์ตรงในการมีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าของวัฒนธรรมนั้นๆ

มูทริกา พุกยาพงษ์ (2554) ก็ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์นั้นต้องสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาชุมชนที่เกี่ยวข้องโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือผลักดัน ให้เกิดความยั่งยืนผ่านการดำเนินชีวิตของชุมชน โดยการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างกลมกลืนและสัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนวิถีชีวิตชุมชน ในเชิงการเรียนรู้ การทดลอง เพื่อให้ได้มาซึ่งประสบการณ์จากสิ่งที่มีอยู่ในชุมชน

ริชาร์ด จี (Richards, 2019) ก็ได้ย้ำถึงความสำคัญการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของเมืองขนาดเล็กเช่นกันว่า การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญ และเป็นกลยุทธ์ที่มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับเมืองขนาดเล็กหรือเมืองในชนบท เพราะการเดินทางท่องเที่ยวการติดต่อระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชนความลึกซึ้งของสถานที่ ประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนในแต่ละแห่งมีจุดดึงดูดที่แตกต่างกัน จึงควรเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันในแง่ของความน่าดึงดูดใจจากทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน

ลินธุ์ สโรบล (2546) ที่ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวโดยชุมชนว่า ชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากรและเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว นั่น การนำเอาทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่นทั้งด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณีรวมทั้งวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนและวิถีชีวิตการผลิตของชุมชนมาใช้เป็นต้นทุนที่สำคัญในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นให้มากที่สุดนั่นเองเป็นอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นที่ได้ประกอบสร้างให้ชุมชนมีความน่าสนใจโดยมีทุนทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น และมีประเพณีที่สำคัญของแต่ละชุมชน อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนจึงเป็นจุดเด่นและเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์นั้นเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการเรียนรู้ในเรื่องศิลปวัฒนธรรม เอกลักษณ์ ท้องถิ่นหรือสถานที่โดยผ่านประสบการณ์ตรงในการมีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าของวัฒนธรรมนั้นๆ

ลินุส สโรบล (2546) ได้กล่าวไว้ว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้น ชุมชนจะต้องเป็นผู้ดำเนินการ โดยจะต้องตั้งอยู่บนฐานความคิดที่ว่า ชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากรและเป็นผู้มีส่วนได้เสียจากการท่องเที่ยวที่นั่น การนำเอาทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่นทั้งด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี รวมทั้งวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนและวิถีชีวิตการผลิตของชุมชนมาใช้ เป็นปัจจัยหรือเป็นต้นทุนการผลิตที่สำคัญในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมนั้นก็ต้องเพื่อ ก่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมต่อท้องถิ่นนั้นให้มากที่สุด

พจนา สวนศรี (2546) ก็ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า หลักการของการท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนนั้น ชุมชนต้องเป็น เจ้าของทรัพยากรธรรมชาติ โดยจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจเพื่อความยั่งยืน ทางด้านสิ่งแวดล้อม คงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น เกิดผลตอบแทนที่เป็นธรรมแก่คน ท้องถิ่นและเป็นการกระจายรายได้สู่สาธารณประโยชน์ของชุมชน ดังนั้นแล้วหากชุมชนมีส่วนร่วม หรือมีอำนาจเพียงพอในการร่วมควบคุมการท่องเที่ยวจะช่วยให้เกิดการพัฒนาค้นได้อย่างดี อีกทั้ง ยังสามารถจัดสรรผลประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและจะเกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนมากขึ้น

กาญจนา แก้วเทพ และคณะ (2543) ได้กล่าวไว้ว่าระดับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของ ชุมชนนั้นควรจะมีการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบายของชุมชน ตนเองร่วมกับภาครัฐด้วยซึ่งถือว่าเป็นระดับสูงสุดของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมหรือแสดงความ คิดเห็นในเรื่องของการท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่ร่วมกับชุมชน ดังนั้นจากการประชุมร่วมระหว่างกลุ่ม ผู้นำชุมชนกับกลุ่มหน่วยงานจากภาครัฐและเอกชน จึงได้มีการหารือและการแสดงความคิดเห็น อย่างกว้างขวางในหลายๆ ประเด็น จนทำให้เกิดแผนงานในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนนั่นเอง และลักษณะรูปแบบที่สองที่ปรากฏขึ้นเป็นรูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งสารและ ผู้ผลิตที่เกิดขึ้น ซึ่งกาญจนา แก้วเทพและคณะ (2543) เองก็ได้กล่าวถึงการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมใน ในฐานะผู้ส่งหรือผู้ผลิต ซึ่งก็เป็นระดับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญเช่นกันที่จะช่วยให้ ชุมชนสามารถพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้มากขึ้น ดังจะเห็นได้จากคณะกรรมการ ชุมชนท่องเที่ยวเองก็ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนจากนโยบายการท่องเที่ยวต่างๆ ของชุมชน แล้วนำไปสู่การผลิตกิจกรรมของชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนเองด้วย

เทิดชาย ช่วยบำรุง (2552) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ชุมชนต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ เครื่องมือและควมมีการสื่อกันผ่านการประชุม การประชาสัมพันธ์และ การให้ความร่วมมือกันในการดำเนินโครงการ การแบ่งปันทักษะ และประสบการณ์ให้แก่กันและ กัน เพื่อเป็นการเสริมความสมบูรณ์ให้กับสมาชิกเครือข่ายทั้งหมด ทั้งบุคคล และองค์กร

อิทธิพล ไทยกมล (2545) ได้วิจัยเรื่อง ศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษาชุมชนตำบลบางหญ้าแพรก จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัจจัยบ่งชี้เกี่ยวกับศักยภาพของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศประกอบด้วย ปัจจัยลักษณะพื้นที่ ปัจจัยด้านการจัดการการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม จากปัจจัยดังกล่าวเมื่อนำมาประเมิน ศักยภาพของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศพบว่า ชุมชนตำบลบางหญ้าแพรกมีศักยภาพใน ระดับปานกลาง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับ 1) กระบวนการสื่อสาร และ 2) การจัดการการสื่อสาร โดยบทที่ 3 ซึ่งเป็นบทที่ว่าด้วยวิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยแบบการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลหลักเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบการวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสังเกตและสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล แบ่งเป็น 3 กลุ่ม รวมจำนวน 15 คน ประกอบด้วย ภาคส่วนราชการ จำนวน 3 คน นักปกครองท้องถิ่น จำนวน 5 คน และเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องการท่องเที่ยวตำบลทุ่งหว้า จำนวน 7 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ภาคส่วนราชการ จำนวน 3 คน ได้แก่

1.ชื่อ – สกุล	นายวิระพรรณ สุขะวัลลิ
ตำแหน่ง	นายอำเภอทุ่งหว้า
2.ชื่อ – สกุล	นายโรม กลัดทอง
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการกองการศึกษาและวัฒนธรรมเทศบาลตำบลทุ่งหว้า
3.ชื่อ – สกุล	นายวุฒิชัย อาจสงคราม
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่ท่องเที่ยวและกีฬาประจำอำเภอทุ่งหว้า

กลุ่มที่ 2 นักปกครองท้องถิ่น/ผู้นำท้องถิ่น จำนวน 6 คน ได้แก่

1. ชื่อ – สกุล นายเสนีย์ อนันตอัมพร
ตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรีตำบลทุ่งหว้า
2. ชื่อ – สกุล นายณรงค์ฤทธิ์ ทุ่งปรือ
ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า
3. ชื่อ – สกุล นายบุญโชค ทุ่งปรือ
ตำแหน่ง กำนันตำบลทุ่งหว้า
4. ชื่อ – สกุล นายสมพร สิ้นจรรย์ศักดิ์
ตำแหน่ง ประธานสภาเทศบาลตำบลทุ่งหว้า
5. ชื่อ – สกุล นายศรชัย สิ้นจรรย์ศักดิ์
ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6 ตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

กลุ่มที่ 3 เครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องการท่องเที่ยวตำบลทุ่งหว้า จำนวน 7 คน ได้แก่

1. ชื่อ – สกุล นางบุญเรือน เหาะหาด
ตำแหน่ง ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข หมู่ที่ 2 บ้านท่าเรือ
2. ชื่อ – สกุล นายชยพัทธ์ หล่อสุพรรณพร
ตำแหน่ง ผู้ประกอบการริมเมื่อน
3. ชื่อ – สกุล นายรอนเอด งามแดง
ตำแหน่ง ผู้ประกอบการนำเที่ยวและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจการท่องเที่ยวและวิสาหกิจชุมชน
4. ชื่อ – สกุล นายบัณฑิต หลังเกาะ
ตำแหน่ง ผู้ประกอบการนำเที่ยวและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจการท่องเที่ยวและวิสาหกิจชุมชน
5. ชื่อ – สกุล นายชาญรงค์ วงศิตา
ตำแหน่ง ประกอบการร้านค้า
6. ชื่อ – สกุล นางสาววิยะดา เพชรสุทธิ
ตำแหน่ง นักท่องเที่ยว
7. ชื่อ – สกุล นางรัชณี วรรณบวร
ตำแหน่ง นักท่องเที่ยว

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.1 แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) แบบแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ที่มีความยืดหยุ่นใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นมา โดยใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษากระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ประกอบด้วยประเด็นคำถามดังต่อไปนี้ 1) กระบวนการสื่อสารของผู้ส่งสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลมีอะไรบ้าง 2) กระบวนการสื่อสารในเนื้อหาสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ประกอบด้วยอะไรบ้าง 3) กระบวนการสื่อสารผ่านช่องทางการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลมีอะไรบ้าง 4) กระบวนการสื่อสารของผู้รับสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลเป็นอย่างไร 5) กระบวนการสื่อสารในการประเมินผลการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลเป็นอย่างไร

ส่วนที่ 2 ศึกษาการจัดการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ประกอบด้วยประเด็นคำถามดังต่อไปนี้ 1) การจัดการสื่อสารในการรวมตัวของเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลเป็นอย่างไร 2) การจัดการสื่อสารมีกำหนดภารกิจและหน้าที่รับผิดชอบเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลอย่างไร 3) การจัดการสื่อสารในวางแผนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลมีอะไรบ้าง 4) การจัดการสื่อสารด้านปฏิบัติการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลประกอบไปด้วย 5) การจัดการสื่อสารโดยจัดปัจจัยสนับสนุนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลมีอะไรบ้าง

3.2 เครื่องบันทึกภาพ

3.3 เครื่องบันทึกเสียง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 เก็บรวบรวมข้อมูลในสัมภาษณ์ แบบเชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลักตามบัญชีรายชื่อ 3 ประเภท คือ 1) ภาคส่วนราชการ 2) ผู้นำท้องที่/ผู้นำท้องถิ่น และ 3) เครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องการท่องเที่ยวตำบลทุ่งหว้า

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเครื่องบันทึกเสียงและการบันทึก เป็นลายลักษณ์อักษร โดยจัดข้อมูลเรียงตามความสำคัญของประเด็นเป็นหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์และประเด็นคำถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ต่อไป

4.3 วิธีการรวบรวมข้อมูลเป็นการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) โดยศึกษาสภาพการสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกต โดยการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเครือข่ายท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นในชุมชนตลอดกระบวนการขับเคลื่อน

ขั้นตอนที่ 2 ติดต่อประสานงาน ประสานในการสัมภาษณ์และการให้ข้อมูลสนับสนุน

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการแต่มีแนวคำถามเป็นกรอบการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดตัวคำถามไว้ล่วงหน้าและใช้คำถามปลายเปิดเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถให้ข้อมูลอย่างเต็มที่ตามประเด็นผู้วิจัยได้วางไว้และยืดหยุ่นประเด็นคำถามตามสถานการณ์ในการสัมภาษณ์

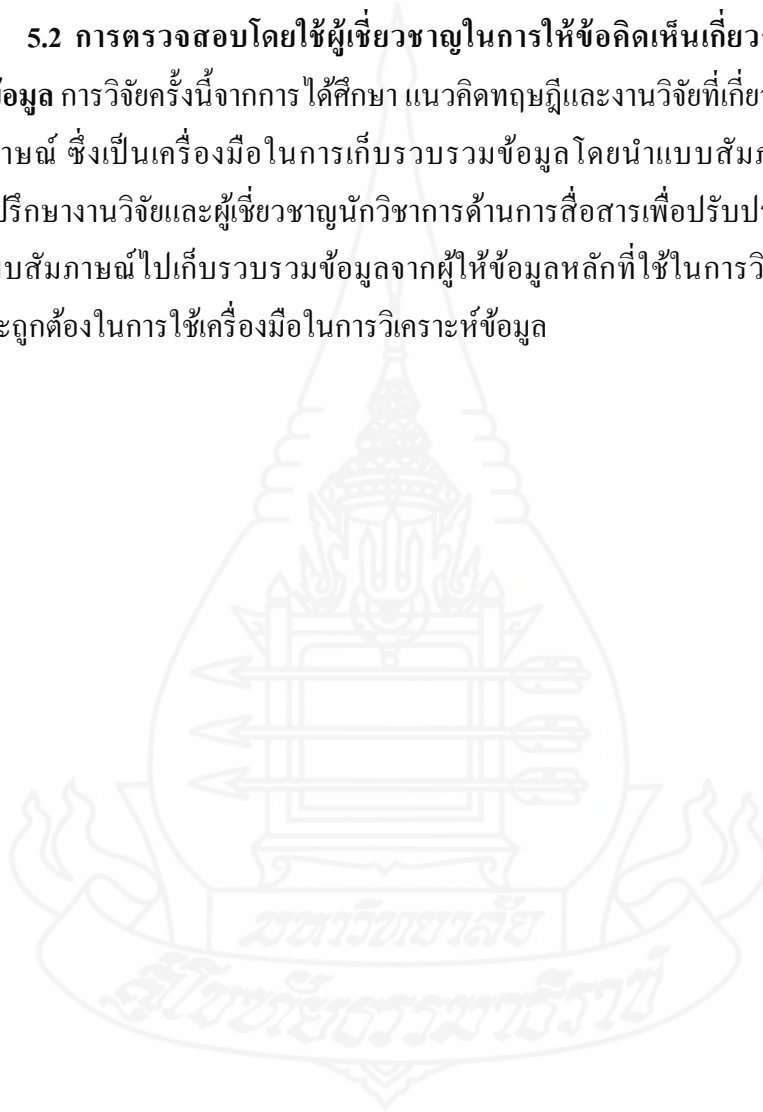
ขั้นตอนที่ 4 เครื่องบันทึกเสียง โดยผู้วิจัยใช้เครื่องบันทึกเสียงผู้ให้ข้อมูลหลักระหว่างการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน และขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลก่อนการสัมภาษณ์ทุกครั้ง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการสร้างข้อสรุป ได้ดำเนินการจำแนกเนื้อหาของบทสัมภาษณ์ออกเป็นประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ โดยนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 ตลอดจนนำข้อมูล ด้านเอกสารมาสนับสนุนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในส่วนการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) โดยการตรวจสอบด้วยวิธีต่างๆ ดังนี้

5.1 การตรวจสอบโดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (In-depth Interview) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก เพื่อรวบรวมข้อมูลโดยไม่ใช้แบบสอบถาม แต่มีแนวคำถามเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ซึ่งประกอบด้วย ภาคส่วนราชการ นักปกครองท้องถิ่น และเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องการท่องเที่ยวตำบลทุ่งหว้า

5.2 การตรวจสอบโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้จากการได้ศึกษา แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยและผู้เชี่ยวชาญนักวิชาการด้านการสื่อสารเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและนำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้เกิดความแม่นยำและถูกต้องในการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) กระบวนการสื่อสาร และ 2) การจัดการการสื่อสารโดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

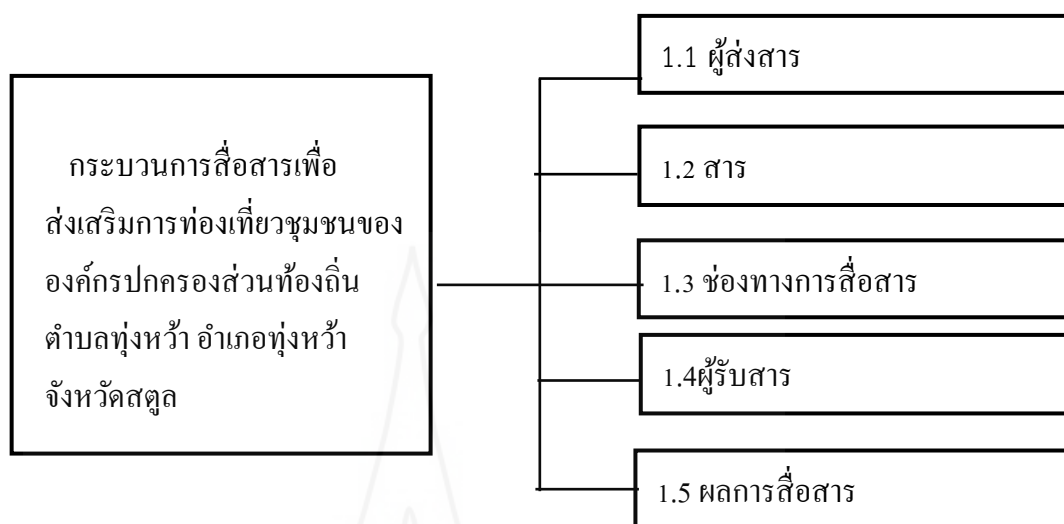
ส่วนที่ 1 กระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

ส่วนที่ 2 การจัดการการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษากระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

(ปรับ โดยขยายเพิ่มให้ถึงการท่องเที่ยวของทุ่งหว้าลึกๆ ที่เจาะจงลงไป อ่านแล้วรู้ว่าทุ่งหว้า ระบายละเอียดเฉพาะ เช่น ส่วนราชการมีใครบ้าง เอกชนมีใครบ้าง จำนวนเท่าใด ใคร หัวหน้า กี่ที่ กี่แห่ง จุดขายคืออะไร กลุ่มไลน์อะไร เพจอะไร สื่อเรื่องอะไร ตอนนี้ใครง คำตอบโอเค แต่ขาดความเฉพาะ พูดบรรยายแต่กว้างๆ จะซ้ำกับงานคนอื่นๆ เชิงคุณภาพจะเฉพาะลึกที่เห็นพื้นที่ สื่อสาร สารอะไรบ้าง ตัวอย่างมีมัย)

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ กระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล มีผลการศึกษาข้อมูลด้านการสื่อสาร ประกอบด้วย 1) ผู้ส่งสาร 2) สาร 3) ช่องทางการสื่อสารสื่อสาร 4) ผู้รับสาร และ 5) ผลการสื่อสาร สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 4.1 กระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลทุ่งหัว อำเภอทุ่งหัว จังหวัดสตูล

ผลการศึกษาวิจัยได้ข้อมูลตรงกันว่า กระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหัว มีรายละเอียด ดังนี้ คือ **1.1) ผู้ส่งสาร**ในกระบวนการสื่อสารออกเป็นกระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหัวแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ **1.1.1) ผู้ส่งสารในการสื่อสารระหว่างบุคคล**ทำการสื่อสารไปยังผู้นำ ในแต่ละระดับและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหัว สื่อสารสร้างความเข้าใจ แนวนโยบาย การบริการ การเป็นเจ้าบ้านที่ดีและวิธีการส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นการสื่อสารที่เกิดผู้ส่งสารเพิ่มมากขึ้นประกอบไปด้วย (1) ภาควิชาการ (2) กลุ่มผู้นำท้องถิ่น/ชุมชน (2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจท่องเที่ยว (3) กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ (4) กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนและแม่ค้า (5) กลุ่มแม่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน (6) กลุ่มไกด์และมัคคุเทศก์น้อย และ (7) กลุ่มนักท่องเที่ยว และ **1.1.2) ผู้ส่งสารในการสื่อสารระหว่างกลุ่ม** ประกอบด้วย (1) ภาควิชาการ (2) นักปกครองท้องถิ่นและ (3) เครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องการท่องเที่ยวตำบลทุ่งหัวดำเนินการสื่อสารประสานหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนผลักดันการท่องเที่ยวชุมชนให้เกิดเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรบริหารส่วนตำบลทุ่งหัวและภาคีหน่วยงานต่างๆ ในการขับเคลื่อนและส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวชุมชนและสื่อสารสร้างความเข้าใจ แนวนโยบาย การบริการ การเป็นเจ้าบ้านที่ดีและวิธีการส่งเสริมการท่องเที่ยว **1.2) สาร**ใน

กระบวนการประกอบด้วย มรดกภูมิปัญญาทั้ง 6 ด้านของชุมชน ได้แก่ (1) วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา (2) ศิลปะการแสดง (3) แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และงานเทศกาล (4) ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล (5) งานช่างฝีมือดั้งเดิม และ (6) การละเล่นพื้นบ้าน กีฬา และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว 1.3) ช่องทางการสื่อสารสื่อสารการสื่อสารผ่านช่องทาง 2 รูปแบบ ประกอบด้วย 1.3.1) การสื่อสารผ่านสื่อดั้งเดิม ได้แก่ (1) สื่อบุคคล (2) สื่อพื้นบ้านประเพณีวัฒนธรรม (4) สื่อกิจกรรม (5) สื่อสิ่งพิมพ์ (6) สื่อสารมวลชน (1) สื่อชุมชน ได้แก่ มีการสื่อสารผ่าน หอกระจายข่าว หรือเสียงตามสายของชุมชน (2) การประชุม จะแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการการประชุมแบบเป็น (3) บอร์ดประชาสัมพันธ์ในชุมชน (4) สื่อสิ่งพิมพ์ (5) บุคคล (6) สื่อสารมวลชน (7) สื่อกิจกรรมและ 1.3.2) สื่อใหม่ สื่อสังคมออนไลน์ 1.4) ผู้รับสารในกระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) ผู้รับสารระหว่างบุคคลและ (2) ผู้รับสารระหว่างกลุ่ม ประกอบไปด้วย (1) ภาคส่วนราชการ (2) นักปกครองท้องถิ่นและ (3) เครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องการท่องเที่ยวตำบลทุ่งหว้า ผู้รับสารเป็นทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสาร ดังนี้ (1) ภาคส่วนราชการ (2) กลุ่มผู้นำท้องถิ่น/ชุมชน (2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจท่องเที่ยว (3) กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ (4) กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนและแม่ค้า (5) กลุ่มแม่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน (6) กลุ่มไกด์และมัคคุเทศก์น้อย และ (7) กลุ่มนักท่องเที่ยว 1.5) ผลการสื่อสารในกระบวนการสื่อสารในกระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล มีพัฒนาการที่จากจุดเริ่มต้นการก่อตั้งกลุ่มการท่องเที่ยวสุไหงอุเป (ทุ่งหว้า) จนเป็นวิสาหกิจท่องเที่ยวทุ่งหว้า มีการผลักดันหน่วยงานจากภายนอกเข้ามาส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของคนในชุมชนมากขึ้น

1.1 ผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

ผลการวิจัยกระบวนการของผู้ส่งสารเพื่อสื่อสารส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าอำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักด้วย (1) ภาคส่วนราชการ ประกอบด้วย สำนักงานอำเภอทุ่งหว้า เทศบาลตำบลทุ่งหว้า องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า (2) นักปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วยกำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาลตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและ (3) เครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องการท่องเที่ยวตำบลทุ่งหว้าประกอบด้วย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจการท่องเที่ยว กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนและแม่ค้า กลุ่มแม่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กลุ่มไกด์และมัคคุเทศก์น้อย และกลุ่มนักท่องเที่ยว

เสียงส่วนใหญ่พบว่าผู้ส่งสารมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมตั้งแต่กระบวนการ ให้เกิดกลุ่มท่องเที่ยว การสื่อสารแนวคิด การให้แนวนโยบายในการส่งเสริมการท่องเที่ยว วิธีการส่งเสริมรายได้จากการท่องเที่ยวให้แก่ชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า โดยผ่านกระบวนการสื่อสารสามารถแบ่งประเภทผู้ส่งสารออกได้ดังนี้

1.1.1 ประเภทของผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสาร แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) ผู้ส่งสารในการสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลในแต่ละประเภท ดังนี้ (1) ภาคส่วนราชการ ประกอบด้วย สำนักงานอำเภอทุ่งหว้า เทศบาลตำบลทุ่งหว้า องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า (2) กลุ่มผู้นำท้องถิ่น/ชุมชนกำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาลตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจท่องเที่ยวประกอบด้วย กลุ่มวิสาหกิจทุ่งหว้าโฮมสเตย์โฮมสเตย์สุโขทัยโฮมสเตย์โฮมสเตย์กลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวทำอ้อย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนิมเมล่อน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพริกไทยสุโขทัย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนรองเท้านารี กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนควนซ้อง (หม้อข้าวหม้อแกงลิง) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนชาวลู (4) กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ประกอบด้วย กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์แม่แป้นสเตโกดอน คุณปริดาสเตโกดอน นิสาโฮมสเตย์ บ้านไร่โฮมสเตย์โกดอน ทุ่งหว้าโฮมสเตย์สุโขทัยโฮมสเตย์ Beloved Homestay Thungwa บ้านชาวลูทุ่งหว้า (5) กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนและแม่ค้า ประกอบด้วย ร้านนิมเมล่อน ชุมชนทำอ้อยของฝากผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติทำอ้อย ร้านอาหารสุดที่รัก ปลาบิน ร้านโสมแดง (6) กลุ่มแม่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน (7) กลุ่มไกด์และมัคคุเทศก์น้อย ประกอบ กลุ่มนำเที่ยวถ้ำเลสเตโกดอน ไกด์ท้องถิ่น นายราเชม แดงงาม นายเทิดศิลป์ บุญเสน นายบัณฑิต หลั่งเถาะ ยวมัคคุเทศน์และ (8) กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นการสื่อสารที่เกิดผู้ส่งสารเพิ่มมากขึ้น โดยสื่อสารการหาแนวทางร่วมกันในการรักษาอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของคนส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลพูดคุย แนวคิดหาแนวทางการปฏิบัติร่วมกันสื่อสารสร้างความเข้าใจ แนวนโยบาย การบริการ การเป็นเจ้าบ้านที่ดี วิธีการส่งเสริมการท่องเที่ยว และประเมินความเป็นไปได้ในการผลักดันการกระบวนการสื่อสารการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าเพื่อให้เกิดผลกระทบเชิงบวกไม่ให้เกิดผลกระทบเชิงลบและเกิดความขัดแย้งที่เกิดจากการท่องเที่ยว

กระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าอำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล เป็นการสื่อสารเรื่องราวข่าวสารทั้งผลกระทบเชิงบวกและผลกระทบเชิงลบในการท่องเที่ยวสร้างความภาคภูมิใจแรงผลักดันในการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน สื่อสารเรื่องราวการท่องเที่ยว นำอัตลักษณ์ความเป็นพื้นถิ่น วิถีชีวิตของชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้ามามีจุดเด่นใน

การส่งเสริมการท่องเที่ยว ส่งผลกระทบเชิงบวกแก่ชุมชนโดยเกิดรายได้จากการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า คนในชุมชนตระหนักร่วมกันในการรักษ ห่วงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วิถีวัฒนธรรมหรือวิถีธรรมชาติ สื่อสารสร้างความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติ การเป็นเจ้าบ้านที่ดีและวิธีการร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเข้าใจและทันต่อสถานการณ์ เป็นการสื่อสารที่เกิดผู้ส่งสารเพิ่มมากขึ้น ประกอบไป (1) ภาคส่วนราชการ ประกอบด้วย สำนักงานอำเภอทุ่งหว้า เทศบาลตำบลทุ่งหว้า องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า (2) กลุ่มผู้นำท้องถิ่น/ชุมชนกำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาลตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจท่องเที่ยว ประกอบด้วย กลุ่มวิสาหกิจทุ่งหว้าโฮมสเตย์โฮมสเตย์สุโหงอุเปียนยุคกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวทำอ้อย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฉิมเมลอน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพริกไทยสุโหงอุเป กลุ่มวิสาหกิจชุมชนรองเท้านารี กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนควนซ้อง (หม้อข้าวหม้อแกงลิง) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนชาลุ่ม (4) กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ประกอบด้วย กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์แม่แป้นสเตโกดอน คุณปริดาสเตโกดอน นิสาโฮมสเตย์ บ้านไร่โฮมสเตย์โกดอน ทุ่งหว้าโฮมสเตย์สุโหงอุเปียนยุค Beloved Homestay Thungwaบ้านชาลุ่มทุ่งหว้า (5) กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนและแม่ค้า ประกอบด้วย ร้านฉิมเมลอน ชุมชนทำอ้อยของฝาก ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติทำอ้อย ร้านอาหารสุดที่รัก ปลาบิน ร้านโสแดง (6) กลุ่มแม่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน (7) กลุ่มไกด์และมัคคุเทศก์น้อย ประกอบ กลุ่มนำเที่ยวถ้ำเลสเตโกดอน ไกด์ท้องถิ่นนายราณเม แดงงาม นายเทิดศิลป์ บุญเสน นายบัณฑิต หลั่งเกาะชุมมุเทศน์และ (8) กลุ่มนักท่องเที่ยวจากการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องราวการท่องเที่ยว และสัมผัสวิถีชีวิต จึงทำให้กลุ่มต่างๆ มีการสื่อสารระหว่างบุคคลภายในกลุ่มที่ส่งผลกระทบในการทำกิจกรรมประเภทเดียวกันทางการท่องเที่ยวและมีการสื่อสารระหว่างบุคคลข้ามกลุ่มในการส่งต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว เรื่องราว อัตลักษณ์ วิถีชีวิตแก่ผู้มาเยือนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

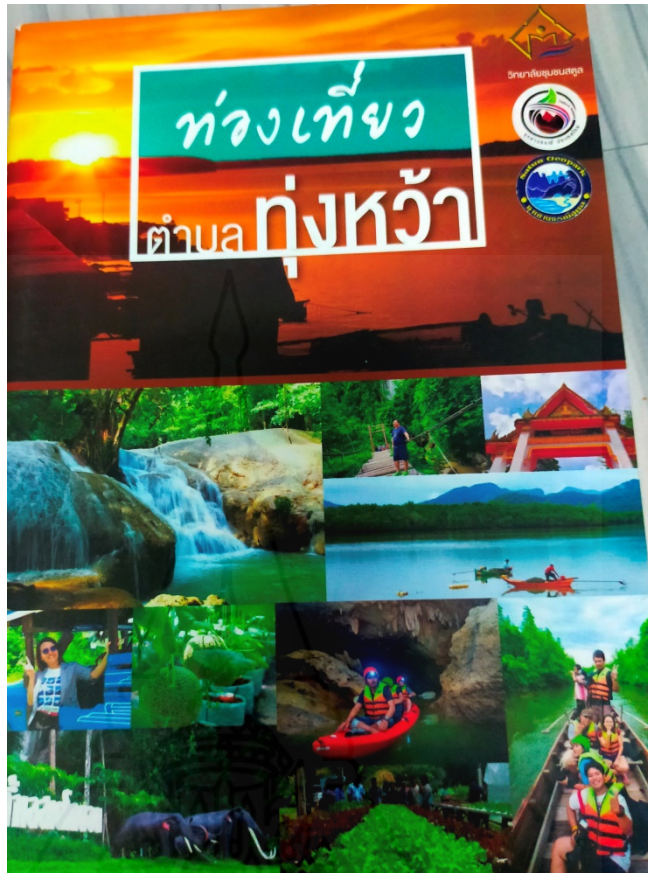
นักท่องเที่ยวที่เคยมาสัมผัสการท่องเที่ยว เรื่องราว อัตลักษณ์ วิถีชีวิตชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า กลายเป็นผู้ส่งสารที่มีอิทธิพลสูงในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนได้เป็นอย่างดี มีการสื่อสารแบบบอกต่อในกิจกรรม อัตลักษณ์ ความงดงามและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ธรรมชาติอาหาร ความเป็นอยู่และวิถีชีวิต จึงทำให้เห็นว่าจากผู้รับสารการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลับมาทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสารผ่านข้อมูลสารที่ดีด้วยการสัมผัสประสบการณ์จริง สถานที่จริง จึงสามารถสะท้อนให้ผู้รับสารกลุ่มต่อไปสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบล

ทุ่งหว้า ได้เป็นอย่างดีดังภาพที่ 4.2 – 4.3 เป็นภาพกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวได้มาเที่ยวและศึกษาเรียนรู้การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

ภาพที่ 4.2 -ภาพที่ 4.3 ภาพกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวได้มาเที่ยวและศึกษาเรียนรู้การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

2) ผู้ส่งสารในการสื่อสารระหว่างกลุ่ม ประกอบด้วย (1) ภาคส่วนราชการ (2) นักปกครองท้องถิ่นและ (3) เครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องการท่องเที่ยวตำบลทุ่งหว้าดำเนินการสื่อสารประสานหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผลักดันให้เกิดเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มวิสาหกิจการท่องเที่ยวชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้าและภาคีหน่วยงานต่างๆ ในการขับเคลื่อนและส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวบนนโยบายในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวต่อยอดประสานเครือข่ายส่งเสริมการท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าดังภาพที่ 4.4 การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวจากภาคส่วนราชการ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ

ภาพที่ 4.4 การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวจากภาคส่วนราชการ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ

กระบวนการของผู้ส่งสารเพื่อสื่อสารส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ผู้ส่งสารได้สื่อสารทั้งแบบ 1) การสื่อสารแบบเผชิญหน้า เป็นการสื่อสารที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารมีโอกาสเห็นหน้ากันเวลาสื่อสาร ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนและได้เห็นอากัปกิริยาท่าทางขณะที่สื่อสารกันได้ เช่น การสนทนากันแบบซึ่งหน้าโดยการผู้คุยบุคคลและการสื่อสารในการประชุม การออกบูธแสดงงานเพื่อนำเรื่องราวการท่องเที่ยวไปร่วมจัดจัดงานในมหกรรมที่จัดขึ้นในหน่วยงานของรัฐ เช่น การออกบูธในงานประเพณีลอยกระทง การออกบูธในงานประเพณีไหว้ผีโป๊ การจัดกิจกรรมการอบรม ประชุม ในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยว เป็นต้นและ 2) การสื่อสารแบบไม่เผชิญหน้า เป็นการสื่อสารที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารไม่มีโอกาสเห็นหน้ากันโดยตรงในเวลาสื่อสารกัน เช่น การสนทนาทางโทรศัพท์ การประชุมผ่านทางเครื่องรับทางไกล ส่งสารในรูปแบบเอกสาร เช่น แผ่นพับแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว เชิญประชุม สื่อสารออนไลน์ โซเชียลมีเดีย และอื่นๆ เป็นต้นดังภาพที่ 4.5 นายวีระพรรณ สุขะวัลลิ นายอำเภอ

ทุ่งหว้า จัดประชุมให้แก่ภาคส่วนราชการเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

ภาพที่ 4.5 นายวีระพรณ สุชะวลิต นายอำเภอทุ่งหว้า จัดประชุมให้แก่ภาคส่วนราชการ เพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า เป็นการท่องเที่ยวชุมชนที่มีความเป็นแก่นแท้และดั้งเดิม ผู้ส่งสารจึงได้นำการสื่อสารทุกรูปแบบมาใช้ในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมและขับเคลื่อนการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ให้เกิดการท่องเที่ยวชุมชนโดยให้ความสำคัญกับผู้ส่งสารทุกระดับเพราะมีความเชื่อมั่นว่าผู้ส่งสารจะขยายต่อเพิ่มขึ้น ในการส่งต่อเรื่องราว อัตลักษณ์ วัฒนธรรมความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ความงดงาม ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรอาหาร และความดั้งเดิมของทรัพยากรธรรมชาติ ประวัติความเป็นมาเรื่องราวในอดีตที่มาพร้อมกับเรื่องเล่าในชุมชนให้คนต่างถิ่นได้สัมผัสเกิดความประทับใจ และจากผู้รับสารก็จะกลายเป็นผู้ส่งสารที่ดีในอนาคต ก่อให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน ความรักใคร่ และการเห็นคุณค่าของทรัพยากรในท้องถิ่น ผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสารเพื่อท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1.1.2 คุณสมบัติของผู้ส่งสาร

1) ผู้ส่งสารมีทักษะในการสื่อสาร มีความสามารถ และชำนาญในการสื่อสาร มีทักษะในการพูด เขียน การฟัง การอ่าน ความคิดหรือการใช้เหตุผลสามารถถ่ายทอดการสื่อสาร ด้วยอารมณ์ความรู้สึกที่จริงใจ ต่อผู้รับสาร

2) ผู้ส่งสารมีทัศนคติ มีความมุ่งมั่นตั้งใจ มีเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ผู้มาเยือนสัมผัสรับรู้ประทับใจ ทุกบริการและ รอยยิ้ม ประกอบด้วย (1) ทัศนคติต่อตนเอง มีความมั่นใจในตัวเอง ซึ่งจะทำให้ผู้ส่งสารประสบ ผลสำเร็จในการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมาย (2) ทัศนคติต่อเรื่องที่จะทำการสื่อสาร ด้วยความมุ่งมั่น และเพื่อส่วนรวม อย่างมีส่วนร่วมในการสื่อสารผู้ส่งสารจะต้องมีความเชื่อถือ พอใจ ต่อเรื่องที่จะทำ การสื่อสาร เพื่อให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จ (3) ทัศนคติต่อผู้รับสาร ทัศนคติที่ผู้ส่งสารมีต่อผู้รับ สาร จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการสื่อสาร ส่งผลให้การสื่อสารได้สำเร็จ

3) ผู้ส่งสารมีทักษะความรู้ผู้ส่งสารมีความเข้าใจเรื่องราวของชุมชน ท้องถิ่น ทรัพยากร วิถีวัฒนธรรมและความคุ้มค่าในการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน จึงนำเรื่องที่จะ สื่อสาร และความรู้ในเรื่องกระบวนการสื่อสารไปยังผู้รับสารเป็นอย่างดีคือ (1) มีความรู้เกี่ยวกับ เรื่องที่จะสื่อสาร (2) มีความรู้ในวิธีที่จะสื่อสาร (3) มีความรู้ในกระบวนการสื่อสาร

4) ผู้ส่งสารเข้าใจในผู้อื่น ระบบสังคมและวัฒนธรรม ด้วยลักษณะคนในเขต พื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ส่วนใหญ่เป็นผู้มีอัธยาศัยที่ดี น่ารัก ยิ้มแย้ม น่ารัก อีกทั้งสถานภาพทางสังคมของผู้ส่งสารเป็นที่ยอมรับ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสื่อสาร เป็น เบื้องต้นอยู่แล้ว จึงส่งผลต่อการสื่อสาร รวมถึงผู้ส่งสารเข้าใจวัฒนธรรม (culture) ความเชื่อ ค่านิยมต่างๆ ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าส่งผลต่อ

1.1.3 อุปสรรคที่เกิดจากผู้ส่งสาร กล่าวคือ กระบวนการของผู้ส่งสารเพื่อสื่อสาร ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ข่อมมีอุปสรรคในการสื่อสารเนื่องจาก

- 1) ผู้ส่งสารขาดความรู้ความสามารถในการสื่อสารออนไลน์และโซเชียลมีเดีย
- 2) ผู้ส่งสารใช้วิธีการถ่ายทอดและการนำเสนอที่ไม่เหมาะสมเนื่องจากผู้ส่ง สารแต่ละคนในกลุ่มการท่องเที่ยวหรือชาวบ้านในชุมชนยังขาดความรู้ความสามารถและทักษะใน การสื่อสารจึงส่งผลต่อการสื่อสารที่ไม่เหมาะสมหรือการใช้คำและข้อความที่ไม่เหมาะสมได้
- 3) ผู้ส่งสารที่เป็นผู้นำเที่ยวในพื้นที่ยังขาดบัตรประกอบวิชาชีพการนำเที่ยว จึงต้องใช้ ผู้นำเที่ยวที่มาจากนอกพื้นที่ การสื่อสารบางอย่างที่ต้องการสื่อสารให้นักท่องเที่ยวทราบ ยังไม่สามารถสื่อสารที่ดีและตรงจุดได้

4) ผู้ส่งสารบางกลุ่มขาดความบกพร่องในการวิเคราะห์ผู้รับสารและการทำ
หนังสือ ดังภาพที่ 4.6 ผู้นำการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ถ่ายทอด
ความรู้แก่นักท่องเที่ยวให้ใช้ทักษะที่ถูกต้องและเหมาะสม และภาพที่ 4.7 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ตำบลทุ่งหว้า จัดกิจกรรมและเพิ่มทักษะส่งเสริมการท่องเที่ยวแก่ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวและ
ผู้ประกอบการโฮมสเตย์

ภาพที่ 4.6 ผู้นำการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ถ่ายทอดความรู้แก่นักท่องเที่ยวให้ใช้ทักษะที่ถูกต้องและเหมาะสม

ภาพที่ 4.7 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า จัดกิจกรรมและเพิ่มทักษะส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวแก่ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวและผู้ประกอบการโฮมสเตย์

“...การท่องเที่ยวในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้ามีเจ้าหน้าที่ บุคลากร และ
ประชาชนในพื้นที่รวมถึงเครือข่ายการท่องเที่ยวในจังหวัดสตูลที่มีความรู้ ความสามารถ คอย
ให้บริการและให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนแก่ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวและ
ผู้ประกอบการโฮมสเตย์.. ”

(นายวีระพรรณ สุขะวัลลิ, สัมภาษณ์ 30 ตุลาคม 2563)

“การให้บริการแก่นักท่องเที่ยว องค์กรบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้าจะมีเจ้าหน้าที่ ทั่วๆไปเกี่ยวข้องกับการ
ท่องเที่ยวคอยให้บริการต้อนรับและบรรยายนักท่องเที่ยว หรือในบางครั้งก็เชิญปราชญ์ชาวบ้านมา
สาธิตการทำสิ่งของต่างๆ ให้นักท่องเที่ยว”

(นายณรงค์ฤทธิ์ ทุ่งปรือ, สัมภาษณ์ 30 ตุลาคม 2563)

“ในเขตพื้นที่ทุ่งหว้า มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนจำนวนมาก ส่วนใหญ่ และ
ในภาคส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจะจัดกิจกรรมอบรมเพิ่มความรู้และเพิ่มทักษะการ
เป็นผู้นำการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง”

(นายวุฒิชัย อาจสงคราม, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2563)

“ภาคส่วนราชการโดยเฉพาะนายอำเภอจะให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนของทุ่ง
หว้า เนื่องจากเป็นช่องทางหนึ่งในการส่งเสริมรายได้แก่คนในชุมชน จึงเป็นประเด็น ในการให้
นโยบายในการปฏิบัติงานของผู้เป็นอย่างต่อเนื่อง”

(นายบุญโชค ทุ่งปรือ, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2563)

จากการวิเคราะห์ผลจากการสื่อสารสรุปได้ว่า ผู้ส่งสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าอำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล แบ่งออกเป็น 1) ผู้ส่งสารในการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคล (1) ภาคส่วนราชการ ประกอบด้วย สำนักงานอำเภอทุ่งหว้า เทศบาลตำบลทุ่งหว้า องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า (2) กลุ่มผู้นำท้องถิ่น/ชุมชนกำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาลตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจท่องเที่ยว ประกอบด้วย กลุ่มวิสาหกิจทุ่งหว้าโฮมสเตย์โฮมสแตย์สุโหงอูเปี่ยนยูกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวทำอ้อย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนิมเมล่อน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพริกไทยสุโหงอูเป กลุ่มวิสาหกิจชุมชนรองเท้านารี กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนควนซ้อง (หม้อข้าวหม้อแกงลิง) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนชาขลุ (4) กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสแตย์ ประกอบด้วย กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสแตย์แม่เป็นสเตโกดอน คุณปรีดาสเตโกดอน นิสาโฮมสแตย์ บ้านไร่โฮมสแตย์โกดอน ทุ่งหว้าโฮมสแตย์สุโหงอูเปี่ยนยูก Beloved Homestay Thungwa บ้านชาขลุทุ่งหว้า (5) กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนและแม่ค้า ประกอบด้วย ร้านนิมเมล่อน ชุมชนทำอ้อยของฝาก ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติทำอ้อย ร้านอาหารสุดที่รัก ปลาบิน ร้านไสแดง (6) กลุ่มแม่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน (7) กลุ่มไกด์และมัคคุเทศก์น้อย ประกอบกลุ่มนำเที่ยวถ้ำสเตโกดอน ไกด์ท้องถิ่น นายราเชม แดงงาม นายเทิด ศิลป์ บุญเสน นายบัณฑิต หลั่งเกาะ ยวมัคคุเทศน์และ (8) กลุ่มนักท่องเที่ยว เป็นการสื่อสารส่งเสริมการท่องเที่ยว หาแนวทางร่วมกันในการรักษาอัตลักษณ์ วิถีชีวิตของชุมชนและวัฒนธรรมของตน โดยการพูดคุย แนวคิดหาแนวทางการปฏิบัติร่วมกันสื่อสารสร้างความเข้าใจ แนวนโยบาย การบริการ การเป็นเจ้าบ้านที่ดี วิธีการส่งเสริมการท่องเที่ยว และผลักดันการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าเพื่อให้เกิดผลกระทบเชิงบวกไม่ให้เกิดผลกระทบเชิงลบและไม่ให้เกิดความขัดแย้งที่เกิดจากการท่องเที่ยวชุมชนและวิธีการร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเข้าใจและทันทั่วๆมากขึ้น 2) ผู้ส่งสารในการสื่อสารระหว่างกลุ่ม ประกอบด้วย (1) ภาคส่วนราชการ เช่น นายอำเภอ นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ท่องเที่ยวและกีฬาประจำอำเภอ (2) นักปกครองท้องถิ่น และ (3) เครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องการท่องเที่ยวตำบลทุ่งหว้า เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) เครือข่ายด้านการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว โดยการสื่อสาร นโยบายในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยว ประสานหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผลักดันให้เกิดเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มวิสาหกิจการท่องเที่ยวชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้าและภาคีหน่วยงานต่างๆ ในการขับเคลื่อนและส่งเสริมสนับสนุนต่อยอด ประสานเครือข่ายส่งเสริมการท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

1.2 สารในกระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน

1.2.1 สารในกระบวนการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) สาร มรดกภูมิปัญญาทั้ง 6 ด้านของชุมชน ได้แก่ ด้านที่ 1 วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา ด้านที่ 2 ศิลปะการแสดง ด้านที่ 3 แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และงานเทศกาลด้านที่ 4 ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล ด้านที่ 5 งานช่างฝีมือดั้งเดิม และด้านที่ 6 การละเล่นพื้นบ้าน กีฬา และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ที่มีเหมือนกันเป็นมรดกภูมิปัญญาของคนในชุมชน ที่ต้องการถ่ายทอดมรดกภูมิปัญญาให้กับคนในชุมชนด้วยกันได้รับรู้ ช่วยกันอนุรักษ์และยังต้องการถ่ายทอดมรดกภูมิปัญญานี้ไปให้กับคนนอกชุมชนหรือนักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้

ดังภาพที่ 4.8 – 4.9 การถ่ายทอดสารจากผู้รู้ ผู้นำศาสนา ผ่านการเล่าเรื่องโดยภาพและถ่ายทอดผ่านสื่อกิจกรรม และภาพที่ 4.10 โปสเตอร์ประเด็นสารในการถ่ายทอดการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหัว

ภาพที่ 4.8 การถ่ายทอดสารจากผู้รู้ ผู้นำศาสนา ผ่านการเล่าเรื่องโดยภาพและถ่ายทอดผ่านสื่อกิจกรรม

ภาพที่ 4.9 การถ่ายทอดสารจากผู้รู้ ผู้นำศาสนา ผ่านการเล่าเรื่องโดยภาพและถ่ายทอดผ่านสื่อกิจกรรม

ภาพที่ 4.10 โปสเตอร์ประเด็นสารในการถ่ายทอดการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

“...วัฒนธรรมการกินของจะเน้นของสด สิ้นค้าที่จากคนในชุมชนทุ่งหว้ามีของดีประจำถิ่น มากมาย เช่นของกิน จากหูลู เคย มาทุ่งหว้าถ้าไม่ได้กินจากหูลูไม่ถึงทุ่งหว้า.”

(นายสมพร สีนจัญญศักดิ์,สัมภาษณ์ พฤศจิกายน 2563)

“...นักท่องเที่ยวที่เข้ามา มีทั้งชาวกร และชาวประจํา ถ้าเป็นชาวประจํา เขาจะทราบว่ในที่ที่เข้าจะมาเที่ยวมี แหล่งท่องเที่ยวอะไรบ้าง หรืองานอะไรบ้าง แต่ถ้าชาวกร เขามาโดยคาดหวังว่าจะพบเห็นสิ่งนั้น ซึ่ง บางที ก็อาจจะไม่เป็นไปตามที่เขาคาดหวัง

(นายรอนเณด งามแดง,สัมภาษณ์ ตุลาคม 2563)

จากการศึกษาสรุปได้ว่า สารและเนื้อหาสาร เพื่อสื่อสารการท่องเที่ยวผ่านกระบวนการวางแผนและรูปแบบสาร ประกอบกับการนำเนื้อหาสารที่ได้จากเครือข่ายท่องเที่ยวต่างๆ ในระดับจังหวัด ระดับประเทศ และระดับโลก นำมาสื่อสารร่วมกันเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวในจังหวัดแบบภาคีร่วมเช่น การเป็นดินแดนอารยธรรมมรดกโลกของยูเนสโก มีการจัดการประเด็นสารเพื่อทำการสื่อสารมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการกระบวนการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และกระบวนการสื่อสารเป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี ประกอบไปด้วย ประเด็นที่มาจากเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ในเชิงรุก ประเด็นการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายในการดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ เช่นเนื้อหาที่เป็นวลีเด็ดให้เกิดการจดจำเช่น ประเด็นสารด้าน อาหาร ที่ว่า “เคยดี จากหูลูดีที่ทุ่งหว้า” และ ประเด็นสารด้านการท่องเที่ยว “ดินแดนอารยธรรมโลก”

1.2.2 ช่องทางการสื่อสารสื่อสาร จากการศึกษาพบว่า ช่องทางการสื่อสารมี 2 รูปแบบ คือ (1) การสื่อสารผ่านสื่อดั้งเดิม ประเภทสื่อบุคคล สื่อพื้นบ้านประเพณีวัฒนธรรม สื่อกิจกรรม สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสารมวลชน และ (2) สื่อใหม่ที่เป็นตัวกลางของชุมชนในการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ร่วมกันให้กับคนในชุมชนด้วยกันและคนจากนอกชุมชนเพื่อช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนให้เกิดขึ้นโดยผ่านการสื่อสารใน 4 รูปแบบ ประกอบด้วย 1) รูปแบบการสื่อสารสองทางที่ไม่เป็นทางการ เป็นลักษณะของการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ไม่มีกฎเกณฑ์ใดๆ มากำหนด เป็นการสื่อสารที่เกิดจากความสนิทสนมคุ้นเคยและจากความสัมพันธ์ในทางส่วนตัวซึ่งเป็นรูปแบบการสื่อสารที่เกิดขึ้นในแทบทุกขั้นตอนของการจัดการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในชุมชน 2) รูปแบบการสื่อสารสองทางที่เป็นทางการเป็นการสื่อสารสองทางที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารความคิดเห็นระหว่างกันมาก ซึ่งรูปแบบการสื่อสารลักษณะนี้มักจะเกิดขึ้นในการ

ประชุมระหว่างกลุ่มผู้นำชุมชนกับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐต่างๆ และการประชุมอย่างเป็นทางการของกลุ่มผู้นำชุมชนที่เป็นคณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน 3) รูปแบบการสื่อสารทางเดียวที่ไม่เป็นทางการ เป็นการสื่อสารทางเดียวที่ไม่เป็นทางการโดยใช้การสื่อสารผ่านหอกระจายข่าวของชุมชนซึ่งรูปแบบการสื่อสารลักษณะนี้มักจะเกิดขึ้นโดยกลุ่มผู้นำชุมชนท่องเที่ยวที่เป็นคณะกรรมการจัดการท่องเที่ยวใช้ในการสื่อสารกับกลุ่มคนในชุมชนและ 4) รูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม เป็นรูปแบบการสื่อสารที่มีความสำคัญมากที่สุดในการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนให้ประสบความสำเร็จ มีลักษณะที่ปรากฏขึ้น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบแรกเป็นการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในฐานะเป็นผู้วางแผนและกำหนดเป้าหมายและลักษณะรูปแบบที่สองที่ปรากฏขึ้นเป็นรูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งสารและผู้ผลิตที่เกิดขึ้น

1.3 การสื่อสารผ่านสื่อดั้งเดิมการใช้สื่อของชุมชน มีการใช้สื่อที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อพื้นบ้านประเพณีวัฒนธรรม สื่อกิจกรรม สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสารมวลชนและสื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชน โดยมีทั้งที่ทางชุมชนผลิตเองและจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนผลิตให้ แต่ทุกสื่อที่มีการผลิตกลุ่มคนต่างๆ ในชุมชนจะมีส่วนร่วมในการผลิตโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเช็คความถูกต้องก่อนที่จะนำออกมาใช้ การใช้สื่อของทางชุมชนนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจกันของคนกลุ่มต่างๆ ในชุมชนและเพื่อให้กับคนภายนอกชุมชนได้รู้จักการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชนและที่สำคัญเพื่อเป็นการเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวได้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในชุมชนดังนี้ (1) สื่อชุมชน ได้แก่ มีการสื่อสารผ่าน หอกระจายข่าว หรือเสียงตามสายของชุมชน (2) การประชุม จะแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการการประชุม (3) บอร์ดประชาสัมพันธ์ในชุมชน (4) สื่อสิ่งพิมพ์ (5) สื่อบุคคล (6) สื่อสารมวลชน (7) สื่อกิจกรรมและ 2. การสื่อสารผ่านสื่อใหม่ สื่อสังคมออนไลน์ เนื่องจากการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า เริ่มต้นจากผู้นำในชุมชน ท้องถิ่นและพลังของคนในชุมชนการสื่อสารในช่วงแรกเป็นกระบวนการสื่อสารผ่านสื่อดั้งเดิม ที่ใช้ความสัมพันธ์ ความตั้งใจในการพัฒนาท้องถิ่นมาพูดคุยกันอย่างเข้าใจ เปิดใจคุยกันระหว่างบุคคลจนเกิดการท่องเที่ยวส่งต่อข่าวสารผ่านช่องทางสื่อมากมาย ดังนี้

(1) สื่อชุมชน ได้แก่ มีการสื่อสารผ่าน หอกระจายข่าว หรือเสียงตามสายของชุมชน หรือแม้กระทั่งหอกระจายข่าวของเทศบาลและหอกระจายข่าวของหมู่บ้าน ในการเผยแพร่ข่าวสารในชุมชนด้วยวิธีการสื่อสารผ่านเสียงตามสายจะเป็นในลักษณะแจ้งข่าวสารให้ชาวบ้านเข้าร่วมประชุมหรือกิจกรรมที่จัดขึ้น แจ้งข่าวสารเมื่อมีผู้มาเยือน นักวิชาการ สื่อมวลชน นักท่องเที่ยว เพื่อให้ชาวบ้านได้เตรียมพร้อมต้อนรับผู้มาเยือน รวมถึงข่าวสารจากราชการเพื่อให้ประชาชนรับรู้สิทธิ หรือร่วมกิจกรรมการประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมจัดทำแผนชุมชนและเวทีประชาคม

การประชุมชม การประชุม การแจ้งเรื่องด่วนในชุมชน และการเผยแพร่ข่าวสารทั่วไป โดยผู้ที่ทำหน้าที่ในการส่งสาร คือ ผู้นำท้องถิ่น/ชุมชน และเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของเทศบาลตำบลทุ่งหว้า

(2) การประชุม จะแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ การประชุมแบบเป็นในรูปแบบการการหารือแนวทางการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่หรือร่วมกับภาคีหน่วยงานจากภายนอก โดยการกำหนดประชุมตามวาระงานหรือหารือเร่งด่วน

ภาพที่ 4.11 กิจกรรมการประชุมหรือการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

ภาพที่ 4.11 กิจกรรมการประชุมหรือการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

(3) บอร์ดประชาสัมพันธ์ในชุมชน โดยส่วนใหญ่จะติดตั้ง ณ ที่ทำการเทศบาลตำบลทุ่งหว้า องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า ที่ทำการอุทยานธรณีโลกทุ่งหว้า ศาลประชาคมหมู่บ้าน ด้วยการติดโปสเตอร์ ประกาศ การเผยแพร่ข่าวสารทั่วไป การรณรงค์ เชิญชวน

(4) สื่อสิ่งพิมพ์ ในการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอาศัยสื่อสิ่งพิมพ์ จะเป็นการเผยแพร่กิจกรรมให้หลากหลายรูปแบบ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวเพื่อให้ข้อมูลการท่องเที่ยวเหล่านั้น เพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ได้แก่ แผ่นพับ ใบปลิว จดหมาย การออกจดหมายเวียน เพื่อแจ้งให้รับทราบการแจ้งข่าวสารหรือเข้าร่วมประชุม

ภาพที่ 4.12 – 4.13 สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

ภาพที่ 4.12 – 4.13 สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว่า

(5) สื่อบุคคล เป็นการสื่อสารชั้นพื้นฐานที่คนทั่วไปใช้ในการสื่อสารในชุมชน โดยวิธีการสื่อสารแบบปากต่อปากจากการพบปะพูดคุย มีเนื้อหาในการสนทนา การชักชวน เชิญชวน บอกกล่าวให้สมาชิกในชุมชนมาร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นทั้งในและนอกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

สื่อบุคคลในชุมชน กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว่า ต้องมีการสื่อสารออกไปยังภายนอกชุมชน เช่น นายณรงค์ฤทธิ์ ทุ่งปรือ นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลทุ่งหว่า เป็นผู้แทนในการถ่ายทอดมรดกโลกและส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีถิ่น สร้างความรับรู้ให้กับบุคคลภายนอกชุมชน เพื่อรับทราบว่าชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว่า มีทรัพยากร ที่สำคัญอะไรบ้าง ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการท่องเที่ยว ที่มีที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและความสวยงาม ความบริสุทธิ์ วัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญ อาหารการกิน อสยาศของผู้นคน ที่ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ดึงดูดให้เกิดการเดินทางไปเยี่ยมชมเยือนโดยคนในชุมชน เรียนรู้การนำเสนอ บอกเล่าเรื่องราวที่ถูกต้องของการท่องเที่ยว แนะนำ และดูแลนักท่องเที่ยว วางแผนทั้งเรื่องโปรแกรมเที่ยว การต้อนรับ การสร้างเส้นทางท่องเที่ยวที่ทำให้

นักท่องเที่ยวได้สัมผัสในหลายๆ แง่มุม รวมไปถึงออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวให้เกี่ยวข้องกับจุดหมายหลัก ที่อยู่ใกล้เคียง พัฒนาผลิตภัณฑ์จากกิจกรรมท่องเที่ยวให้เป็นที่ถูกใจแก่นักท่องเที่ยว

บุคคลนอกชุมชน การจัดการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า มีทั้งรูปแบบที่บุคคลในชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า สื่อสารเรื่องราว ของการท่องเที่ยวออกไปให้บุคคลภายนอกรับทราบและบุคคลภายนอกเหล่านั้นนำไปสื่อสารให้บุคคลอื่นรับทราบ หรือมีบุคคลภายนอกเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า และได้สัมผัสวิถีชุมชน แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ได้นำเรื่องราวที่พบเห็น ไปสื่อสารให้บุคคลอื่นรับทราบดังภาพที่ 4.14 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ใช้สื่อบุคคลที่มีชื่อเสียงระดับประเทศในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ภาพที่ 4.14 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ใช้สื่อบุคคลที่มีชื่อเสียงระดับประเทศในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

(6) สื่อสารมวลชน การสื่อสารผ่านสื่อและช่องทางได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เเคเบิลทีวีและวิทยุชุมชน ซึ่งเป็นได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนขอเข้ามาถ่ายทำ เช่น รายการเที่ยวละไมไทยแลนด์ การถ่ายทำการท่องเที่ยวผ่านยูทูปเบอร์ เช่น ไก่จิ้น และสื่อสารการท่องเที่ยวใน

พื้นที่ แต่ยังไม่มีความพร้อมมากนัก ในการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมเสียดวงสายในช่วงเช้า โดยให้ผู้จัดกิจกรรมฝากข่าวสารประชาสัมพันธ์มายังสถานี โดยมีการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยว เกี่ยวกับลักษณะเด่นของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งการเปรียบเทียบได้ว่าสื่อวิทยุกระจายเสียง อาจเป็นตัวกระจายข่าวให้คนในชุมชน เตรียมความพร้อมของตนเองในการจัดเตรียมงานที่จะเกิดขึ้น เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งภายใน และภายนอกที่จะเข้ามาดังภาพที่ 4.15 – 4.17 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ได้รับความสนใจจากยูทูปเบอร์ที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ ในการถ่ายทำรายการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าให้เป็นที่รู้จัก

ภาพที่ 4.15 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ได้รับความสนใจจากยูทูปเบอร์ที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ ในการถ่ายทำรายการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าให้เป็นที่รู้จัก

ภาพที่ 4.16 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ได้รับความสนใจจากยูทูปเบอร์ที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ ในการถ่ายทำรายการท่องเที่ยวขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าให้เป็นที่รู้จัก

ภาพที่ 4.17 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ได้รับความสนใจจากยูทูปเบอร์ที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ ในการถ่ายทำรายการท่องเที่ยวขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าให้เป็นที่รู้จัก

(7) สื่อกิจกรรม ในกระบวนการสื่อสารเรื่องราว ข้อมูลข่าวสาร ที่เกิดขึ้นในชุมชน ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ได้อาศัยการใช้สื่อในรูปแบบสื่อกิจกรรมในหลากหลายรูปแบบ สื่อกิจกรรมที่นำมาใช้กับการสื่อสาร แหล่งท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังนี้

การสาธิต (Demonstration) ชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า มีกิจกรรมที่หลากหลายที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ไว้ให้นักท่องเที่ยว ได้ศึกษาเรียนรู้ โดยการสาธิต ให้ชม เช่น การทำขนมผักรักของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวทำอ้อย กลุ่มต้นไม้เช่นการศึกษาและปฏิบัติจริงการปลูกต้นเมล่อนจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนิมเมล่อน การปลูกต้นพริกไทยจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพริกไทยสุโขทัย การปลูกทุเรียนจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนรองเท้านารี การปลูกหม้อข้าวหม้อแกงลิงจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนควนซ้อง (หม้อข้าวหม้อแกงลิง) และการปลูกชาชู่จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนชาชู่การทำผลิตภัณฑ์ด้านหัตถกรรม และงานฝีมือต่างๆ

การจัดนิทรรศการ (Exhibition) การจัดนิทรรศการเพื่อการท่องเที่ยวของชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ซึ่งหน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆในพื้นที่ได้จัดขึ้น เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเป็นการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงประเพณี วัฒนธรรม โดยการใช้กิจกรรมนิทรรศการ โปรแกรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นช่องทางและเครื่องมือสำคัญ ที่จะนำผลงาน ไปเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญ และประชาชนทั่วไป เกิดการรับรู้ รับทราบ เข้าใจมีทัศนคติที่ดีและมีความเชื่อมั่น ไว้วางใจในด้านภาพลักษณ์ และด้านการบริการ เช่น การจัดนิทรรศการในงานประเพณีงานไหว้ผีโป่ง ประเพณีงานวันลอยกระทง

ดังภาพที่ 4.18 เป็นสื่อกิจกรรมในการถ่ายทอดเรื่องราววัฒนธรรมในชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้สื่อกิจกรรมงานประเพณี

ภาพที่ 4.18 เป็นสื่อกิจกรรมในการถ่ายทอดเรื่องราววัฒนธรรมในชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้สื่อกิจกรรมงานประเพณี

“การสืบทอดประเพณีจากบรรพบุรุษ เช่น ประเพณีไหว้ผีโป่งลากพระ ที่ลูกหลานชาวทุ่งหว้ายึดถือปฏิบัติ เป็นผลพลอยได้ส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ”

(นายเสนีย์ อนันต์อัมพร ,สัมภาษณ์ พฤศจิกายน 2563)

1.3.2 สื่อใหม่ สื่อสังคมออนไลน์สามารถดูผ่านช่องทางคือ คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต (Tablet) โซเชียลเน็ตเวิร์ก (Social networking) ส่วนใหญ่ใช้เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ในการสื่อสารการท่องเที่ยวของชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

1) สื่อเว็บไซต์ การสื่อสารทางสื่อเว็บไซต์จะตอบสนองความต้องการใช้บริการด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสามารถให้ข้อมูลที่มีคุณภาพและเป็นจริงแก่นักท่องเที่ยว สร้างความรู้ ในแหล่งท่องเที่ยวให้แก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง

2) สื่อสังคมออนไลน์ การสื่อสารทางสังคมออนไลน์ โดยการโฆษณาประชาสัมพันธ์โครงการหรือกิจกรรมท่องเที่ยวในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ผ่านสื่อ โซเชียลมีเดีย สร้างการรับรู้ ข่าวสาร เกี่ยวกับการท่องเที่ยว มีผ่านทางช่องทางวิดีโอออนไลน์ (ยูทูบ) เพราะเป็นช่องทางที่ผู้ชมรับชมมากที่สุด ได้รับความนิยมสูงสุดในปัจจุบัน และเป็นช่องทางในการจัดทำที่ประหยัดค่าใช้จ่ายน้อย และตรงความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ยังสามารถนำไปสู่การแบ่งปัน หรือแชร์ (Share) ในโลกออนไลน์

การเลือกใช้ช่องทางสื่อในกระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

การใช้สื่อเพื่อในการจัดการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า หลากหลายรูปแบบ เหมาะสมกับบริบทของชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า จะช่วยให้ข่าวสารการท่องเที่ยวของชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็วและดียิ่งขึ้น เป็นแนวทางที่ดีที่ช่วยกระตุ้นให้ชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว และผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้สื่อและนวัตกรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า มากขึ้น ซึ่งถ้าผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวสามารถประยุกต์ใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา ที่ต้องการนำเสนอแก่นักท่องเที่ยวซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการท่องเที่ยวชุมชน ทั้งปัจจุบันและในอนาคต

การจัดการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ได้แก่ การนำเสนอจุดเด่นของชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า การสร้างการรับรู้เกี่ยวกับเอกลักษณ์ ความโดดเด่น ของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ทั้งในส่วนบริบทของพื้นที่และวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาของชุมชน แหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาศักยภาพทางการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปสัมผัสกับชุมชนได้ความรู้จากคนในชุมชน เพื่อให้เรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกัน

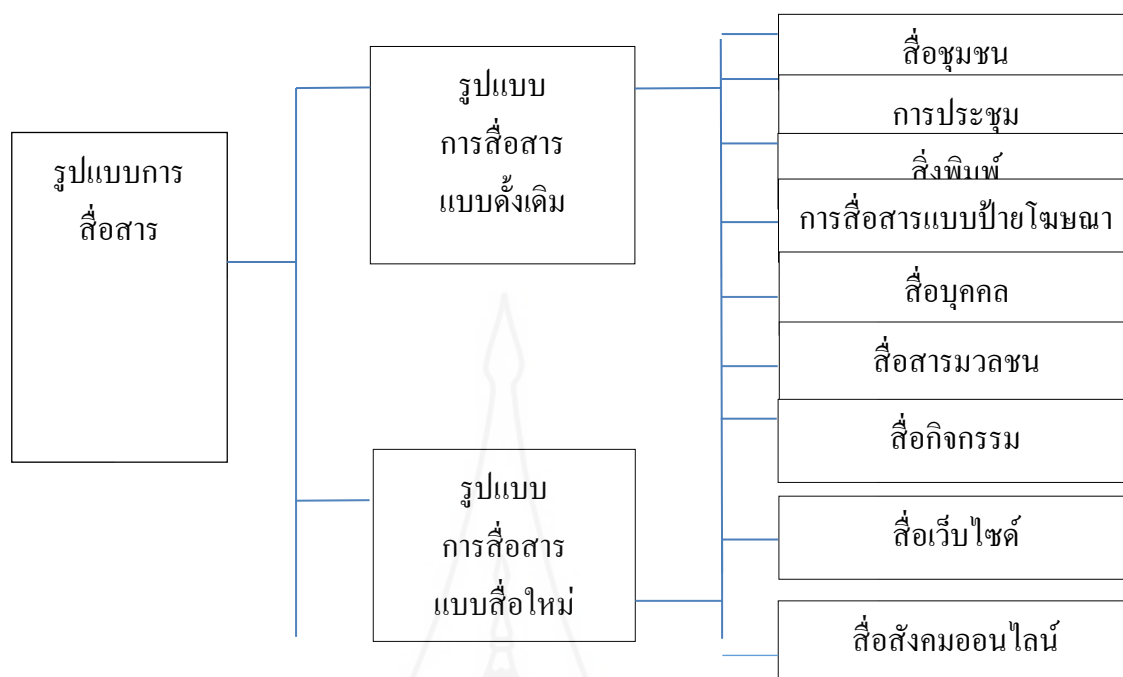
การใช้สื่อใหม่เพื่อจัดการสื่อสารในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ปัจจุบันการท่องเที่ยวชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากจากนักท่องเที่ยวชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า เป็นชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ที่มีต้นทุน ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาชุมชน อยู่ในชุมชนอย่างมากมาได้มีการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้วิถีชุมชน สัมผัสแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และตอบสนองนักท่องเที่ยวที่มีต่อกระแสความสนใจการท่องเที่ยวชุมชน

ดังนั้นเพื่อส่งเสริมให้การท่องเที่ยวชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง นอกจากการเผยแพร่ข้อมูลผ่านรูปแบบการสื่อสารแบบดั้งเดิมแล้ว ชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ยังมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านการใช้สื่อใหม่ในสื่อสังคมออนไลน์ประกอบด้วยเฟซบุ๊ก ThungWa Villager, เฟซบุ๊ก องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า เพจ ชุมชนท่องเที่ยวและเพจถ้าเลสเตโกดอน Line กลุ่มโฮมสเตย์ทุ่งหว้า กลุ่มทุ่งหว้าโฮมสเตย์ สุโขทัยย้อนยุคกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านทุ่งหว้ากลุ่มท่องเที่ยวทำอ้อยกลุ่มถ้าเลสเตโกดอน กลุ่มสวนควนซ้องหม้อข้าวหม้อแกงลิงกลุ่มรองเท้านารีคุณปริดาของกลุ่มของฝากทำอ้อยกลุ่มไอดิมนรักดีและกลุ่มนิม เมล่อน เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชน เป็นการให้การ

บอกต่อของนักท่องเที่ยวที่ได้มาเที่ยวใน ชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว่า การบอกต่อข้อมูลในสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่นำไปสู่การยกระดับนักท่องเที่ยว จากผู้ใช้บริการเป็นผู้มีส่วนร่วมในการสื่อสารเพื่อให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

ภาพที่ 4.19 การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านการใช้สื่อใหม่ ในสื่อสังคมออนไลน์
ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว่า

ภาพที่ 4.20 รูปแบบของการสื่อสาร

“...ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรอบรม เสริมสร้างความเข้าใจความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับรู้ รับทราบ ให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ ให้รู้จักอัตลักษณ์ ที่สำคัญของตน เพื่อสื่อสารให้เป็นที่รับรู้ของบุคคลภายนอก อันจะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยว ให้กับท้องถิ่นของตนเอง...”

(นายชยพัทธ์ หล่อสุพรรณพร สัมภาษณ์ 17 ตุลาคม 2563)

“...เมื่อเทียบตอนนี้ กับเมื่อก่อน ปริมาณของคนที่มาในพื้นที่ที่จะเพิ่มมากขึ้น พอสอบถามว่าทราบข่าวได้ยังไง ส่วนใหญ่จะบอกว่าทราบจากการบอกต่อในโลกโซเชียล...”

(นายศรัชย์ สีนจัญญศักดิ์, สัมภาษณ์ 17 ตุลาคม 2563)

“...การท่องเที่ยวท่งห้วยมีสื่อมวลชนมาถ่ายทำ เยอะเหมือนกันที่เข้ามาถ่ายทำ การท่องเที่ยวท่งห้วย แต่คนในพื้นที่ไม่ได้ติดตาม...”

(นายบัณฑิต หลั่งเถาะ, สัมภาษณ์ 20 ตุลาคม 2563)

จากการศึกษาพบว่า ช่องทางการสื่อสารยังคงใช้การสื่อสารที่หลากหลายเพื่ออำนวยความสะดวกในการสื่อสาร เนื่องจากการทำงานการสื่อสารเพื่อสื่อสารส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล เป็นการสื่อสารหลายระดับ ตั้งแต่ขับเคลื่อนตามเป้าหมายส่งเสริมการท่องเที่ยว สร้างการมีส่วนร่วม สร้างความมั่นคงและยั่งยืน สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในชุมชนและด้วยกันกับชาวบ้าน หน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก รวมถึงนักท่องเที่ยว โดยใช้ทั้งสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในด้านการท่องเที่ยวชุมชนอย่างแท้จริงและเกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น กลุ่มผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวผู้ประกอบการที่พักโฮมสเตย์ เครือข่ายด้านการท่องเที่ยว มีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายแต่ขาดความต่อเนื่องและจริงจังในการนำเสนอ เนื้อหาสารในการนำเสนอยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่องจึงเป็นอุปสรรคสำคัญในการสื่อสารการท่องเที่ยวชุมชน และการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

1.4 ผู้รับสารในกระบวนการสื่อสาร

ผลการวิจัยกระบวนการของผู้รับสารเพื่อสื่อสารส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ผลโดยรวมจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเสียงส่วนใหญ่พบว่าผู้รับสารเป็นส่วนสำคัญของการท่องเที่ยวให้เกิดกลุ่มท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ผู้รับสารกลุ่มคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว เพราะในกระบวนการสื่อสาร ผู้รับสารก็คือ ผู้ส่งสาร ที่เปลี่ยนบทบาทกลายมาเป็นผู้รับสาร ได้แก่ ผู้ผลิต ผู้ประกอบการกลุ่มต่างๆ ของชุมชนและตลอดจนนักท่องเที่ยวที่รับรู้เรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของชุมชนสามารถแบ่งประเภทของผู้รับสารในกระบวนการสื่อสารเพื่อสื่อสารส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ผลจากการสื่อสารสรุปได้ว่า ผู้ส่งสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล แบ่งออกเป็น 1) ผู้ส่งสารในการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลประกอบด้วย (1) ภาคส่วนราชการ ประกอบด้วย สำนักงานอำเภอทุ่งหว้า เทศบาลตำบลทุ่งหว้า องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า (2) กลุ่มผู้นำท้องถิ่น/ชุมชนกำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาลตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจท่องเที่ยวประกอบด้วย กลุ่มวิสาหกิจทุ่งหว้าโฮมสเตย์โฮมสเตย์สุไหงอุเปย่อนยุคกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวทำอ้อย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฉิมหม่อน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพริกไทยสุไหงอุเป

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนรองเท้านารี กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนควนซ้อง (หม้อข้าวหม้อแกงลิง) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนชาขลุ (4) กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ประกอบด้วย กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์แม่แป้นสเตโกดอน คุณปรีดาสเตโกดอน นิสาโฮมสเตย์ บ้านไร่โฮมสเตย์โกดอน ท่งหว้าโฮมสเตย์สูงไหง อุเปี่ยนยุค Beloved Homestay Thungwa บ้านชาขลุท่งหว้า (5) กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนและแม่ค้า ประกอบด้วย ร้านนิมเมล่อน ชุมชนทำอ้อยของฝาก ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติทำอ้อย ร้านอาหารสุดที่รัก ปลาบิน ร้านโสแดง (6) กลุ่มแม่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน (7) กลุ่มไก่อัดและผักเทศก้น้อย ประกอบด้วย กลุ่มนำเที่ยวถ้ำเลสเตโกดอน ไกด์ท้องถิ่น นายราเชม แดงงาม นายเทิดศิลป์ บุญเสน นายบัณฑิต หลังเกาะ ชุมมกเทศน์และ (8) กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นการสื่อสารส่งเสริมการท่องเที่ยว หาแนวทางร่วมกันในการรักษาอัตลักษณ์ วิถีชีวิตของชุมชนและวัฒนธรรมของตน โดยการพูดคุย แนวคิดหาแนวทางการปฏิบัติร่วมกันสื่อสารสร้างความเข้าใจ แนวนโยบาย การบริการ การเป็นเจ้าบ้านที่ดี วิธีการส่งเสริมการท่องเที่ยว และผลักดันการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลท่งหว้าเพื่อให้เกิดผลกระทบเชิงบวกไม่ให้เกิดผลกระทบเชิงลบและไม่ให้เกิดความขัดแย้งที่เกิดจากการท่องเที่ยวชุมชนและวิธีการร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเข้าใจและทันทั่วทั้งมากขึ้น 2) ผู้ส่งสารในการสื่อสารระหว่างกลุ่ม ประกอบด้วย (1) ภาคราชการ เช่น นายอำเภอ นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ท่องเที่ยวและกีฬาประจำอำเภอ (2) นักปกครองท้องถิ่น และ (3) เครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องการท่องเที่ยวตำบลท่งหว้า เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) เครือข่ายด้านการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว ในการสื่อสารส่งต่อการท่องเที่ยวชุมชน โดยการสื่อสารนโยบายในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวประสานหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผลักดันให้เกิดเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มวิสาหกิจการท่องเที่ยวชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลท่งหว้าและภาคีหน่วยงานต่างๆ ในการขับเคลื่อนและส่งเสริมสนับสนุนต่อยอด ประสานเครือข่ายส่งเสริมการท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลท่งหว้า

1.4.1 ประเภทของผู้รับสารในกระบวนการสื่อสาร แบ่งออกเป็น

1) ผู้รับสารในการสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นกระบวนการสื่อสารของผู้รับสารซึ่งประสิทธิภาพในการสื่อสารยังขึ้นอยู่กับ การเข้ารหัส (encoding) ของผู้ส่งสารและการถอดรหัส (decoding) ของผู้รับสารด้วย ลักษณะของการสื่อสารจะเป็นการบอกกล่าวหรือให้ความรู้ การซักถามหรือสัมภาษณ์ การแลกเปลี่ยน ความรู้ และทัศนคติ ผู้รับสารได้รับสารด้วยแนวคิดและกระบวนการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ชุมชนของตนเองที่ต้องแลกเปลี่ยนแนวคิด ทัศนคติร่วมกันเพื่อจัดการการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นที่ส่งผลดีต่อ 1) ประชาชนในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี 2) เกิดการรักษาอัตลักษณ์และวิถีวัฒนธรรม 3) เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวให้แก่คนในชุมชน 4) เกิดความรัก

วางแผนและรักษา คงความดั้งเดิมในบ้านเกิด โดยมีผู้รับสารสื่อสารกันระหว่างบุคคลในการสื่อสารเรื่องราวในประเด็นดังกล่าว ผู้รับสารจึงสามารถเป็นผู้ส่งสารได้และที่มีคุณภาพ โดยเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลพูดคุยแนวคิดว่าแนวร่วมและประเมินทิศทางความเป็นไปได้ในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ในการสื่อสารเรื่องราวข่าวสารทั้งผลกระทบเชิงบวกเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมการท่องเที่ยว การได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และสัมผัสวิถีชีวิตความเป็นอยู่และสถานการณ์จริงและการป้องกันการเกิดผลกระทบเชิงลบเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชน จึงทำให้กลุ่มต่างๆ มีการสื่อสารระหว่างบุคคลในกลุ่มเดียวกันที่เอื้อในการทำกิจกรรมประเภทเดียวกันและการสื่อสารระหว่างบุคคลข้ามกลุ่มในการส่งต่อกิจกรรมและดูแลนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนในชุมชนได้เป็นอย่างดี

2) ผู้รับสารในการสื่อสารระหว่างระหว่างกลุ่ม เป็นการรับสารที่ ผู้รับสารมีการสื่อสารลักษณะเหมือนกัน (homogeneous) มีลักษณะการสื่อสารที่แลกเปลี่ยนความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ประกอบไปด้วยกลุ่มดังนี้ 1) ผู้ส่งสารในการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลประกอบด้วย (1) ภาคส่วนราชการ ประกอบด้วย สำนักงานอำเภอทุ่งหว้า เทศบาลตำบลทุ่งหว้า องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า (2) กลุ่มผู้นำท้องถิ่น/ชุมชนกำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาลตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจท่องเที่ยวประกอบด้วย กลุ่มวิสาหกิจทุ่งหว้าโฮมสเตย์โฮมสแตย์สุโหงอุเปยี่ยนยุคกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวทำอ้อย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฉิมเมื่อน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพริกไทยสุโหงอุเปยี่ยน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนรองเท้านารี กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนควนซ้อง (หม้อข้าวหม้อแกงลิง) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนชาขลุ่ย (4) กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสแตย์ ประกอบด้วย กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสแตย์แม่แป้นสเตโกดอน คุณปริดาสเตโกดอน นิสาโฮมสแตย์ บ้านไร่โฮมสแตย์โกดอน ทุ่งหว้าโฮมสแตย์สุโหงอุเปยี่ยนยุค Beloved Homestay Thungwa บ้านชาขลุ่ยทุ่งหว้า (5) กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนและแม่ค้า ประกอบด้วย ร้านฉิมเมื่อน ชุมชนทำอ้อยของฝาก ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติทำอ้อย ร้านอาหารสุดที่รัก ปลาบิน ร้านโสแดง (6) กลุ่มแม่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน (7) กลุ่มไกด์และมัคคุเทศก์น้อย ประกอบด้วย กลุ่มนำเที่ยวถ้ำสเตโกดอน ไกด์ท้องถิ่น นายราเมมแดงงาม นายเทิดศิลป์ บุญเสน นายบัณฑิต หลั่งเกาะ ยวมัคคุเทศน์และ (8) กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นการสื่อสารส่งเสริมการท่องเที่ยว (2.1) ผู้รับสารในการสื่อสารประเภทแลกเปลี่ยน เป็นผู้รับสารในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยผ่านการอบรม ประชุม ในการพัฒนาศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยว (2.2) ผู้รับสารในการสื่อสารสาธารณะเป็นผู้รับสารในงานการจัดนิทรรศการ จัดงานระดับจังหวัด จัดขึ้นเพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจท่องเที่ยวชุมชนได้ร่วมจัดแสดงผลงานและนิทรรศการ การบริการและ

ขายบริการงานท่องเที่ยว หรือการร่วมกิจกรรมในงานต่างๆ ที่เครือข่ายจัดขึ้นประกอบด้วย (1) ภาคส่วนราชการ ประกอบด้วย สำนักงานอำเภอทุ่งหว้า เทศบาลตำบลทุ่งหว้า องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า (2) กลุ่มผู้นำท้องถิ่น/ชุมชนกำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาลตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจท่องเที่ยวประกอบด้วย กลุ่มวิสาหกิจทุ่งหว้าโฮมสเตย์โฮมสเตย์สุไหงอุเปยื้อนยุคกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวทำอ้อย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนนิมเมล่อน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพริกไทยสุไหงอุเป กลุ่มวิสาหกิจชุมชนรองเท้านารี กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนควนซ้อง (หม้อข้าวหม้อแกงลิง) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนชาลู้ (4) กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ประกอบด้วย กลุ่มผู้ประกอบการ โฮมสเตย์แม่แป้นสเตโกดอน คุณปริดาเตโกดอน นิสาโฮมสเตย์ บ้านไร่โฮมสเตย์โกดอน ทุ่งหว้าโฮมสเตย์สุไหงอุเปยื้อนยุค Beloved Homestay Thungwa บ้านชาลู้ทุ่งหว้า (5) กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนและแม่ค้า ประกอบด้วย ร้านนิมเมล่อน ชุมชนทำอ้อยของฝาก ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติทำอ้อย ร้านอาหารสุดที่รัก ปลาบิน ร้านโสแดง (6) กลุ่มแม่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน (7) กลุ่มไกด์และมัคคุเทศก์น้อย ประกอบด้วย กลุ่มนำเที่ยวถ้ำสเตโกดอน ไกด์ท้องถิ่น นายราเนม แดงงาม นายเทิดศิลป์ บุญเสน นายบัณฑิต หลั่งเถาะ ยวมัคคุเทศน์และ (8) กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นการสื่อสารส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำหน้าที่ในการรับสาร เช่น แผนและยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมท่องเที่ยว นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยว สารด้านการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

อุปสรรคที่เกิดจากผู้รับสารเพื่อสื่อสารส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลยังมีอุปสรรคในการสื่อสารเนื่องจาก

- 1) ผู้รับสารขาดความรู้ที่แท้จริงและขาดความเข้าใจในเรื่องที่ส่งมาจากผู้ส่งสาร
- 2) ขาดความพร้อมและขาดความสนใจที่จะรับสารเนื่องด้วยข้อมูลสารที่ถูกไม่หลากหลาย
- 3) ผู้ส่งสารใช้วิธีการถ่ายทอดและการนำเสนอที่ไม่เหมาะสมเนื่องจากผู้ส่งสารแต่ละคนและแต่ละกลุ่มยังขาดความรู้ความสามารถและทักษะในการสื่อสารจึงส่งผลกระทบต่อสื่อสารที่ไม่เหมาะสมหรือการใช้คำและข้อความที่ไม่เหมาะสมได้
- 4) ผู้รับสารมีความคาดหวังในการสื่อสารสูงเกินไป ซึ่งอาจยังเป็นข้อจำกัดในการส่งสารของผู้ส่งสาร
- 5) ผู้รับสารมีอคติต่อผู้ส่งสารจึงส่งผลให้การรับสารได้ไม่ละเอียดและไม่ครบถ้วน

“ภารกิจส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลตำบลทุ่งหว้า ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการบริการนักท่องเที่ยว รวมถึงการสื่อสารภาษาอังกฤษ ภาษามลายู เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ”

(นายโรม กลัดทอง, สัมภาษณ์ 20 ตุลาคม 2563)

1.5 ผลการสื่อสารในกระบวนการสื่อสาร

ผลการวิจัยผลการสื่อสารในกระบวนการสื่อสารเพื่อสื่อสารส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ผลโดยรวมจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเสียงส่วนใหญ่พบว่า การดำเนินการสื่อสาร มีการพัฒนาปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนมาท่องเที่ยว เกิดการผลักดันและสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกเข้ามาส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้ามากขึ้น ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนส่งผลให้การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าเป็นที่รู้จักของบุคคลภายนอกมากขึ้น จากการสื่อสารในการประชาสัมพันธ์ สร้างความภาคภูมิใจให้แก่คนในชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการโฮมสเตย์ แม่บ้าน ผู้สูงอายุ และผู้มีรายได้น้อย และมีการพัฒนากระบวนการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกทั้งการใช้การสื่อสารดั้งเดิมและสื่อใหม่ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

ผลการสื่อสารในกระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล มีทั้งผลภายในและ ผลภายนอก ดังนี้

1. ผลภายใน เกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล เพื่อให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ส่งผลให้การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวชุมชน เกิดผลสำเร็จ ดังนี้

- 1.1 เกิดการวางแผนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวมากขึ้น
- 1.2 เกิดการดำเนินงานและกิจกรรมที่มีส่วนร่วมในชุมชน
- 1.3 เด็ก เยาวชน ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย เกิดความรักและหวงแหน สำนึกรักบ้านเกิด

- 1.4 ระบบนิเวศน์มีความสมบูรณ์
- 1.5 เกิดการสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนเพิ่มขึ้น

1.6 เกิดอาชีพเสริมให้แก่คนในชุมชน

2. ผลภายนอก เกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลเกิดผล ดังนี้

- 2.1 เข้าใจและรักภัยทางด้านการท่องเที่ยวชุมชน
- 2.2 เกิดการวางแผนทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว
- 2.3 ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

“นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะสอบถามร้านค้าขายสินค้าที่ระลึกหรือของฝาก แต่ในพื้นที่เทศบาลทุ่งหว้าและองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้าไม่มีร้านบริหารนักท่องเที่ยว”

(นายชาญรงค์ วงศิลา,สัมภาษณ์ 12 พฤศจิกายน 2563)

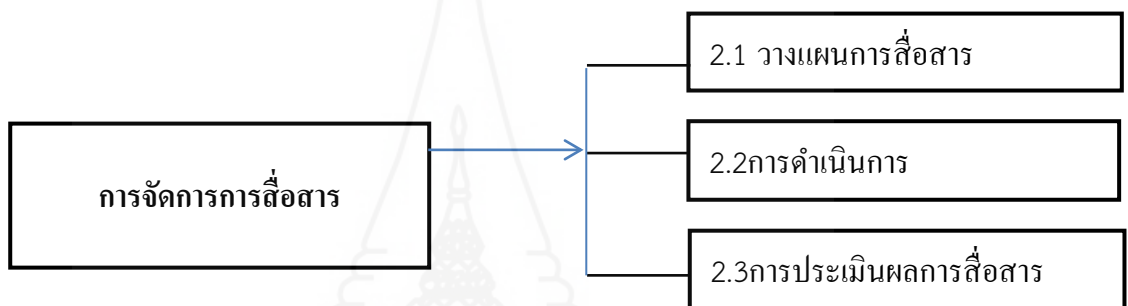
“แม่ค้า ผู้ประกอบการร้านค้าหรือคนในชุมชนมีความรู้สามารถในการผลิตจักสาน ไม้กวาดดอกหญ้า แต่ไม่มีพื้นที่ให้สำหรับขาย ส่วนใหญ่จะขายหน้าบ้านของตนเอง”

(นางสาวบุญเรือน เทะหาด ,สัมภาษณ์ 12 พฤศจิกายน 2563)

จากการศึกษาสรุปได้ว่า เกี่ยวกับ กระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลเป็นกระบวนการสื่อสารที่มีความสำคัญในการเริ่มต้นกลุ่มการท่องเที่ยวชุมชน และใช้การสื่อสารเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสื่อสารในทุกกระบวนการ ถึงแม้คนในชุมชนยังด้อยความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารแต่มีการเรียนรู้ร่วมกัน พัฒนาร่วมกันจึงทำให้กระบวนการสื่อสารพัฒนาขึ้นจนทำให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเกิดขึ้น เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ในปัจจุบันและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนยังไม่หยุดพัฒนาในการส่งเสริมและต่อยอดการท่องเที่ยวชุมชนและส่งเสริมจัดหาปัจจัยสำคัญให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญและเป็นโอกาสให้ชุมชนก้าวทันเหตุการณ์และก้าวทันกระแสการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 2 การจัดการการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การจัดการการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล มีผลการศึกษาข้อมูลความต้องการการสื่อสาร ประกอบด้วย 1) วางแผนการสื่อสาร 2) การดำเนินการ และ 3) การสรุปผลความต้องการด้านประเด็นเนื้อหาการสื่อสาร สรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 4.21 การจัดการการสื่อสาร

ผลการวิจัยได้ข้อมูลการจัดการการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลมีรายละเอียด 2.1 วางแผนการสื่อสาร ประกอบด้วย 2.1.1) การกำหนดแผนและวิธีการสื่อสาร (1) กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อการสื่อสารในชุมชน (2) กระบวนการพัฒนาการสื่อสารและภาวะผู้นำให้แก่ผู้รับสารในการพัฒนาเป็นผู้ส่งสาร 2.2.2) การกำหนดประเด็นเนื้อหาสาระเป็นการกำหนดประเด็นและเนื้อหาสาระ (1) เนื้อหาสาระประเด็นบริบทสังคมและบริบทการท่องเที่ยวชุมชน ประกอบไปด้วย ด้านศาสนา งานประเพณีและงานประจำปี วัฒนธรรมและมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชน ผลิตภัณฑ์ชุมชน การจัดการชุมชน 2) เนื้อหาสาระประเด็นนโยบายและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชน 3) เนื้อหาสาระประเด็น การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า 2.2.3) การกำหนดข่าวสาร (2.2.5) การกำหนดรูปแบบการนำเสนอ (2.2.6) การกำหนดช่องทางการนำเสนอ ข้อมูล และภาพบรรยากาศผ่านสื่อออนไลน์ 2.2 การดำเนินการสื่อสาร ดำเนินการสื่อสารการท่องเที่ยวชุมชนให้เป็นที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารในการดำเนินการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวอย่างจริงผ่านการสื่อสารทุกรูปแบบ และพัฒนาการสื่อสารของบุคคลในการสื่อสารทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชน โดยใช้สื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจ โดยรูปแบบการ

สื่อสารที่ปรากฏ 2.3 การประเมินผลการสื่อสาร ดำเนินการประเมินผลการจัดการสื่อสารเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

2.1 วางแผนการสื่อสาร

การวางแผนการจัดการการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ซึ่งสามารถขับเคลื่อนการท่องเที่ยวชุมชน ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ประกอบด้วย

2.1.1 การกำหนดแผนและวิธีการสื่อสาร ผ่านการพูดคุยแบบไม่เป็นทางการ โดยการประชุมวางแผนการทำงานในพื้นที่ระหว่างบุคคลและการประชุมกลุ่มย่อย รวมถึงการพูดคุยแบบที่เป็นทางการสื่อสารของกลุ่ม การท่องเที่ยวชุมชนตำบลทุ่งหว้า ด้วยการใช้การสื่อสารทั้งสื่อดั้งเดิม คือการสื่อสารระหว่างบุคคล การพูดคุย การเผชิญหน้า ประชุม สัมมนาเสริมสร้างทักษะความรู้ อบรม และสื่อใหม่ โดยผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเครือข่ายที่สื่อสารภายในชุมชน ด้วยการสื่อสารข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ “Line” “Facebook” นำเทคโนโลยีมีเป็นสื่อกลางในการรวมตัวสื่อสารระหว่างกลุ่มในการ “ส่งสารและรับสาร” ระหว่างสมาชิกกลุ่มและภาคส่วนราชการ ผู้นำท้องถิ่น/ชุมชน เป็นช่องทางในการสื่อสารการท่องเที่ยวไปสู่สมาชิกกลุ่มและส่งต่อไปยังกลุ่มสังคมโซเชียลมีเดียอื่นๆ ที่สมาชิกกลุ่มเป็นสมาชิกเพื่อทำการสื่อสารส่งต่อ ซึ่งเป็นข่าวสารที่แท้จริงจากชุมชน ก่อให้เกิดการสื่อสารดังนี้

1) กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและคนในชุมชนเพื่อการสื่อสารในชุมชน ภาคส่วนราชการ กลุ่มผู้นำท้องถิ่น/ชุมชนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจท่องเที่ยว กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ประกอบด้วย กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์แม่แป้นสเตโกดอน คุณปริดาสเตโกดอน นิสาโฮมสเตย์ บ้านไร่โฮมสเตย์โกดอน ทุ่งหว้าโฮมสเตย์สุโขทัยอุบัยอุค Beloved Homestay Thungwa บ้านชาลู่ทุ่งหว้า กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนและแม่ค้าประกอบด้วย ร้านฉิมเมื่อน ชุมชนทำอ้อยของฝาก ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติทำอ้อยร้านอาหารสุดที่รัก ปลาบิน ร้านโสแดง กลุ่มแม่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน กลุ่มไกด์มัคคุเทศก์น้อยประกอบด้วย กลุ่มนำเที่ยวถ้ำเลสเตโกดอน ไกด์ท้องถิ่น นายราเชม แดงงาม นายเทิดศิลป์ บุญเสน นายบัณฑิต หลั่งเกาะ ชุมมัคคุเทศน์และกลุ่มนักท่องเที่ยว โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องราวต่างๆ ของชุมชน และการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าดังภาพที่ 4.22 การแลกเปลี่ยนข้อมูลการท่องเที่ยวระหว่างภาคส่วนราชการกับผู้ประกอบการ

ภาพที่ 4.22 การแลกเปลี่ยนข้อมูลการท่องเที่ยวระหว่างภาคส่วนราชการกับผู้ประกอบการ

2) กระบวนการพัฒนาการสื่อสารและภาวะผู้นำให้แก่ผู้รับสารในการพัฒนาเป็นผู้ส่งสาร เพื่อให้เป็นตัวแทนของชุมชน ในการเชื่อมต่อกับกลุ่มเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวต่างๆ และพัฒนาทักษะการสื่อสารให้แก่สมาชิกการท่องเที่ยวชุมชนและคนในชุมชน รวมถึงพัฒนาทักษะการขับเคลื่อนและดำเนินกิจกรรมเพื่อการจัดการท่องเที่ยวชุมชน และสร้างความแตกต่าง ความโดดเด่นของกิจกรรมต่างๆ ให้เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับ

2.1.2 การกำหนดประเด็นเนื้อหาสาระเป็นการกำหนดประเด็นและเนื้อหาสาระ

1) การกำหนด เนื้อหาสาระประเด็นบริบทสังคมและบริบทการท่องเที่ยวชุมชน วิธีการจัดการ สื่อสารในชุมชน ความต้องการสื่อสารในเรื่องราวของชุมชน ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ชุมชนต้องการให้สื่อสารและศึกษารูปแบบวิธีการที่จะเป็นแนวทางในการพัฒนา การสื่อสารในพื้นที่ชุมชนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการ ของประชาชน และนักท่องเที่ยว

(1) บริบทสังคมและบริบทการท่องเที่ยวชุมชน ความเป็นมาของชุมชน คลอง ‘สุโขทัย’ เป็นคลองเศรษฐกิจการค้าเมื่อหลายร้อยปีก่อนของตำบลทุ่งหว้า ชื่อคลองแห่งนี้ มาจากการผสมคำในภาษามลายูระหว่าง ‘สุโขทัย’ ที่แปลว่าคลอง และ ‘อุเป’ ที่ใช้เรียกดินหลาวชะโอน พืชชนิดหนึ่งในเขตร้อนชื้นที่มีหน้าตาคล้ายดินหมาก เนื่องจากพื้นที่แห่งนี้เป็นคูคลองขนาดใหญ่ ที่เต็มไปด้วยกาบใบของดินหมาก นักเดินเรือในสมัยก่อนจึงขนานนามเมืองท่าแห่งนี้ว่าสุโขทัย ซึ่งเคยเป็นเมืองท่าขนาดใหญ่อันดับสองรองจากปีนังที่มีชื่อเสียงแก่นักท่องเที่ยวที่มาเยือน ลักษณะ การก่อสร้างบ้านเรือนสไตล์ชิโนโปรตุกีส รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงโบราณคดีที่ถ้ำหินงอกหินย้อย สเตโกดอน และพิพิธภัณฑ์ช้างศึกตำบลทุ่งหว้าที่รวบรวมเอาฟอสซิลช้าง สเตโกดอนอายุกว่า

ล้านแปดแสนปีมาจัดแสดงส่วนในประเด็นการท่องเที่ยวชุมชน คือ การท่องเที่ยวแบบมีชีวิต โดยการได้สัมผัสวิถีชีวิตของชาวเล การเรียนรู้การทำขนมพื้นบ้าน เช่น ขนมผักรัก และขนมพุงนางบู สะกับการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ เรียนรู้วิถีชีวิตแบบชาวเล โดยการเยี่ยมชมและได้สาธิต การตาก ปลาเค็ม ทำกะปิ เข้าสวนไปปลูกต้นหม้อข้าวหม้อแกงลิง สาธิตการปลูกเมล่อน การปลูกต้น พริกไทย และกริยงพารากับปราชญ์ชุมชนรวมถึงการได้ศึกษาและเห็นประเพณีที่สำคัญ คือ พิธี ไหว้ผีโป๊ อันเป็นประเพณีไหว้บรรพบุรุษเพื่ออุทิศส่วนบุญส่วนกุศล ซึ่งสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน เฉพาะในชุมชนทุ่งหว้า

(2) วัฒนธรรมและมรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชน ประกอบไปด้วย

ก. ด้านถือศาสนาตำบลทุ่งหว้า ชาวไทยเชื้อสายมลายูนับถือศาสนา อิสลาม ศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์

ข. ศาสนสถาน ประกอบด้วย

- วัด 1 แห่ง/สำนักสงฆ์ 4 แห่ง
- มัสยิด 2 แห่ง
- ศาลเจ้า 2 แห่ง
- สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนาคริสต์ 1 แห่ง
- สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนาอิสลาม (บานาชะ) 7 แห่ง
- ฌาปนสถานของศาสนาพุทธ 1 แห่ง
- สุสาน (กูโบร์) ของศาสนาอิสลาม 2 แห่ง
- สุสาน (จิ้น) จำนวน 1 แห่ง

ค. ประเพณีและงานประจำปี

- ประเพณีไหว้ผีโป๊ (ผีหมู หรือ พวกผีทั้งหมด) นิยามศัพท์ภาษา ถิ่นใต้ คำว่า“โป๊” แปลว่า หมู พวกประเพณีไหว้ผีโป๊ เป็นงานประเพณีที่มีความสำคัญ โดยได้สืบทอดกันมากับอำเภอทุ่งหว้าตั้งแต่อดีตในยุคแรกๆ การไหว้ผีโป๊ได้แยกกระทำเป็นตระกูล แต่ละตระกูลไป ต่อมาเมื่อแต่ละตระกูลมีลูกหลานมากขึ้น จึงได้มาทำพิธีไหว้ร่วมกันเป็นพิธีใหญ่เพียงครั้งเดียว การไหว้ผีโป๊ (ผีหมู) หมายถึง การไหว้ผีหัวหลาด (บริเวณตลาดหน้าโรงพยาบาลนอร์ททุ่งหว้าเก่า) ไหว้หน้าตลาด ไหว้กลางเมือง เพื่อทำบุญอุทิศให้แก่ผู้ที่ย้ายไปแล้ว ไม่มีญาติคอยทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ตัวเอง จะจัดในช่วงเดือน สิงหาคม - กันยายน

- ประเพณีเซ่งเม้ง วันเซ่งเม้ง ถือว่าเป็นประเพณีที่สำคัญมากที่สุดของชาวจีน เนื่องจากเป็นประเพณีที่แสดงถึงความกตัญญูกตเวทีที่มีต่อบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วของชาวจีน โดยก่อนวันพิธีจะมีการทำความสะอาดหลุมฝังศพของบรรพบุรุษ หลังจากนั้นในวันพิธี

จะมีการเซ่นไหว้อาหารหวานคาวที่หลุมฝังศพ เพื่อเป็นการรำลึกถึงคุณงามความดีของบรรพบุรุษ และเป็นการส่งอาหารให้ทุกปี เพื่อมิให้อดอยาก เมื่อไปอยู่อีกภพหนึ่ง คนจีนส่วนใหญ่จะหยุดงาน มาร่วมพิธีกัน พร้อมหน้าพร้อมตา หรือถือว่าเป็นวันพบญาติของคนจีนที่ว่าได้จะจัดในช่วงเดือน เมษายน

- ประเพณีตรุษจีน เป็นเทศกาลที่สำคัญที่สุดของจีน เพราะชาวจีนถือว่า วันตรุษจีน คือวันขึ้นปีใหม่ตามปฏิทินจีน เช่นเดียวกับสงกรานต์ วันปีใหม่ไทย ดังนั้นชาวจีนจึงให้ความสำคัญกับเทศกาลนี้เป็นอย่างยิ่ง และมีการเฉลิมฉลองทั่วโลกโดยเฉพาะชุมชนขนาดใหญ่ของคนเชื้อสายจีน ซึ่งในแต่ละพื้นที่ก็จะมีพิธีเฉลิมฉลองแตกต่างกันไปจะอยู่ในช่วงเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์

- ประเพณีการเข้าสู่สูติ หมู่ การทำบุญทางศาสนาอิสลาม การขลิบหนังหุ้มอวัยวะเพศของผู้ชาย โดยแพทย์ผู้นำศาสนาอิสลาม เพราะก่อนการขลิบอวัยวะเพศจะมีการกล่าวพระนามของพระเจ้า ฯลฯ ประเพณีนี้จะจัดในช่วงเดือนพฤษภาคม ของทุกปี

- ประเพณีการทำมาลิดนปี เพื่อรำลึกถึงชีวประวัติของท่านนบี ซึ่งจะจัดในเดือนธันวาคมของทุกปีเพื่อเป็นการแสดงความรัก และระลึกถึงท่านศาสดา

- กิจกรรมเดือนรอมฎอนเดือนแห่งการถือศีลอด (ในเดือนที่ 9 ของปีฮิจเราะห์ศักราช) มีการละศีลอดการละหมาดร่วมกันและเป็นเดือนแห่งการชอดาเกาะฮ์ (เดือนแห่งการบริจาค)

- กิจกรรมวันฮารีรายอ มีการทำบุญทางศาสนาอิสลาม การละหมาดร่วมกัน การขอพรการเยี่ยมญาติพี่น้อง และการขอภัยซึ่งกันและกัน

ง. กลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมเช่น เงาะป่า (มานิ)

จ. มรดกภูมิปัญญาท้องถิ่น

อาคารชิโน : เป็นอาคารที่มีความเก่าแก่ที่มีประวัติย้อนหลัง ไปถึงปี 2437 เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประกาศให้มีการเปลี่ยนระบบการปกครองเป็นระบบมณฑลเทศาภิบาล ต่อมาในปี พ.ศ.2440 ได้มีการจัดตั้งมณฑลไทรบุรี ประกอบด้วยเมืองไทรบุรี ปะลิส และสตูล และได้ทรงแต่งตั้งพระยาภูมินารธักดีไปปกครองเมืองสตูล เป็นเวลา 18 ปี นับตั้งแต่วันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ.2443 พระยาภูมินารธักดีซึ่งเคยอาศัยอยู่ปีนังมาก่อน จึงได้สร้างเมืองสุไหงอุเปให้เป็นแหล่งปลูกพริกไทย สร้างท่าเทียบเรือ เพื่อผลิตไปขายที่ปีนัง โดยใช้เรือกลไฟแล่นติดต่อระหว่างปีนังกับสุไหงอุเป และได้ชักชวนชาวจีนปีนังเข้ามาตั้งถิ่นฐานที่สุไหงอุเป อาคารชิโนไปตุเกสเป็นอาคารที่พ่อค้าชาวจีนได้สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยและยังเหลือร่องรอยอยู่ที่ตลาดทุ่งหว้าจนถึงปัจจุบัน

มรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชน

1. สาขาศิลปะการแสดงและดนตรี การรำมโนราห์
2. สาขาอาหารและโภชนาการ การทำเครื่องตำมือ
3. สาขาศิลปหัตถกรรมและสิ่งทอ การทำไม้กวาดดอกหญ้า, กระจงจักรสาน
4. สาขาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร การนวดแผนไทยและสมุนไพร

1.2 ผลิตภัณฑ์ชุมชน

1. สินค้าหัตถกรรมไม้กวาดดอกหญ้า หมู่ที่ 8 บ้านควนคำเสา
2. ดอกไม้ประดิษฐ์ ทำมาจากดิน หมู่ที่ 7 บ้านคีรีวง
3. จักรสาน กระจง ทำจากเตยป่า หมู่ที่ 8 บ้านควนคำเสา

1.3 การจัดการชุมชน พัฒนาการการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลทุ่งหว้า โดยการจัดให้มีกลุ่มวิสาหกิจกรรมการท่องเที่ยว กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้ประกอบการที่พักโฮสเทล กลุ่มผู้ประกอบการนำเที่ยว

2) เนื้อหาสาระ ประเด็นนโยบายและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ประกอบด้วยสารบัญดังนี้

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีศักยภาพสูง โดยเฉพาะทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยวทั้งทางทะเลและทางบกที่มีความโดดเด่น และมีชื่อเสียงระดับโลก จึงได้กำหนดทิศทางการพัฒนาศักยภาพให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเล และทางบกที่มีคุณภาพระดับโลก เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศและกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เพื่อก้าวเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับโลก โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการให้บริการด้านการท่องเที่ยวทั้งในระดับสากล และระดับชุมชนให้มีมาตรฐานเพียงพอและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการท่องเที่ยวให้มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวตามหลักธรรมาภิบาลและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่ และกลยุทธการบริหารจัดการ ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์เพื่อรักษามาตรฐานและคุณภาพของนักท่องเที่ยวและพัฒนาระบบและสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าภาคการเกษตร ประมงและปศุสัตว์ที่มีศักยภาพในพื้นที่ โดยนางงานวิจัยและนวัตกรรมมาต่อยอดสู่การพัฒนาการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า พร้อมทั้งมุ่งเน้นการพัฒนาและเพิ่มคุณภาพบริการพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอและได้มาตรฐานด้านความปลอดภัย

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (พ.ศ. 2562 - 2565)

วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ “การท่องเที่ยวที่มีคุณภาพระดับโลก บนฐานความเข้มแข็งของภาคเกษตร และชุมชนอย่างยั่งยืน”

ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (พ.ศ. 2562 - 2565)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานอย่างยั่งยืน

1. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพพื้นที่ที่สามารถรองรับการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวให้เพียงพอและเหมาะสม
2. พัฒนาและยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยและสุขอนามัยสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐานเพื่อสร้าง ความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว
3. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่
4. บริหารจัดการข้อมูล การตลาดและประชาสัมพันธ์
5. พัฒนาการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (การท่องเที่ยวสีเขียว)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาระบบและสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าภาคเกษตร ประมงและปศุสัตว์ที่มีศักยภาพในพื้นที่ เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

1. พัฒนาประสิทธิภาพทางการเกษตร (พืช ประมงและปศุสัตว์) เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต และสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร
2. พัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง
3. ส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาด
4. ส่งเสริมศักยภาพ การรวมกลุ่มและเครือข่ายสนับสนุนเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัยของเกษตรกร และผู้ประกอบการเพื่อสร้างความเข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพต้นทุนมนุษย์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

1. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีศักยภาพ รองรับต่อการเปลี่ยนแปลง
2. พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน
3. พัฒนาและยกระดับมาตรฐานชุมชน
4. พัฒนาระบบสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสตูล

วิสัยทัศน์

“เมืองท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับโลก เกษตรยั่งยืน สังคมน่าอยู่”

พันธกิจ

1. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและอุทยานธรณีโลกให้มีคุณภาพยั่งยืน
2. ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้า ภาคการเกษตร ประมง และพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร
3. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมให้รองรับการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเพื่อชมชนกการจราจรการขนส่งให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย
4. ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาด จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมที่ดีตลอดจนการพัฒนา แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคของประชาชน
5. พัฒนา อนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม วิถีชีวิตและภูมิปัญญาดั้งเดิมของจังหวัดสตูล โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน
6. พัฒนาคุณภาพชีวิต ประชาชนให้เกิดความสุข พัฒนาและส่งเสริมการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ได้มาตรฐาน
7. ส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

- 1.1 พัฒนา ปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีมาตรฐาน
- 1.2 พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ท่องเที่ยวชุมชนภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นเพื่อรองรับการเป็นอุทยานธรณีโลก
- 1.3 พัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวให้มีความรู้และทักษะในการให้บริการ การป้องกัน และบรรเทาอุบัติเหตุ รองรับการเป็นอุทยานธรณีโลก
- 1.4 ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้เป็นที่ยูู้จักอย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ ด้วยการใชสื่อที่ทันสมัยและสร้างสรรค์
- 1.5 สนับสนุน ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายตลอดทั้งปี รวมถึงการเพิ่มมูลค่าให้กับบริการการท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาในอนาคตของท้องถิ่นด้วยเทคนิค (SWOT ANALYSIS) การท่องเที่ยวชุมชนตำบลทุ่งหว้า

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาในอนาคตของท้องถิ่นด้วยเทคนิค (SWOT ANALYSIS) การท่องเที่ยวชุมชนตำบลทุ่งหว้า

จุดแข็ง (STRENGTHS)	จุดอ่อน (WEAKNESS)
1.แหล่งท่องเที่ยวในตำบลทุ่งหว้ามีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม	1.ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชน
2.ชุมชนมีต้นทุนทางด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่โดดเด่น	2.ขาดองค์ความรู้ เทคนิคการสื่อความหมายให้กับนักท่องเที่ยว
3.มีข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ตำนานสุโขทัยโบราณ	3.แหล่งท่องเที่ยวบางจุดความสะอาด
4.การบริหารจัดการของกลุ่มเป็นระบบ	4.การสื่อสารภาษาต่างประเทศมีน้อย
5.ชุมชนมีการรวมกลุ่มอย่างเข้มแข็งและมีความสามัคคีในกลุ่ม	5.กลุ่มท่องเที่ยวยังไม่ได้จัดตั้งกลุ่ม
6.มีปราชญ์ชาวบ้านในด้านประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่น	6.กลุ่มเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวจำนวนน้อย
7.ชุมชนอยู่อาศัยด้วยกันแบบเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่แบ่งแยกศาสนา	7.โปรแกรมกิจกรรมท่องเที่ยวยังไม่ชัดเจน
8.สมาชิกในชุมชนมีการระดมทุนและมีศักยภาพในการจัดการกิจกรรมท่องเที่ยว	8.รถพาหนะนำเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนมีไม่เพียงพอ
9.ชุมชนมีไกด์ท้องถิ่นที่ได้ผ่านการอบรม	
10.ชุมชนมีสัญลักษณ์ของGeo Park ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน	

ตารางที่ 4.2 ปัจจัยภายนอก (External Factor)

โอกาส (OPPORTUNITY)	อุปสรรค (THREAT)
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.ท่งหว้า) ให้ความสำคัญ เรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชน	1. ภัยธรรมชาติช่วงมรสุม
2. วิทยากรจากวิทยาลัยชุมชนจังหวัดสตูลมาอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดเส้นทางและโปรแกรมการท่องเที่ยว	2. พื้นที่ชุมชนอยู่ในเขตป่าอนุรักษ์
3. หน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว	3. การขึ้น – ลงของน้ำ ทะเลที่ไม่สามารถควบคุมได้
4. ชุมชนค้นแบบเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน (พีเลียง) ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน	4. จังหวัดสตูลเป็นจังหวัดท่องเที่ยวรอง และชุมชนยังไม่เป็นที่รู้จักในระดับกว้าง
5. รัฐให้ความสำคัญกับนโยบายการท่องเที่ยว โดยชุมชน และส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง	5. แหล่งที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวในตำบลท่งหว้ายังมีน้อย
6. ตำบลท่งหว้าเป็นแหล่งธรณีวิทยาโลก	

ที่มา: ข้อมูลจาก แผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน ปี 2561– 2563 กลุ่มท่องเที่ยวชุมชน ตำบลท่งหว้า จังหวัดสตูลแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561-2565)

3) เนื้อหาสาระประเด็น การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลท่งหว้า มีแหล่งท่องเที่ยว สำหรับบริการให้กับนักท่องเที่ยว เช่น พิพิธภัณฑ์อุทยานธรณีโลก สตูล พิพิธภัณฑ์ช้างศึกดำบรรพ์ท่งหว้า ซึ่งทั้งสองแห่งเป็นสถานที่เก็บรวบรวมซากดึกดำบรรพ์ที่พบเจอในพื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล ล่องเรือชมความงามของถ้ำเล สเตโกดอน ถ้ำธารลอดที่มีระยะทางยาวที่สุดในประเทศไทย พักผ่อนกับธรรมชาติและสายน้ำที่น้ำตกธารปลิว ซึ่งพื้นน้ำตกสามารถเดินผ่านได้โดยไม่ลื่นท่องเที่ยวเชิงเกษตรบนแผ่นดินอุทยานธรณีโลกสตูล ที่ นิคมเมล่อน และสวนควนซึ้งหม้อข้าวหม้อแกงลิง แปลงสาธิตการปลูกพริกไทยพื้นเมืองสุไหงฮุบ แปลงสาธิตการปลูกองุ่นที่นาไร่ขาวสตูล ชมวิถีชีวิตการประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน ตลอดจนบริการที่พักโฮมสเตย์ล้อมรอบด้วยธรรมชาติสะอาดปลอดภัย อาหารสดอร่อย ซึ่งในแต่ละสถานที่จะมีรายละเอียด ดังนี้ประกอบไปด้วย การสื่อสาร รูปแบบการท่องเที่ยว ที่มีความหลากหลายตามวิถีและอัตลักษณ์ของคนชุมชน

(1) การสื่อสารการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลทุ่งหว้า โดยการสื่อสารผ่านช่องทางสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ เพื่อเข้าถึงนักท่องเที่ยว ดังนี้

1. การจัดทำทริป การท่องเที่ยว โดยการจัดโปรแกรมนำเที่ยว และรายละเอียดค่าใช้จ่าย ผ่านสื่อโซเชียล เช่น โปรแกรมนำเที่ยวของ Thailandvillageacademy โปรแกรม 2 วัน 1 คืน

ตารางที่ 4.3 การจัดทำทริป การท่องเที่ยว โดยการจัดโปรแกรมนำเที่ยว และรายละเอียดค่าใช้จ่าย ผ่านสื่อโซเชียล เช่น โปรแกรมนำเที่ยวของ Thailandvillageacademy โปรแกรม 2 วัน 1 คืน

วันแรก: สนามบินหาดใหญ่ – ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช – ถ้ำเล สเตโกดอน	
08.00 น.	รถตู้ปรับอากาศ รอรับคณะ ณ จุดนัดพบ สนามบินหาดใหญ่ ออกเดินทางสู่ อ. ทุ่งหว้า
10.00 น.	เดินทางถึงศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอุทยานธรณีสตูล นำคณะชมศูนย์ประชาสัมพันธ์อุทยานธรณีสตูล เรียนรู้เรื่องราวการกำเนิดแผ่นดินสตูล และการก้าวไปสู่การเป็นอุทยานธรณีโลก “SatunUnesco Global Geopark” เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน จากนั้นชม “ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช พิพิธภัณฑ์ช้างศึกดำบรรพ์ทุ่งหว้า” ซึ่งรวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของจังหวัดสตูล รวมทั้งฟอสซิลช้าง สเตโกดอน อายุกว่า 1.8 ล้านปี พร้อมชมภาพยนตร์ 3D อุทยานธรณีสตูล (Satun Geopark)
12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน อาหารพื้นบ้านของกลุ่มทุ่งหว้าโฮมสเตย์โกดอน จากนั้นเดินทางไปยังถ้ำเล สเตโกดอน รับฟังข้อปฏิบัติและการเตรียมตัวก่อนการเข้าชมถ้ำเล
13.00 น.	ขึ้นต้นกับการล่องเรือคายัค สัมผัสความงดงามของหินงอก หินย้อย ภายในถ้ำเล สเตโกดอน ถ้ำเลที่ยาวที่สุดในคาบสมุทรมไทย-มาเลย์ ตามเส้นทางตามหาหัวใจที่ปลายอุโมงค์ ความยาวเกือบ 4 กิโลเมตร ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 10 ประจำปี 2558 และครั้งที่ 11 ประจำปี 2560 ประเภทแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

วันแรก: สนามบินหาดใหญ่ – ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช – ถ้ำเล สเตโกดอน	
16.00 น.	เดินทางกลับถึงจุดชมวิวกาญจนาภิเษก แวะรับประทานอาหารว่าง แล้วเดินทางชมสันหลังมังกร ‘สันหลังมังกร’ แนวสันทรายที่เกิดขึ้นตอนน้ำลดในกลางทะเล ซึ่งมีช่วงเวลาที่สวยที่สุดในเวลาที่น้ำกำลังลด เพราะกระแสน้ำที่พัดกระทบกันบนสันทรายรอบๆ ทำให้ดูเหมือนมังกรกำลังเล่นน้ำ เข้าที่พัก “ทุ่งหว้าโฮมสเตย์โกดอน” โฮมสเตย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน โฮมสเตย์ไทย ประจำปี พ.ศ. 2560-2562
19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น ณ ทุ่งหว้าโฮมสเตย์โกดอน จากนั้นพักผ่อนตามอัธยาศัย
วันที่สอง: วัดชมภูนิมิต – สวน “นิมโศโครโปนิกส์”	
07.30 น.	เดินชมบรรยากาศตลาดเก่าแก่เมืองเก่า ดินแดนเมืองท่าการค้าที่รุ่งเรืองในอดีต ในนาม “สุโขทัย” เป็นท่าเรือสำคัญมีการค้าขายกับต่างประเทศ ได้รับการขนานนามว่า “ปิ่นน้อย” ชมร่องรอยอาคารเก่าแก่ สถาปัตยกรรมแบบชิโนโปรตุกีส รับประทานอาหารเช้า ณ ชุมชนตลาดทุ่งหว้า
08.30 น.	นำท่านย้อนดูวิถีในอดีตชมวัดชมภูนิมิต นมัสการหลวงพ่อกันจันทร พระศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองชาวตำบลทุ่งหว้า
09.00 น.	ชมความอัศจรรย์ของพืชกินแมลง ต้นหม้อข้าวหม้อแกงลิงหลากหลายสายพันธุ์ พร้อมทั้งลิ้มลองข้าวเหนียวหม้อข้าวหม้อแกงลิง ขนมพื้นบ้านหารับประทานได้ยาก ณ “สวนควนซ้อง”
11.00 น.	จากนั้นเรียนรู้การประดิษฐ์ดอกกล้วยไม้ รองเท้านารีชาวสตูลจากดินไทย
12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ โฮมสเตย์บ้านปรีดา
13.30 น.	ชมสวน “นิมโศโครโปนิกส์” สวนผักไร้ดินและเมล็ดคุณภาพของอำเภอทุ่งหว้า เชิญแวะชม “กาแฟเมล็ดอ่อน” เกิดจากการผสมผสานของกาแฟและเมล็ดอ่อนที่ปลูกจากในสวน แห่งเดียวในจังหวัดสตูล
15.00 น.	ออกเดินทางกลับสู่สนามบินหาดใหญ่ คณะเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

ตารางที่ 4.4 การจัดทำทริป การท่องเที่ยว โดยการจัดโปรแกรมนำเที่ยว และรายละเอียดค่าใช้จ่าย
ผ่านสื่อโซเชียล เช่น โปรแกรมนำเที่ยวของ Thailandvillageacademy โปรแกรม 3 วัน 2 คืน

วันแรก: สนามบินหาดใหญ่ – ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช – ถ้ำเล สเตโกดอน	
08.00 น.	รถตู้ปรับอากาศ รอรับคณะ ณ จุดนัดพบ สนามบินหาดใหญ่ ออกเดินทางสู่ อ. ท่งหว้า
10.00 น.	เดินทางถึงศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอุทยานธรณีสตูล นำคณะชมศูนย์ประชาสัมพันธ์ อุทยานธรณีสตูล เรียนรู้เรื่องราวการกำเนิดแผ่นดินสตูล และการก้าวไปสู่การเป็น อุทยานธรณีโลก “SatunUnesco Global Geopark” เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน จากนั้นชม “ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช พิพิธภัณฑ์ช้างศึกดำบรรพ์ท่งหว้า” ซึ่งรวบรวม เรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของจังหวัดสตูล รวมทั้งฟอสซิลช้าง สเตโก ดอน อายุกว่า 1.8 ล้านปี พร้อมชมภาพยนตร์ 3D อุทยานธรณีสตูล (Satun Geopark)
12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน อาหารพื้นบ้านของกลุ่มท่งหว้าโฮมสเตย์โกดอน จากนั้น เดินทางไปยังถ้ำเล สเตโกดอน รับฟังข้อปฏิบัติและการเตรียมตัวก่อนการเข้าชมถ้ำเล
13.00 น.	ขึ้นเดินกับการท่องเที่ยวเรือคายัค สัมผัสความงดงามของหินงอก หินย้อย ภายในถ้ำเล สเตโก ดอน ถ้ำเลที่ยาวที่สุดในคาบสมุทไทย-มาเลย์ ตามเส้นทางตามหาหัวใจที่ปลาย อุโมงค์ ความยาวเกือบ 4 กิโลเมตร ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 10 ประจำปี 2558 และครั้งที่ 11 ประจำปี 2560 ประเภทแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ
16.00 น.	เดินทางกลับถึงจุดชมวิวกว๊านอ้อย แวะรับประทานอาหารว่าง แล้วเดินทางชมสันหลัง มังกร ‘สันหลังมังกร’ แนวสันทรายที่เกิดขึ้นตอนน้ำลดในกลางทะเล ซึ่งมีช่วงเวลาที่ สวยที่สุดในเวลาที่น้ำกำลังลด เพราะกระแสน้ำที่พัดกระทบกันบนสันทรายรอบๆ ทำให้ ดูเหมือนมังกรกำลังเล่นน้ำ เข้าที่พัก “ท่งหว้าโฮมสเตย์โกดอน” โฮมสเตย์ที่ผ่านการ รับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ประจำปี พ.ศ. 2560-2562
19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น ณ ท่งหว้าโฮมสเตย์โกดอน จากนั้นพักผ่อนตามอัธยาศัย
วันที่สอง: วัดชมภูนิมิต – สวน “ฉิมโศโครโปนิกส์”	
07.30 น.	เดินชมบรรยากาศตลาดเก่าแก่เมืองเก่า ดินแดนเมืองท่าการค้าที่รุ่งเรืองในอดีต ในนาม “สุโขทัย” เป็นท่าเรือสำคัญมีการค้าขายกับต่างประเทศ ได้รับการขนานนามว่า “ปิ่น น้อย” ชมร่องรอยอาคารเก่าแก่ สถาปัตยกรรมแบบชิโนโปรตุกีส รับประทานอาหารเช้า ย่านชุมชนตลาดท่งหว้า
08.30 น.	นำท่านขึ้นสู่วิถีในอดีตชมวัดชมภูนิมิต นมัสการหลวงพ่อก่อนจันทร์ พระศักดิ์สิทธิ์ คู่บ้านคู่อำเภอชาวตำบลท่งหว้า

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

วันที่สอง: วัดชมภูนิมิต – สวน “นิมไฮโดรโปนิคส์”	
09.30 น.	ศึกษาเรียนรู้วิธีทำฟ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ จากต้นตะบูน และศึกษาเรียนรู้วิธีทำขนม ผู้กรัก
12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ ลานอเนกประสงค์
14.00 น.	ชมสวน “นิมไฮโดรโปนิคส์” สวนผักไร้ดินและเมล็ดคุณภาพของอำเภอทุ่งหว้า เชิญแะชิม “กาแฟเมล็ดอ่อน” เกิดจากการผสมผสานของกาแฟและเมล็ดอ่อนที่ปลูก จากในสวนแห่งเดียวใน จังหวัดสตูล
15.30 น.	เดินทางกลับที่พัก
19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น ณ ทุ่งหว้าโฮมสเตย์โกดอน จากนั้นพักผ่อนตามอัธยาศัย
วันที่สาม: สวนควนช่อง	
08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า ณ ทุ่งหว้า โฮมสเตย์โกดอน
09.00 น.	ชมความอัศจรรย์ของพืชกินแมลง ต้นหม้อข้าวหม้อแกงลิงหลากหลายสายพันธุ์ พร้อมทั้งลิ้มลองข้าวเหนียวหม้อข้าวหม้อแกงลิง ขนมพื้นบ้านรับประทานได้ ยาก ณ “สวนควนช่อง”
11.00 น.	จากนั้นเรียนรู้การประดิษฐ์ดอกกล้วยไม้ รองเท้านารีชาวสตูลจากดินไทย
12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ โฮมสเตย์บ้านปรีดา
14.00 น.	ออกเดินทางกลับสู่สนามบินหาดใหญ่ คณะเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

ตารางที่ 4.5 การจัดทำทริป การท่องเที่ยว โดยการจัดโปรแกรมนำเที่ยว และรายละเอียดค่าใช้จ่าย
ผ่านสื่อโซเชียล เช่น โปรแกรมนำเที่ยวของ Thailandvillageacademy โปรแกรม 6 วัน 5 คืน

วันแรก: สนามบินหาดใหญ่ – หลวงพ่อแก่นจันทร์	
บ่าย	รถตู้ปรับอากาศ รอรับคณะ ณ จุดนัดพบ สนามบินหาดใหญ่ ออกเดินทางสู่ อ.ทุ่งหว้าเดินทางถึงเมืองทุ่งหว้า ดินแดนเมืองทำการค้าที่รุ่งเรืองในอดีต ในนาม “สุโขทัย” เป็นท่าเรือสำคัญมีการค้าขายกับต่างประเทศ ได้รับการขนานนามว่า “ปิ่นน้อย” นำท่านย้อนสู่วิถีในอดีตชมวัดชมภูมิบุตร นมัสการหลวงพ่อก่อนจันทร์ พระศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคูเมืองชาวตำบลทุ่งหว้า
	เข้าที่พัก “ทุ่งหว้าโฮมสเตย์โกคอง” โฮมสเตย์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย ประจำปี พ.ศ. 2560-2562
19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น ณ ทุ่งหว้าโฮมสเตย์โกคอง จากนั้นพักผ่อนตามอัธยาศัย
วันที่สอง: ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช – ถ้ำสเตโกดอน	
08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า ณ ทุ่งหว้า โฮมสเตย์โกคอง
09.00 น.	เดินทางถึงศูนย์บริการนักท่องเที่ยวอุทยานธรณีสตูล นำคณะชมศูนย์ประชาสัมพันธ์อุทยานธรณีสตูล เรียนรู้เรื่องราวการกำเนิดแผ่นดินสตูล และการก้าวไปสู่การเป็นอุทยานธรณีโลก “SatunUnesco Global Geopark” เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน จากนั้นชม “ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช พิพิธภัณฑ์ช้างศึกดำบรรพ์ทุ่งหว้า” ซึ่งรวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของจังหวัดสตูล รวมทั้งฟอสซิลช้างสเตโกดอน อายุกว่า 1.8 ล้านปี พร้อมชมภาพยนตร์ 3D อุทยานธรณีสตูล (Satun Geopark)
10.00 น.	ชมศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช พิพิธภัณฑ์ช้างศึกดำบรรพ์ทุ่งหว้า ซึ่งรวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของจังหวัดสตูล รวมทั้งฟอสซิลช้างสเตโกดอน อายุกว่าล้านแปดแสนปี
11.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน อาหารพื้นบ้านของกลุ่มทุ่งหว้าโฮมสเตย์โกคอง จากนั้นเดินทางไปยังถ้ำเล สเตโกดอน รับฟังข้อปฏิบัติและการเตรียมตัวก่อนการเข้าชมถ้ำเล

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

วันที่สอง: ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช – อำเภอเสนาโกตอน	
13.00 น.	ขึ้นรถกับการท่องเที่ยวเรือคายัค สัมผัสความงดงามของหินงอก หินย้อย ภายในถ้ำเสนาโกตอน ถ้ำที่สวยงามที่สุดในคาบสมุทรไทย-มาเลย์ ตามเส้นทางตามหาหัวใจที่ปลายอุโมงค์ ความยาวเกือบ 4 กิโลเมตร ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 10 ประจำปี 2558 และครั้งที่ 11 ประจำปี 2560 ประเภทแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ
16.00 น.	เดินทางกลับถึงจุดชมวิวกาญจนาภิเษย จากนั้นเดินทางกลับที่พัก
19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น ณ หอวังวิเศษเสนาโกตอน จากนั้นพักผ่อนตามอัธยาศัย
วันที่สาม: สันหลังมังกร – ผ้ามัดย้อม	
08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า ณ หอวังวิเศษเสนาโกตอน
09.00 น.	ออกเดินทางสู่จุดชมวิวกาญจนาภิเษย ลงเรือหางยาว เดินทางชมสันหลังมังกร แนวสันทรายที่เกิดขึ้นตอนน้ำลดในกลางทะเล ซึ่งมีช่วงเวลาที่สวยที่สุดในเวลาที่น้ำกำลังลด เพราะกระแสน้ำที่พัดกระทบกันบนสันทรายรอบๆ ทำให้ดูเหมือนมังกรกำลังเล่นน้ำ
12.00 น.	เดินทางกลับถึงจุดชมวิวกาญจนาภิเษย รับประทานอาหาร ณ ลานอเนกประสงค์
13.00 น.	ศึกษาเรียนรู้วิถีทำผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ จากต้นตะบูน
14.30 น.	ศึกษาเรียนรู้วิถีทำขนมลูกท้อ
16.00 น.	เดินทางกลับที่พัก
19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น ณ หอวังวิเศษเสนาโกตอน จากนั้นพักผ่อนตามอัธยาศัย
วันที่สี่: สวนควนซ้อง – ประดิษฐ์ดอกไม้ลอยน้ำ – น้ำตกธารปลิว	
08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
09.00 น.	ชมความอัศจรรย์ของพืชกินแมลง ดั้นหม้อข้าวหม้อแกงลิงหลากหลายสายพันธุ์พร้อมทั้งลิ้มลองข้าวเหนียวหม้อข้าวหม้อแกงลิง ขนมพื้นบ้านหารับประทานได้ยาก ณ “สวนควนซ้อง”
11.00 น.	จากนั้นเรียนรู้การประดิษฐ์ดอกไม้ลอยน้ำรองเท้านารีชาวสตูลจากดินไทย
12.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน ณ โฮมสเตย์บ้านปรีดา
13.30 น.	เดินทางไปสัมผัสบรรยากาศความร่มรื่น และความชุ่มฉ่ำของน้ำตกธารปลิว
16.00 น.	เดินทางกลับที่พัก
19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น ณ หอวังวิเศษเสนาโกตอน จากนั้นพักผ่อนตามอัธยาศัย

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

วันที่ทำ: สวน “ฉิมโศโครโปนิกส์” – วิธีประมงพื้นบ้าน	
08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า ณ ท่งหว้า โสมสเด็จโกดอน
09.00 น.	ศึกษาเรียนรู้วิถีถักสร้อยกับเชือกเทียน ข้อมือหรือสร้อยคอ
10.00 น.	ศึกษา เรียนรู้วิธี เย็บหมวก จากเศษผ้า
12.00 น.	รับประทานอาหารเช้า ณ ท่งหว้า โสมสเด็จโกดอน
13.00 น.	ออกเดินทางชมตลาดเก่าแก่เมืองท่งหว้า เมืองป็นนึ่งน้อยที่ยังคงเสน่ห์ย่านการค้าในอดีต และชมร่องรอยอาคารเก่าแก่ สถาปัตยกรรมแบบชิโนโปรตุกีส ณ ตลาดท่งหว้า ชมสวน “ฉิมโศโครโปนิกส์” สวนผักไร้ดินและเมล่อนคุณภาพของอำเภอท่งหว้า เชิญ แะชิม “กาแฟเมล่อน” เกิดจากการผสมผสานของกาแฟ และเมล่อนที่ปลูกจากในสวน แห่งนี้เดียวใน จังหวัดสตูล
17.00 น.	ออกเดินทางสู่ท่าเรือท่งหว้า ศึกษาเรียนรู้วิถีประมง พร้อมรับประทานอาหารบนเรือ
22.00 น.	เดินทางกลับที่พัก
วันที่หก: ถ้ำอุไรทอง – สนามบินหาดใหญ่	
08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า ณ ท่งหว้า โสมสเด็จโกดอน
09.00 น.	ออกเดินทางสู่ ถ้ำอุไรทอง เป็นเทือกเขาหินปูนลูกโดด ยอดเขาส่วนที่สูงที่สุดประมาณ 90 เมตร ด้านล่างมีอุโมงค์ถ้ำลอดยาวประมาณ 50 เมตร ภายในถ้ำจะได้พบกับหินงอกหินย้อยที่สวยงาม
12.00 น.	รับประทานอาหารเช้า ณ ร้านอาหาร บริเวณ หาดปากบารา ก่อนออกเดินทางสู่สนามบินหาดใหญ่
13.30 น.	ออกเดินทางกลับสู่สนามบินหาดใหญ่ คณะเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

2. สถานที่ท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญ

2.1 ศูนย์การเรียนรู้ด้านธรณีวิทยาของอุทยานธรณีโลกสตูล พิพิธภัณฑ์อุทยานธรณีโลกสตูลตั้งอยู่ภายในบริเวณองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า สถานที่นี้คือจุดเริ่มต้นสำหรับการท่องเที่ยวอุทยานธรณีสตูล เป็นที่ที่จัดแสดงและเก็บรวบรวมซากฟอสซิลบางส่วนที่พบเจอในพื้นที่ของเขตอุทยานธรณีทั้ง 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอละงู อำเภอมะนัง อำเภอเมือง (ในส่วนที่เป็นหมู่เกาะต่างๆ) และอำเภอทุ่งหว้า อาทิเช่น ไทรโลไบต์ จากเกาะตะรุเตา, นอติลอยด์ ซึ่งเป็นบรรพบุรุษของหมึกในปัจจุบัน, สโตรมาโตไลต์สิ่งมีชีวิตที่สร้างออกซิเจนให้กับโลกจนทำให้สิ่งมีชีวิตอื่นกำเนิดขึ้นมา เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของแผ่นดินสตูลจากท้องทะเลลึกดำบรรพ์ 550 ล้านปีก่อนสู่แผ่นดินที่อุดมสมบูรณ์และผู้คนอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในปัจจุบัน

2.2 ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช พิพิธภัณฑ์ช้างศึกดำบรรพ์ทุ่งหว้า

ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล โดยภายในห้องนิทรรศการประกอบด้วย การจัดแสดงซากฟอสซิลฟันกรามช้างสเตโกดอนที่มีชีวิตเมื่อราว 1.8 ล้านปีก่อน ถูกพบเจอโดยบังเอิญโดยชาวบ้านที่เข้าไปเพื่อจับกุ้งก้ามกรามในถ้ำวังกล้วย บ้านคีรีวง หมู่ที่ 7 ตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า นอกจากนี้ภายในศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราชฯ ยังนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับช้างไทย ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นในจังหวัดสตูล

2.3 ถ้ำสเตโกดอน ถ้ำธารลอดที่ยาวที่สุดในประเทศไทย ระยะทาง 3.4 กิโลเมตรเป็นแหล่งพบฟอสซิล "ช้างสเตโกดอน" อายุ 1.8 ล้านปี ตลอดจนร่องรอยฟอสซิลหมึกทะเลโบราณ "นอติลอยด์" อายุกว่า 400 ล้านปี การท่องเที่ยวจะใช้เรือคายัคชมความสวยงามของหินงอกหินย้อย ภายในถ้ำ เปลี่ยนเป็นนั่งเรือหางยาว ชมความอุดมสมบูรณ์ของป่าชายเลน

2.4 จุดชมวิวกาญจนาภิเษก สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ที่รายล้อมด้วยธรรมชาติ ความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าชายเลน และสายน้ำกว้างไกลสุดลูกหูลูกตา

2.5 หอสีหลัง เป็นเนินทรายบริเวณกว้างเป็นที่อยู่อาศัยของปูก้ามดาบ และปูกองทัพ เมื่อน้ำลดจะทำให้เห็นปูก้ามดาบ และปูกองทัพ จำนวนมหาศาล ซึ่งบ่งบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศได้เป็นอย่างดี

2.6. เกาะเหลาตรง เกาะขนาดเล็ก ที่ตั้งร่องรอยประวัติศาสตร์ไว้ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้ ในอดีตเกาะแห่งนี้เคยเป็นสถานที่ ที่เรือสำเภาที่ล่องเรือมาจากปีนัง เพื่อทำการค้าขายกับเมืองสุไหงโกลก เมื่อสินค้าที่นำมาค้าขาย คือ ภาชนะเครื่องปั้นดินเผา เกิดความเสียหาย ไม่สามารถซื้อขายได้ ก็จะทิ้งไว้ ณ เกาะแห่งนี้ ซึ่งปัจจุบันยังคงเหลือซากภาชนะดังกล่าวไว้ให้เห็น

2.7 สันหลังมังกรทุ่งหว้า สันคอนทรายที่ไหลพ้นน้ำเมื่อน้ำลดสามารถลงไปเดินเท้าเปล่าได้

2.8. น้ำตกธารปลิว เป็นน้ำตกสูงประมาณ 5 เมตร มีน้ำไหลออกมาจากช่องโพรงหินปูนบริเวณตีนเขาหินปูนที่อยู่ด้านหลังบริเวณน้ำตกประมาณ 50 เมตร พื้นหินที่น้ำไหลผ่านมีการพอกพูนของสารแคลเซียมคาร์บอเนตเป็นปูนน้ำจืดเคลือบพื้นผิวโขดหินโค้งมนสามารถเดินผ่านไปโดยไม่ลื่นสามารถแวะมาท่องเที่ยวพักผ่อนได้ทุกวัน

2.9 เมืองเก่าสุโขทัยและตลาดทุ่งหว้า ชมสถาปัตยกรรม “ชินโพรตุกิส” ซึ่งได้รับอิทธิพลรูปแบบการสร้างจากเมืองปีนัง มาเลเซีย เนื่องจากในอดีต อ.ทุ่งหว้า มีชื่อว่า “สุโขทัย” เป็นเมืองท่าทางการติดต่อค้าขายกับต่างชาติ จึงนำวัฒนธรรมต่างๆ ของต่างชาติเข้ามา รวมถึงรูปแบบการสร้างที่อยู่อาศัย

2.10 วัดชมพูนุท เป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่อกันจันทร ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของชาวทุ่งหว้าบรรพบุรุษรุ่นแรกๆ เหมาะแก่การแวะสักการะเพื่อเป็นสิริมงคลตลอดการเดินทาง

2.11 ทุ่งหว้าโฮมสเตย์โกคอง ซึ่งผ่านการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย จากกรมการท่องเที่ยว ที่พักพร้อมอาหารเช้า ตั้งอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ ใกล้แหล่งท่องเที่ยวเส้นทางสะควก ได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย จากกรมการท่องเที่ยว ที่พักยังมีบริการอาหารพื้นบ้านและอาหารทะเลสดๆ แก่นักท่องเที่ยว

3. แหล่งเรียนรู้ของชุมชน

3.1 จิม เมล่อน เป็นแหล่งเรียนรู้การปลูกพืชที่ไม่ใช้ดิน ซึ่งเป็นวิธีการใหม่ในการปลูกพืช โดยเฉพาะการปลูกผักและพืชที่ใช้เป็นอาหาร เนื่องจากประหยัดพื้นที่ และไม่ปนเปื้อนกับสารเคมีต่างๆ ในดิน ทำให้ได้พืชผักที่สะอาดเป็นอาหาร ซึ่งในสภาพแวดล้อมและสภาพการศาสตร์หนึ่งๆ การปลูกพืชแบบไฮโดรโปนิคส์ ผู้ประกอบการ นายชัชพัทธ์ หล่อสุพรรณพร นำความรู้ทางด้านการเกษตรมาเป็นแหล่งเรียนรู้พร้อมสาธิตการเขียนลายฟอสซิลบนผลเมล่อน

3.2 สวนควนซ้อง หม้อข้าวหม้อแกงลิง เป็นศูนย์เรียนรู้บริการนักท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เพื่อสร้างความผูกพัน สร้างการเรียนรู้ลงมือปฏิบัติจริงเป็น จุดเพาะขยายพันธุ์หม้อข้าวหม้อแกงลิงที่กำลังจะสูญพันธุ์เป็นทั้งแหล่งเรียนรู้ และชมพื้นที่เมืองระดับชุมชนที่ยั่งยืนของอุทยานธรณีโลกและเป็นจุดเชื่อมโยงการท่องเที่ยวจากพิพิธภัณฑ์โอบารุคสตูล

3.3 ศูนย์เรียนรู้กลุ่มพริกไทยสุโขทัย ศูนย์เพาะพันธุ์พริกไทยสายพันธุ์ดั้งเดิมที่มีชื่อว่า “พริกไทยสุโขทัย” ซึ่งพริกไทยชนิดนี้เคยเป็นสินค้าส่งออกสำคัญของเมือง

ทุ่งหว้าหรือสุไหงอุเปในอดีต ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของพริกไทยสุไหงอุเปที่ไม่เหมือนพริกไทยที่ไหน คือ มีกลิ่นและรสชาติที่จัดจ้านกว่า ปัจจุบันนอกจากกลุ่มจะมีแปลงสาธิตการปลูกพริกไทยพริกไทยสุไหงอุเปแล้ว ยังมีการนำพริกไทยมาเป็นส่วนผสมหลักในการทำขนม เช่น ขนมเปียะ ขนมลูกก็พริกไทย

3.4 แปลงสาธิตการปลูกรองเท้านารีชาวสตูล ศูนย์เรียนรู้ด้านการปลูกกล้วยไม้ โดยเฉพาะกล้วยไม้สายพันธุ์ “รองเท้านารีชาวสตูล” ซึ่งเป็นกล้วยไม้เฉพาะถิ่นเติบโตได้ดีในภูมิประเทศแบบหินปูน เช่น พื้นที่อุทยานธรณีโลกสตูล กลุ่มมีความชำนาญด้านการเพาะขยายพันธุ์กล้วยไม้นอกจาก รองเท้านารีชาวสตูลแล้ว ยังมี “รองเท้านารีเหลืองกระบี่” ซึ่งมีความโดดเด่นและเอกลักษณ์เช่นกันตลอดจนกลุ่มมีกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวคือการปั่นดอกไม้/ฟอสซิล จากดิน เพื่อเป็นของฝากหรือของที่ระลึก และกิจกรรม “คืนกล้วยไม้สู่ป่า” ที่มุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงการอนุรักษ์พันธุ์กล้วยไม้ประจำจังหวัดสตูล

3.5 กลุ่มผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ บ้านท่าอ้อย เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการทำผ้ามัดย้อมจากพืชป่าชายเลน ได้แก่ต้นตะบูน สามารถเรียนรู้ได้ในทุกขั้นตอนของการทำผ้ามัดย้อม ตั้งแต่ การเลือกวัตถุดิบ การสกัดสี การมัดผ้าเป็นลายต่างๆ เช่น ลายฟอสซิลแอมโมไนต์ ลายหัวใจ หรือลายอื่นๆ ตามจินตนาการ

4. ผลิตภัณฑ์ของชุมชน

ชุมชนมีผลิตภัณฑ์และสินค้าชุมชน ที่มีรูปแบบบรรจุภัณฑ์มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ระบุรายละเอียดผู้ผลิต วันเดือนปีที่ผลิต วันหมดอายุอย่างชัดเจน และเน้นใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมแทนพลาสติกโดยมีศูนย์กลางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน ทำให้นักท่องเที่ยวสะดวกในการเลือกซื้อ ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ของชุมชน ได้แก่

4.1 แปรรูปอาหารทะเลเช่น ปลาเส้น ปลากระดียว กะปิพื้นบ้านซึ่งเป็นอาหารขึ้นชื่อและมีรสชาติดี และวัตถุดิบหาได้จากแหล่งในชุมชน

4.2 น้ำสมุนไพร เป็นผลผลิตทางการเกษตรในชุมชนมาแปรรูปเป็นเครื่องดื่ม เช่นน้ำแมล่อน น้ำตะไคร้

4.3 ขนมลูกกรัก ขนมชื่อความหมายดี มาพร้อมกับรูปร่างลักษณะคล้ายโบว์เนื้อแป้งกรอบ ใสรสชาติอร่อย จัดจ้าน กลมกล่อม ถึงเครื่อง มีให้เลือก 3 ใส คือ ใส่กุ้ง ใส่ปลาและใส่หวาน

4.4 เมล่อน ลายฟอสซิล ที่ นิยม เมล่อน เนื้อเมล่อนรสชาติ หวาน น้ำละมุน สามารถสั่งจองผลเมล่อนและสั่งวาดลายได้ล่วงหน้า นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเมล่อน เช่น แยม เมล่อน ไวน์เมล่อน และกาแฟเมล่อน

4.5 ขนมหมื่อข้าวหม้อแกงลิง จากกลุ่มสวนควนซ้องหมื่อข้าวหม้อแกงลิง นอกจากจะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์หมื่อข้าวหม้อแกงลิงแล้ว ยังมีผลิตภัณฑ์เป็นขนมหมื่อข้าวหม้อแกงลิง ซึ่งเป็นขนมที่หาทานยากในปัจจุบัน

4.6 พริกไทยและขนมจากพริกไทยสุโขทัย เช่น ขนมเปี๊ยะ ลูกก็พริกไทย ซึ่งจะมีส่วนผสมหลักเป็นพริกไทยสุโขทัย รสชาติอร่อย พร้อมได้รับประโยชน์จากพริกไทย

5. เมนูอาหารท้องถิ่น

เมนูอาหารท้องถิ่นบริการนักท่องเที่ยว จะเป็นอาหารพื้นถิ่น มีความอร่อย สะอาด ปลอดภัยผลิตจากผลผลิตที่เป็นอินทรีย์ เช่น แกงส้มอ้อดิบปลาหมัก น้ำพริกนุญ นุญนี้ไข่ น้ำพริกกุ้งสด ยำห้วปลี มันมังกร ไข่ปลาหมักพริกไทยดำทอด แกงไก่บ้านหยวก ฯลฯ

6. สินค้าของขวัญของฝากและของดีของชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า เช่น ขนมสุกรัก ไม้กวาดดอกหญ้า กะปิ จาหลู
 ดังภาพที่ 4.23 – 4.24 สินค้าของฝากและแหล่งท่องเที่ยวในเขตการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนตำบลทุ่งหว้า

ภาพที่ 4.23 สินค้าของฝากและแหล่งท่องเที่ยวในเขตการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนตำบลทุ่งหว้า

ภาพที่ 4.24 สินค้าของฝากและแหล่งท่องเที่ยวในเขตการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนตำบลทุ่งหว้า

2.2 การกำหนดสาร พบว่า มีความสำคัญในการกำหนดข่าวสารสำคัญในการดำเนินการ สื่อสารเพื่อ การวางแผนการนำเสนอข่าวสาร ประกอบด้วย เรื่องราวกิจกรรมการท่องเที่ยวใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกิจกรรมการท่องเที่ยวของพื้นที่ใกล้เคียงในพื้นที่จังหวัดสตูลและ จังหวัดใกล้เคียง ข่าวสารสถานการณ์ การจัดกิจกรรมอื่นๆ เป็นต้น

2.2.1 การกำหนดรูปแบบการนำเสนอ การวางแผนร่วมกันภาคส่วนราชการ กลุ่มผู้นำท้องถิ่น/ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชน ในการกำหนดรูปแบบการ นำเสนอและช่องทางการสื่อสารเป็นแนวทางผ่านกระบวนการรวบรวมข้อมูลในการจัดทำ “สาร” เกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนที่น่าสนใจสอดคล้องและสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของ คนในชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า เป็นสื่อในการเล่าเรื่อง เช่น การจัดทำ หนังสือประวัติ ดำเนินชุมชน เส้นทางท่องเที่ยวทุ่งหว้า หนังสือท่องเที่ยวทุ่งหว้า หนังสือท่องเที่ยว ชุมชนตำบลทุ่งหว้า เพื่อคนในชุมชนสามารถเล่าให้นักท่องเที่ยวผู้มาเยือนได้อย่างถูกต้องและ เหมือนกันพร้อมมีหลักฐานส่งต่อรุ่นต่อรุ่น ผ่านหนังสือ หรือสื่อสารเรื่องราวในฐานะเครื่องมือใน

การประชาสัมพันธ์ มีการนำเสนอผ่านสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อวิดีโอ สื่อมวลชนและสื่อใหม่

ภาพที่ 4.25– 4.26 การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

ภาพที่ 4.25 การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

ภาพที่ 4.26 การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

2.2.2 การกำหนดช่องทางการนำเสนอ เป็นการวางแผนและกำหนดทิศทางส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า แบบปากต่อปาก ช่องทางการจัดกิจกรรม เช่นการจัดกิจกรรมประเพณีไหว้ผีโป๊ ซึ่งเป็นการสื่อสารรูปแบบเดิมที่คนในชุมชนใช้กันอยู่แล้ว เพียงแต่มีการปรับเปลี่ยนช่องทางเพิ่มเติม เป็นรูปแบบผ่านระบบออนไลน์ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการกระจายข่าวสารของการท่องเที่ยวให้เป็นที่รับรู้ในวงกว้างขึ้น เช่น การที่มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมกิจกรรมงานประเพณีที่ชุมชนจัดขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี จนเกิดความประทับใจ มีการแบ่งปันข้อมูล ผ่านช่องทางสื่อใหม่ ประเภทสื่อออนไลน์

“ทุกครั้งเมื่อนึกถึงทุ่งหว้าจะนึกถึงประเพณีไหว้ผีโขนของชาวทุ่งหว้า ได้เห็นประเพณีดั้งเดิมที่หาดูได้ยากและชาวทุ่งหว้ายังคงรักษาวัฒนธรรมประเพณีนี้อย่างต่อเนื่อง”

(นางรัชนี วรรณบวร, สัมภาษณ์ ตุลาคม 2563)

“เมื่อมีโอกาสมาเที่ยวทุ่งหัวสถานีที่สำคัญที่ไปอย่างต่อเนื่องคือการกราบสักการะ
หลวงพ่อแก่นจันทร์ ที่วัดชมพูนิคม ”

(นางสาววิยะดา เพชรสุทธิ์, สัมภาษณ์ ตุลาคม 2563)

ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน เริ่มต้น โดยการขับเคลื่อนการท่องเที่ยว โดย (1) ภาควิชาการ สำนักงานอำเภอทุ่งหว้า เทศบาลตำบลทุ่งหว้า องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า (2) กลุ่มผู้นำท้องถิ่น/ชุมชน กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาลตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจท่องเที่ยว กลุ่มวิสาหกิจทุ่งหว้าโฮมสเตย์ โฮมสเตย์สุโหงอุเปยี่ยนยุคกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวทำอ้อย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฉิมเมลอน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพริกไทยสุโหงอุเป กลุ่มวิสาหกิจชุมชนรองเท้านารี กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนควนซ้อง (หม้อข้าวหม้อแกงลิง) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนชาขลุ (4) กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ ประกอบด้วย กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์แม่แป้นสเตโกดอน คุณปริดาสเตโกดอน นิสาโฮมสเตย์ บ้านไร่โฮมสเตย์โกดอน ทุ่งหว้าโฮมสเตย์สุโหงอุเปยี่ยนยุค Beloved Homestay Thungwa บ้านชาขลุทุ่งหว้า (5) กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนและแม่ค้า ประกอบด้วย ร้านฉิมเมลอน ชุมชนทำอ้อยของฝาก ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติทำอ้อย ร้านอาหารสุดที่รัก ปลาบิน ร้านโสแดง (6) กลุ่มแม่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน (7) กลุ่มไกด์และมัคคุเทศก์น้อย ประกอบด้วย กลุ่มนำเที่ยวถ้ำเลสเตโกดอน ไกด์ท้องถิ่น นายราณแดงงาม นายเทิดศิลป์ บุญเสน นายบัณฑิต หลั่งเกาะ ยวมัคคุเทศน์และ (8) กลุ่มนักท่องเที่ยวทำการ

สื่อสารการท่องเที่ยวชุมชนให้เป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารในการดำเนินการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวอย่างจริงผ่านการสื่อสารทุกรูปแบบ และพัฒนาการสื่อสารของบุคคลในการสื่อสาร ทั้งในและนอกชุมชนโดยอาศัยสื่อที่มีทั้งสื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจ โดยรูปแบบการสื่อสารที่ปรากฏ ส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลการท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว จากทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ผ่านสื่อเว็บไซต์เฟซบุ๊ก ไลน์ แผ่นพับ ไปสเตอร์ และป้าย เป็นต้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบ โดยรูปแบบในการสื่อสารนั้น อาจเป็นการสื่อสารทางเดียว ด้วยสื่อมวลชน การจัดทำรายการโทรทัศน์ สื่อโซเชียลช่องทางยูทูบ ไปยังนักท่องเที่ยวทั้งในและนอกชุมชน และบุคคลทั่วไปที่สนใจกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนโดยการเผยแพร่ให้กลุ่มเป้าหมายรับทราบและร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ชุมชนได้จัดขึ้น โดยเป็นการออกอากาศโซเชียลและสื่อกิจกรรม

สำหรับรูปแบบการสื่อสารสองทางที่เกิดขึ้นในการสื่อสารการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า เป็นการสื่อสารระหว่างเครือข่าย ภาครัฐและเอกชน เพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนกับนักท่องเที่ยว โดยการสื่อสารในรูปแบบของการการพูดคุยกับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในชุมชน ในประเด็น ของประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว สินค้าที่ระลึก อาหารพื้นถิ่น การอนุรักษ์ธรรมชาติ ความปลอดภัยในการเที่ยวของนักท่องเที่ยว รวมถึงการประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวและ รูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม เป็นการสื่อสารระหว่างเครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชนทุกกลุ่มกับนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะเป็นการสื่อสารในรูปแบบกิจกรรม โดยเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ เช่น กิจกรรมการทำผ้าบาติก ผ้ามัดย้อมด้วยสีธรรมชาติ กิจกรรมล่องถ้ำเลสโตโกดอน กิจกรรมการทำขนมหม้อข้าวหม้อแกงลิงการสัมผัสและเยี่ยมชมสันหลังมังกร

2.3 การประเมินผล

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า เป็นกระบวนการที่ภาคส่วนราชการ ผู้นำท้องที่ ผู้นำชุมชนและภาคเอกชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยใช้ความรู้ทางวิชาการและความสามารถในการให้ความรู้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรวมถึงชาวบ้านพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน พัฒนาขับเคลื่อนการดำเนินงาน และผลักดันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรวมถึงชาวบ้านเป็นผู้นำสื่อสารการท่องเที่ยวชุมชน สร้างการมีส่วนร่วมและความเป็นเจ้าของการท่องเที่ยวที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการประเมินผลจากการสื่อสารเพื่อส่งเสริม สนับสนุนและผลักดันการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับชุมชน เข้าใจอัตลักษณ์พื้นถิ่นของตน สิ่งที รูปแบบการสื่อสารที่ ใช้ส่วนใหญ่จึงเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยใช้รูปแบบ

สื่อสารแบบปากต่อปาก นอกจากการบอกกล่าวกันแบบปากต่อปากแล้ว ยังมีการ ใช้สื่อมวลชน เช่น สื่อวิทยุ สื่อแผ่นพับ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรม การท่องเที่ยวของชุมชน งานประเพณี การใช้ช่องทางการสื่อสารที่มีความต่อเนื่อง เช่น การใช้เว็บไซต์ การสื่อสารผ่าน Line, Facebook และต้องจัดสนับสนุนเพิ่มเติมแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชนรวมถึงประชาชนในพื้นที่ โดยการเพิ่มและพัฒนาศักยภาพด้านการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

จากการศึกษาพบว่า การจัดการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล เกิดจากการจัดการโดยชุมชน และผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว ทำให้ได้รับการผลักดันจากภาคส่วนราชการในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวชุมชนจนส่งผลให้เกิด 1) การรวมตัวของเครือข่าย 2) กำหนดภารกิจและหน้าที่ 3) วางแผนการสื่อสาร 4) ปฏิบัติการสื่อสาร และ 5) จัดปัจจัยสนับสนุนการสื่อสาร ภายใต้กระบวนการสื่อสาร ประกอบด้วย 1) ผู้ส่งสาร 2) สาร 3) ช่องทางการสื่อสาร 4) ผู้รับสาร และ 5) ผลการสื่อสาร นำไปสู่การสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจและเป็นที่ยอมรับและการประเมินผลการจัดการด้านการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าโดยการสังเกต สอบถาม จากกลุ่มผู้ประกอบการ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ เพื่อมาแก้ไขและพัฒนาผลให้ดียิ่งขึ้นแก่ผู้คนในชุมชน และพัฒนาผลให้ดียิ่งขึ้นแก่ผู้คนในชุมชน

1. การประชุมกลุ่มย่อยประจำเดือนประเมินผลการดำเนินงานและกิจกรรมการท่องเที่ยว
 2. การประเมินกลุ่มย่อยเกี่ยวกับแผนการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า และเทศบาลทุ่งหว้า
 3. นำผลการประเมินไปพัฒนาต่อยอดส่งเสริมการท่องเที่ยว
 4. การจัดการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ขาดการสื่อสารที่เหมาะสมและทันสมัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับ 1) กระบวนการสื่อสารและ 2) การจัดการการสื่อสาร โดยบทที่ 5 ซึ่งเป็นบทที่ห้าด้วยสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 กระบวนการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ผลการศึกษาค้นคว้าได้ข้อมูลตรงกันว่ากระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลพบว่า ผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสารออกเป็นกระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ผู้ส่งสารในการสื่อสารระหว่างบุคคล 2) ผู้ส่งสารในการสื่อสารระหว่างกลุ่ม ได้นำแนวคิดจากการวางแผนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและ ขับเคลื่อนการท่องเที่ยวชุมชน โดยการสื่อสาร นโยบายในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวประสานหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผลักดันให้เกิดเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มวิสาหกิจการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้าและภาคีหน่วยงานต่างๆ ในการขับเคลื่อนและส่งเสริมสนับสนุนต่อยอด ประสานเครือข่ายส่งเสริมการท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ในการกำหนดเนื้อหาสาระประกอบด้วย 6 ด้านของชุมชน ได้แก่ ด้านที่ 1 วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา ด้านที่ 2 ศิลปะการแสดง ด้านที่ 3 แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรมประเพณี และงานเทศกาลด้านที่ 4 ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล ด้านที่ 5 งานช่างฝีมือดั้งเดิม และด้านที่ 6 การละเล่นพื้นบ้าน กีฬา และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวช่องทางการสื่อสารสื่อสารการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนประกอบด้วยช่องทางการสื่อสารมี 2 รูปแบบ คือ (1) การสื่อสารผ่านสื่อดั้งเดิม ประเภทสื่อบุคคล สื่อพื้นบ้านประเพณีวัฒนธรรม สื่อ

กิจกรรม สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสารมวลชน และ (2) สื่อใหม่ที่เป็นตัวกลางของชุมชนในการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ร่วมกันให้กับคนในชุมชน ผู้รับสารในกระบวนการสื่อสารแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ผู้รับสารในการสื่อสารระหว่างบุคคล 2) ผู้รับสารในการสื่อสารระหว่างกลุ่ม ผลการสื่อสารในกระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลเป็นกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นกระบวนการสื่อสารที่ดีที่มีความสำคัญในการเริ่มต้นกลุ่มการท่องเที่ยวชุมชน และใช้การสื่อสารเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนในทุกกระบวนการ ถึงแม้คนในชุมชนยังค้ำยความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารแต่มีการเรียนรู้ร่วมกัน พัฒนาร่วมกันจึงทำให้กระบวนการสื่อสารพัฒนาขึ้นจนทำให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเกิดขึ้น เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ในปัจจุบันและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนยังไม่หยุดพัฒนาในการส่งเสริมและต่อยอดการท่องเที่ยวชุมชนและส่งเสริมจัดหาปัจจัยสำคัญให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญและเป็นโอกาสให้ชุมชนก้าวทันเหตุการณ์และก้าวทันกระแสการท่องเที่ยว

1.2 เพื่อการจัดการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ผลการศึกษาวิจัยได้ข้อมูลตรงกันว่า การจัดการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าอำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลวางแผนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวดังนี้

1) การกำหนดแผนและวิธีการสื่อสาร โดยการกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและคนในชุมชน ภาคส่วนราชการ กลุ่มผู้นำท้องถิ่น/ชุมชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจท่องเที่ยว กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนและแม่ค้า กลุ่มแม่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน กลุ่มไกด์มัคคุเทศก์น้อย และกลุ่มนักท่องเที่ยว โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องราวต่างๆของชุมชน และการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ดำเนินการตามกระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระประเด็นนโยบายและยุทธศาสตร์และส่งเสริมการท่องเที่ยวและพัฒนการท่องเที่ยวให้สอดคล้องและสอดคล้องกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (พ.ศ. 2562 - 2565)

2) การกำหนดสารประกอบด้วย เรื่องราวกิจกรรมการท่องเที่ยวในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกิจกรรมการท่องเที่ยวของพื้นที่ใกล้เคียงในพื้นที่จังหวัดสตูลและจังหวัดใกล้เคียง ข้าราชการสถานการณ์ การจัดกิจกรรมการอื่นๆ เป็นต้นการดำเนินการ โดยการ รวบรวมข้อมูลในการจัดทำ “สาร” ในรูปแบบการจัดทำหนังสือประวัติ คำนานชุมชน เส้นทางท่องเที่ยวทุ่งหว้า หนังสือท่องเที่ยวทุ่งหว้า หนังสือท่องเที่ยวชุมชนตำบลทุ่งหว้า หรือการสื่อสารประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ

บุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจและสื่อใหม่ โดยรูปแบบการสื่อสารที่ปรากฏ ส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลการท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว จากทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ผ่านสื่อเว็บไซต์ แผ่นพับ โปสเตอร์ และป้าย การดำเนินการโดยภาคส่วนราชการ กลุ่มผู้นำท้องถิ่น/ชุมชนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจท่องเที่ยว กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนและแม่ค้า กลุ่มแม่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน กลุ่มไกด์มัคคุเทศก์น้อย และกลุ่มนักท่องเที่ยว ทำการสื่อสารการท่องเที่ยวให้เป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารในการดำเนินการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวผ่านการสื่อสารทุกรูปแบบทั้งสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ การประเมินผลการจัดการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล เกิดจากการจัดการโดยชุมชนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว ทำให้ได้รับการผลักดันจากภาคส่วนราชการในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวชุมชนจนส่งผลให้เกิด 1) การรวมตัวของเครือข่าย 2) กำหนดภารกิจและหน้าที่ 3) วางแผนการสื่อสาร 4) ปฏิบัติการสื่อสาร และ 5) จัดปัจจัยสนับสนุนการสื่อสาร ภายใต้กระบวนการสื่อสาร ประกอบด้วย 1) ผู้ส่งสาร 2) สาร 3) ช่องทางการสื่อสาร 4) ผู้รับสาร และ 5) ผลการสื่อสาร นำไปสู่การสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจและเป็นที่รู้จักและการประเมินผลการจัดการด้านการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าโดยการสังเกต สอบถาม จากกลุ่มผู้ประกอบการ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลไว้เพื่อมาแก้ไข และพัฒนาผลให้ดียิ่งขึ้นแก่ผู้คนในชุมชน และพัฒนาผลให้ดียิ่งขึ้นแก่ผู้คนในชุมชน

2. อภิปรายผล

2.1 กระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

2.1.1 กระบวนการสื่อสารผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสาร ออกเป็นกระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ผู้ส่งสารในการสื่อสารระหว่างบุคคล 2) ผู้ส่งสารในการสื่อสารระหว่างกลุ่ม ได้นำแนวคิดจากการวางแผนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและ ขับเคลื่อนการท่องเที่ยวชุมชน โดยการใช้สื่อสาร นโยบายในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวประสานหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผลักดันให้เกิดเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มวิสาหกิจการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้าและภาคีหน่วยงานต่างๆ ในการขับเคลื่อนและส่งเสริมสนับสนุนต่อยอด

ประสานเครือข่ายส่งเสริมการท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ผู้ส่งสารการท่องเที่ยวชุมชนควรมีความรู้ ความเข้าใจ เรียนรู้ความเป็นอัตลักษณ์ความเป็นพื้นถิ่นของชุมชนและมีทักษะในการสื่อสารที่ดีจะส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่น เกิดความประทับใจในการท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของสินธุ์ สโรบล (2546) ที่ได้กล่าวถึงการท่องเที่ยวโดยชุมชนว่า ชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากร และเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว การนำเอาทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่นทั้งด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณีรวมทั้งวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนและวิถีชีวิตการผลิตของชุมชนมาใช้เป็นต้นทุนที่สำคัญในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นให้มากที่สุดนั่นเองซึ่งเป็นอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นที่ได้ประกอบสร้างให้ชุมชนมีความน่าสนใจโดยมีทุนทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น และมีประเพณีที่สำคัญของแต่ละชุมชน อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนจึงเป็นจุดเด่นและเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์นั้นเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการเรียนรู้ในเรื่องศิลปวัฒนธรรม เอกลักษณ์ท้องถิ่นหรือสถานที่โดยผ่านประสบการณ์ตรงในการมีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าของวัฒนธรรมนั้นๆ

2.1.2 สารในกระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า มีการกำหนดเนื้อหาสารประกอบด้วย 6 ด้านของชุมชน ได้แก่ ด้านที่ 1 วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา ด้านที่ 2 ศิลปะการแสดง ด้านที่ 3 แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และงานเทศกาลด้านที่ 4 ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล ด้านที่ 5 งานช่างฝีมือดั้งเดิม และด้านที่ 6 การละเล่นพื้นบ้าน กีฬา และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวจากการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) เองก็มองว่าศักยภาพของชุมชนย่อมต้องเกิดจากทรัพยากรการท่องเที่ยวของแต่ละชุมชนนั้นว่ามีอะไรบ้างที่เป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม ซึ่งอาจจะแบ่งได้ 3 ประเภทคือ ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และทรัพยากรประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรม ภูมิปัญญาพื้นบ้าน วิถีชีวิตและการประกอบอาชีพ

2.1.3 ช่องทางการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน ประกอบด้วยช่องทางการสื่อสารมี 2 รูปแบบ คือ (1) การสื่อสารผ่านสื่อดั้งเดิม ประเภทสื่อบุคคล สื่อพื้นบ้าน ประเพณีวัฒนธรรม สื่อกิจกรรม สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสารมวลชน และ (2) สื่อใหม่ที่เป็นตัวกลางของชุมชนในการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ร่วมกันให้กับคนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องคลึงกับการศึกษาของเทิดชาย ช่วยบำรุง (2552) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ชุมชนต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทักษะความรู้ ประสบการณ์ เครื่องมือและควมมีการสื่อสารกันผ่านการประชุม การประชาสัมพันธ์และการให้

ความร่วมมือกันในการดำเนินโครงการ การแบ่งปันทักษะ และประสบการณ์ให้แก่กันและกัน เพื่อเป็นการเสริมความสมบูรณ์ให้กับสมาชิกเครือข่ายทั้งหมด ทั้งบุคคล และองค์กร

2.1.4 ผู้รับสารในกระบวนการสื่อสาร 1) ผู้รับสารในการสื่อสารระหว่างบุคคล 2) ผู้รับสารส่งสารในการสื่อสารระหว่างกลุ่มจากการศึกษาของ เท็ดชาย ช่วยบำรุง (2552) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ชุมชนต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ เครื่องมือและควรมีการสื่อกันผ่านการประชุม การประชาสัมพันธ์และการให้ความร่วมมือกันในการดำเนินโครงการ การแบ่งปันทักษะ และประสบการณ์ให้แก่กันและกัน เพื่อเป็นการเสริมความสมบูรณ์ให้กับสมาชิกเครือข่ายทั้งหมด ทั้งบุคคล และองค์กร

2.1.5 ผลการสื่อสารในกระบวนการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลเป็นกระบวนการสื่อสารที่มีความสำคัญในการเริ่มต้นกลุ่มการท่องเที่ยวชุมชน และใช้การสื่อสารเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสื่อสารในทุกกระบวนการ ถึงแม้คนในชุมชนยังด้อยความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารแต่มีการเรียนรู้ร่วมกัน พัฒนาร่วมกันจึงทำให้กระบวนการสื่อสารพัฒนาขึ้นจนทำให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเกิดขึ้น เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ในปัจจุบันและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนยังไม่หยุดพัฒนาในการส่งเสริมและต่อยอดการท่องเที่ยวชุมชน และส่งเสริมจัดหาปัจจัยสำคัญให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญและเป็นโอกาสให้ชุมชนก้าวทันเหตุการณ์และก้าวทันกระแสการท่องเที่ยว สอดคล้องกับการศึกษาของพจนา สวนศรี (2546) ก็ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า หลักการของการท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนนั้น ชุมชนต้องเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติ โดยจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจเพื่อความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม คงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น เกิดผลตอบแทนที่เป็นธรรมแก่คนท้องถิ่นและเป็นการกระจายรายได้สู่สาธารณประโยชน์ของชุมชน ดังนั้นแล้วหากชุมชนมีส่วนร่วมหรือมีอำนาจเพียงพอในการร่วมควบคุมการท่องเที่ยวจะช่วยให้เกิดการพัฒนาคอนได้ออย่างดี อีกทั้งยังสามารถจัดสรรผลประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและจะเกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนมากขึ้น

2.2 เพื่อศึกษาการจัดการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

2.2.1 วางแผนการสื่อสารโดยการกำหนด 1) การกำหนดแผนและวิธีการสื่อสาร โดยการกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและคนในชุมชน ภาคส่วนราชการ กลุ่มผู้นำท้องถิ่น/ชุมชนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจท่องเที่ยว กลุ่มผู้ประกอบการ โฮมสเตย์ กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนและแม่ค้า กลุ่มแม่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุข

ชุมชน กลุ่มไค้คัมคฤเทศก์น้อย และกลุ่มนักท่องเที่ยว โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องราวต่างๆ ของชุมชน และการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ดำเนินการตามกระบวนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระประเด็นนโยบายและยุทธศาสตร์และส่งเสริมการท่องเที่ยวและพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องและสอดคล้องกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน (พ.ศ. 2562 - 2565) 2) การกำหนดข่าวสารประกอบด้วย เรื่องราวกิจกรรมการท่องเที่ยวในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกิจกรรมการท่องเที่ยวของพื้นที่ใกล้เคียงในพื้นที่จังหวัดสตูลและจังหวัดใกล้เคียง ข่าวสารสถานการณ์ การจัดกิจกรรมการอื่นๆ และ 3) การดำเนินการ โดยการรวบรวมข้อมูลในการจัดทำ “สาร” ในรูปแบบการจัดทำหนังสือประวัติ ดำเนินชุมชน เส้นทางท่องเที่ยวทุ่งหว้า หนังสือท่องเที่ยวทุ่งหว้า หนังสือท่องเที่ยวชุมชนตำบลทุ่งหว้า หรือการสื่อสารประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจและสื่อใหม่ โดยรูปแบบการสื่อสารที่ปรากฏ ส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลการ ท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว จากทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ผ่านสื่อเว็บไซต์ แผ่นพับ โปสเตอร์ และป้าย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกาญจนา แก้วเทพ และคณะ (2543) ได้กล่าวไว้ว่า ระดับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นควรจะมีการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบายของชุมชนตนเองร่วมกับภาครัฐด้วยซึ่งถือว่าเป็นระดับสูงสุดของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมหรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องของการท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่ร่วมกับชุมชน ดังนั้นจากการประชุมร่วมระหว่างกลุ่มผู้นำชุมชนกับกลุ่มหน่วยงานจากภาครัฐและเอกชน จึงได้มีการหารือและการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางในหลายๆ ประเด็น จนทำให้เกิดแผนงานในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนนั่นเอง และลักษณะรูปแบบที่สองที่ปรากฏขึ้นเป็นรูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งสารและผู้ผลิตที่เกิดขึ้น ซึ่งกาญจนา แก้วเทพและคณะ (2543) เองก็ได้กล่าวถึงการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งหรือผู้ผลิต ซึ่งก็เป็นระดับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญเช่นกันที่จะช่วยให้ชุมชนสามารถพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้ดียิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากคณะกรรมการชุมชนท่องเที่ยวเองก็ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนจากนโยบายการท่องเที่ยวต่างๆ ของชุมชน แล้วนำไปสู่การผลิตกิจกรรมของชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนเองด้วย

2.2.2 การดำเนินการ โดย ภาคส่วนราชการ กลุ่มผู้นำท้องถิ่น/ชุมชนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจท่องเที่ยว กลุ่มผู้ประกอบการโฮมสเตย์ กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนและแม่ค้า กลุ่มแม่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน กลุ่มไค้คัมคฤเทศก์น้อย และกลุ่มนักท่องเที่ยว ทำการสื่อสารการท่องเที่ยวชุมชนให้เป็นที่รับรู้และรับทราบในการดำเนินการขับเคลื่อนการ

ท่องเที่ยวผ่านการสื่อสารทุกรูปแบบทั้งสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ ซึ่งคล้อยกับการศึกษาของสินธุ์ สโรบล (2546) ได้กล่าวไว้ว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้น ชุมชนจะต้องเป็นผู้ดำเนินการโดยจะต้องตั้งอยู่บนฐานความคิดที่ว่า ชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากรและเป็นผู้มีส่วนได้เสียจากการท่องเที่ยว การนำเอาทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่นทั้งด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี รวมทั้งวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนและวิถีชีวิตการผลิตของชุมชนมาใช้เป็นปัจจัยหรือเป็นต้นทุนการผลิตที่สำคัญในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมนั้นก็ต้องเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมต่อท้องถิ่นนั้นให้มากที่สุด

2.2.3 การประเมินผล การจัดการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล เกิดจากการจัดการโดยชุมชนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว ทำให้ได้รับการผลักดันจากภาคส่วนราชการในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวชุมชนจนส่งผลให้เกิด 1) การรวมตัวของเครือข่าย 2) กำหนดภารกิจและหน้าที่ 3) วางแผนการสื่อสาร 4) ปฏิบัติการสื่อสาร และ 5) จัดปัจจัยสนับสนุนการสื่อสาร ภายใต้กระบวนการสื่อสาร ประกอบด้วย 1) ผู้ส่งสาร 2) สาร 3) ช่องทางการสื่อสาร 4) ผู้รับสาร และ 5) ผลการสื่อสาร นำไปสู่การสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจและเป็นที่ยึดถือและการประเมินผลการจัดการด้านการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าโดยการสังเกต สอบถาม จากกลุ่มผู้ประกอบการ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ เพื่อมาแก้ไขและพัฒนาผลให้ดียิ่งขึ้นแก่ผู้คนในชุมชน และพัฒนาผลให้ดียิ่งขึ้นแก่ผู้คนในชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ สินธุ์ สโรบล (2546) ได้กล่าวไว้ว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้น ชุมชนจะต้องเป็นผู้ดำเนินการโดยจะต้องตั้งอยู่บนฐานความคิดที่ว่า ชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากรและเป็นผู้มีส่วนได้เสียจากการท่องเที่ยว การนำเอาทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่นทั้งด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี รวมทั้งวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนและวิถีชีวิตการผลิตของชุมชนมาใช้เป็นปัจจัยหรือเป็นต้นทุนการผลิตที่สำคัญในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมนั้นก็ต้องเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมต่อท้องถิ่นนั้นให้มากที่สุด

3. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยศึกษา การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล มีข้อเสนอแนะ 3 ข้อ คือ 1) ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย 2) ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และ 3) ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

3.1.1 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสถานที่ท่องเที่ยว ควรมีรูปแบบการสื่อสารเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อโซเชียลมีเดียให้มาก เพราะเป็นเครือข่ายการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสูงในด้านความสะดวก ความรวดเร็ว และปริมาณข้อมูลข่าวสารที่สื่อสารระหว่างกัน

3.1.2 องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าควรมีนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อม ควรมีการจัดการณรงค์ให้นักท่องเที่ยวรู้จักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และไม่ส่งผลกระทบต่อสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อให้สถานที่ท่องเที่ยวเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

3.1.3 องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้าควรมีนโยบายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในด้านการพัฒนาจิตสำนึกนักท่องเที่ยว โดยสถานที่ท่องเที่ยวควรสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

3.1.4 หน่วยงานภาครัฐ ควรช่วยสนับสนุนชุมชนในเรื่องของการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่นของแต่ละชุมชนที่ยังไม่เป็นที่รู้จักของบุคคลภายนอกให้มากยิ่งขึ้น โดยมีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลายที่เน้นจุดเด่นที่เป็นวัฒนธรรมของชุมชนออกมาให้เห็นให้ชัดเจน จะช่วยทำให้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนได้มากยิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.2.1 องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า และชุมชนต้องมีการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่เป็นจุดเด่นของชุมชนให้มากขึ้นเพราะปัจจุบันชุมชนยังไม่เป็นที่รู้จักของบุคคลภายนอก ควรมีการประชาสัมพันธ์ที่เน้นจุดเด่นที่เป็นวัฒนธรรมของชุมชนออกมาให้เห็นได้ชัดเจนจะช่วยทำให้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนได้มากยิ่งขึ้น

3.2.3 องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า และชุมชนต้องมีการสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน ด้วยการดำเนินงานของชุมชนให้เกิดการสร้างเครือข่ายกับชุมชนในพื้นที่อื่น เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและความร่วมมือในการดำเนินงานการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนอย่างมีส่วนร่วมระหว่างกันจะเป็นการช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบเชื่อมโยงพื้นที่การท่องเที่ยว

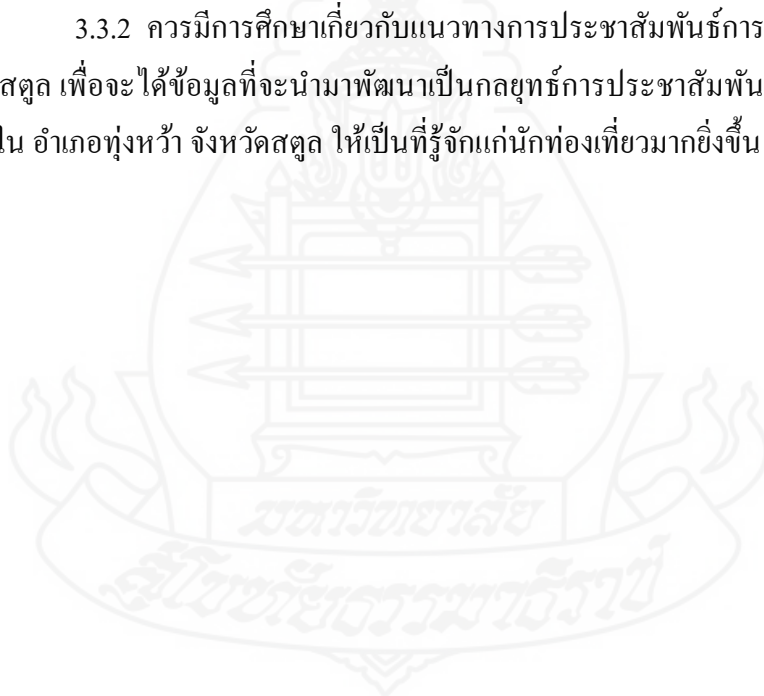
3.2.4 กลุ่มคนในชุมชนจะต้องรวมตัวกันโดยอาศัยศักยภาพของผู้นำชุมชนทั้งผู้นำที่เป็นทางการและผู้นำชุมชนอย่างไม่เป็นทางการ ผู้นำด้านความเชื่อดั้งเดิมปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำรุ่นใหม่รวมตัวกันช่วยกันพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนอย่างต่อเนื่องซึ่งจะส่งผลให้การจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเกิดความยั่งยืนอย่างมีส่วนร่วม

3.2.5 คนในชุมชนทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการจัดการท่องเที่ยวภายในชุมชนของตนเอง เพราะการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนจะช่วยสร้างความเป็น “เจ้าของร่วม” ในชุมชนได้เป็นอย่างดีโดยจะต้องอาศัยกลไกหลักที่สำคัญนั่นก็คือ “การสื่อสาร” ซึ่งจะเป็นตัวเชื่อมโยงผสานความรู้สู่การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนได้ดีที่สุด

3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

3.3.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์ ในมุมมองของนักท่องเที่ยวเพื่อจะได้ข้อสรุปอีกด้านที่ยังไม่ได้ทำการศึกษาจะได้ข้อค้นพบที่มีประโยชน์มากยิ่งขึ้นในการช่วยพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนใน อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

3.3.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชนในจังหวัดสตูล เพื่อจะได้ข้อมูลที่จะนำมาพัฒนาเป็นกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงชุมชนใน อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. (2551). การจัดการความรู้เบื้องต้นเรื่องสื่อสารชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- กาญจนา แก้วเทพ และคณะ. (2543). สื่อเพื่อชุมชน: การประมวลองค์ความรู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- กรวรรณ สังขกร. (2557). การพัฒนาศักยภาพชุมชนวัฒนธรรมสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนเชียงใหม่เมืองสร้างสรรค์. เชียงใหม่: สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555–2559. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2552). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- นำชัย ทนุผล และคณะ. (2543). รายงานผลการวิจัยการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ในชุมชนบ้านโป่ง ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: เพรสแอนด์ดีไซน์.
- พจนา สวนศรี. (2546). คู่มือการจัดการท่องเที่ยวชุมชน. กรุงเทพฯ: โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ.
- มุทริกา พุกษาพงษ์. (2554). เทียบอย่างเข้าใจไปกับ“การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์”. ค้นเมื่อ 15 มกราคม 2563, จาก <http://www.manager.co.th>.
- สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี. (2557). แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี (พ.ศ. 2557- 2560). เพชรบุรี: กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด.
- สินธุ์ สโรบล. (2546). การท่องเที่ยวชุมชน แนวคิดและประสบการณ์พื้นที่ภาคเหนือ. เชียงใหม่: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- Muganda M. (2009). Community and participation in tourism development in Tanzania. Thesis Degree of Master of Tourism Management, Victoria University of Wellington.
- Raymond, C. (2000). The practical challenges of developing creative tourism: A cautionary tale from New Zealand In Wurzbarger, R., Aageson, T., Pattakos, A., & Pratt, S. (Eds.)

- Creative tourism: A global conversation (pp.63-69). New Mexico: Sunstone Press.
- Richards, G. (2019). Creative tourism: Opportunities for smaller places. *Tourism & Management Studies*, 15(SI): 7-10.
- Haget, S. (2009). Barriers for tourism sustainability in destination. M. A. European Tourism Management Bournemouth University Universidad Rey. Juan-Carlos: Madrid.
- Smith, A. G. (Ed.). (1966). *Communication and culture: Reading in the codes of human * interaction. New York: Holt, Rinehart & Winston
- World Travel & Tourism Council. (2017). *Travel & tourism economic impact 2017*. London: Author

www.elearning.msu.ac.th/opencourse/1203_222/Doc/ สืบค้นเมื่อพฤศจิกายน 2563

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า

อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ประเภทกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก.....

วันที่ให้สัมภาษณ์...../...../.....เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....สัมภาษณ์เสร็จเวลา.....

1. กระบวนการสื่อสาร

1.1 ผู้ส่งสาร

1.1.1 เพราะเหตุใดท่านจึงมีความสนใจที่จะประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไป

1.1.2 ท่านมีความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

1.1.3 ท่านได้รับมอบหมายจากหน่วยงานใดและมอบหมายอย่างไรในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

i. ท่านสนใจประเด็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

ii. ท่านคิดว่าท่านมีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล อย่างไร

1.2 ข่าวสาร

1.2.1 ข่าวสารที่ท่านใช้สื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ท่านได้จากแหล่งใด

1.2.2 ท่านคิดว่าข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนที่ท่านใช้สื่อสารมีความน่าสนใจหรือไม่อย่างไร

1.3 ช่องทางการสื่อสาร

1.3.1 ข่าวสารที่ท่านไปสื่อสารเกี่ยวกับที่ท่านใช้สื่อสารมีความน่าสนใจหรือไม่อย่างไรที่ท่านใช้สื่อสารท่านได้จากแหล่งใด

i. ท่านสื่อสารเกี่ยวกับเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลผ่านสื่อดั้งเดิมใดบ้าง

ii. เรื่องใดบ้างเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลที่ท่านสื่อสารผ่านสื่อดั้งเดิม

iii. ท่านสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลผ่านสื่อใหม่ใดบ้าง

iv. เรื่องใดบ้างเกี่ยวกับเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูลที่ท่านสื่อสารผ่านสื่อใหม่

v. โดยรวมท่านคิดว่าสื่อประเภทใด มีความเหมาะสมในการสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

1.4 ผู้รับสาร

1.4.1 ท่านรู้จักการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล จากแหล่งข่าวหรือสื่อประเภทใด

1.4.2 ท่านมีความสนใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล หรือไม่ อย่างไร

1.4.3 ความน่าสนใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ที่ท่านได้รับเป็นอย่างไร

1.4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ที่ท่านได้รับสามารถนำไปประชาสัมพันธ์ให้บุคคลอื่นต่อได้หรือไม่ อย่างไร

1.5 ผลตอบรับ

1.5.1 นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล มีความประทับใจหรือไม่ อย่างไร

1.5.2 ผลตอบรับจากการใช้สื่อ ทั้งสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ ในการการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล เป็นอย่างไร

1.5.3 ท่านคิดว่าข่าวสารที่ท่านได้รับมีความน่าสนใจส่งผลให้ท่านมาเที่ยวใหม่และแนะนำบุคคลอื่น

2. การจัดการเครือข่ายการสื่อสาร

2.1 นโยบาย

2.1.1 ในการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล ได้ มีการสร้างเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวชุมชนหรือไม่ อย่างไร

- องค์กรบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า สร้างเครือข่ายอย่างไร
- เทศบาล สร้างเครือข่ายอย่างไร

2.1.2 ภาคส่วนใดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล เป็นแกนนำในการสร้างเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวชุมชน

2.1.3 เครือข่ายได้กำหนดแนวทาง กระบวนการ หรือรูปแบบการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล อย่างไร

2.1.4 เครือข่ายมีการสั่งการภายในอย่างไร

2.2 การรวมตัว

2.2.1 เครือข่ายประกอบด้วยภาคส่วนใดบ้าง

2.2.2 การรวมตัวของเครือข่าย มีลักษณะเป็นอย่างไร

2.3 การกำหนดภารกิจหน้าที่

2.3.1 การกำหนดภารกิจหน้าที่ของเครือข่ายการท่องเที่ยวมีลักษณะอย่างไร

2.3.2 ภาคส่วนที่เป็นเครือข่ายมีการกำหนดภารกิจหน้าที่ย่อยของแต่ละภาคส่วนอย่างไร

2.4 วางแผนการสื่อสาร

เครือข่ายวางแผนการสื่อสารอย่างไร

2.5 ปฏิบัติการสื่อสาร

เครือข่ายดำเนินการสื่อสารอย่างไร

2.6 การจัดปัจจัยสนับสนุนการสื่อสาร

เครือข่ายสนับสนุนการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ด้านใดบ้าง เป็นอย่างไร

3. แนวทางการพัฒนาการสื่อสาร

3.1 กระบวนการสื่อสาร

การสื่อสารการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ที่ผ่านมามีการพัฒนากระบวนการสื่อสารด้านใดบ้าง อย่างไร.....

3.2 การจัดการเครือข่ายการสื่อสาร

เครือข่ายการสื่อสารการท่องเที่ยวชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลทุ่งหว้า ที่ผ่านมามีการพัฒนาเครือข่ายด้านใดบ้าง อย่างไร

ภาคผนวก ข
ภาพการลงพื้นที่สัมภาษณ์

ภาพการลงพื้นที่สัมภาษณ์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางนงลักษณ์ ธรรมชูโชติ
วัน เดือน ปีเกิด	28 สิงหาคม 2522
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2545 : ครุศาสตร์บัณฑิต สถาบันราชภัฏสงขลา สาขาวิชาฟิสิกส์
ตำแหน่ง	นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ
ประสบการณ์ทำงาน	2545 – 2553 ครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ 2553 - ปัจจุบัน สังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ตำแหน่ง นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดตรัง

